

Consiliul Județean Buzău

P.A.T.J. BUZĂU

SERVICII DE ELABORARE A
DOCUMENTAȚIEI PRIVIND REALIZAREA
PLANULUI DE AMENAJARE A
TERITORIULUI JUDEȚEAN - P.A.T.J. BUZĂU

STUDIU DE FUNDAMENTARE
PRIVIND STRUCTURA SOCIO-
DEMOGRAFICĂ

august 2020



SERVICII DE ELABORARE A DOCUMENTAȚIEI PRIVIND REALIZAREA PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN - P.A.T.J. BUZĂU

ETAPA I- STUDIU DE FUNDAMENTARE: SECȚIUNEA – STRUCTURA SOCIO- DEMOGRAFICĂ



S.C. I.H.S. Romania SRL	Elaboratori de specialitate în domeniul socio-demografic dr. Daniela Zamfir, specialist urbanist geograf dr. Cristian Tălângă, specialist urbanist în sociologie urbană și demografie dr. Ilinca-Valentina Stoica, specialist geograf dr. Florea-Saghin Irina, specialist știința mediului	
------------------------------------	---	--

	Elaboratori de specialitate în domeniul amenajării teritoriului și urbanism dr. arh. Sorina Racoviceanu, specialist urbanist dr. Andreea Chină, specialist urbanist dr. arh. Nicolae Tarălungă	
S.C. CIVITTA S.A.	Elaboratori de specialitate în domeniul IT și aplicații GIS dr. urb. Reinhold Stadler urb. Ana Dragomir urb. Bianca Horjan	
Conducerea proiectului	Ioana Ivanov, sef proiect, S.C. CIVITTA S.A. dr. arh. Niculae Tarălungă, coordonator echipă de elaborare a documentației PATJ, S.C. I.H.S. Romania SRL	

August 2020

CUPRINS

1. CONTEXTUL ELABORĂRII STUDIULUI DE FUNDAMENTARE.....	9
2. INTRODUCERE: DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT	10
3. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE	12
3.1. DEMOGRAFIE	12
3.1.1. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A POPULAȚIEI.....	12
3.1.2. EVOLUȚIA POPULAȚIEI	16
3.1.3. DINAMICA POPULAȚIEI.....	18
3.1.4. COMPORTAMENTUL DEMOGRAFIC	35
3.1.5. RITMUL MEDIU ANUAL DE CREȘTERE A POPULAȚIEI	41
3.2. INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII SOCIALE.....	61
3.2.1. EDUCAȚIA (STRUCTURA, INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ; SERVICII EDUCAȚIONALE)	61
3.2.2. SĂNĂTATEA (STAREA DE SANATATE, INFRASTRUCTURA SANITARA, SERVICII SANITARE)	62
3.2.3. ASISTENȚA SOCIALĂ	74
3.3. ZONE MARGINALIZATE (URBAN, RURAL).....	76
3.3.1. ZONE RURALE MARGINALIZATE	76
3.3.2. ZONE RURALE MARGINALIZATE	79
4. CONCLUZII, PROBLEME, DISFUNȚIONALITĂȚI ȘI DISPARITĂȚI SPAȚIALE.....	85
5. RECOMANDĂRI	92
5.1. EVOLUȚIE: PROGNOZE, SCENARII SAU ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE	92
5.2. PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR.....	97
5.3. PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE.....	97
BIBLIOGRAFIE	98

LISTA DE FIGURI

FIGURA 1: MĂRIMEA DEMOGRAFICĂ (2018).....	13
FIGURA 2: DENSITATEA POPULAȚIEI (LOC/KMP) (2018).....	15
FIGURA 3: DENSITATEA POPULAȚIEI (LOC/KMP) (2018).....	16
FIGURA 4: EVOLUȚIA POPULAȚIEI (NUMĂR LOCUITORI) (2008-2018)	17
FIGURA 5: RATA MEDIE A NATALITĂȚII (2008-2018) (‰).....	19
FIGURA 6: NĂSCUTI VII PE GRUPELE DE VÂRSTĂ ALE MAMEI (MEDIE 2008-2018).....	20
FIGURA 7: FERTILITATEA POPULAȚIEI (COPII/FEM.) (2008-2018).....	21
FIGURA 8: PIRAMIDA DECESELOR PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI SEXE (MEDIE 2014-2018) (NUMĂR PERSOANE)	22
FIGURA 9: RATA MORTALITĂȚII GENERALE (2008-2018) (‰)	23
FIGURA 10: BILANȚUL NATURAL (‰) – CONTEXT REGIONAL ȘI NAȚIONAL	24
FIGURA 11: BILANȚUL NATURAL AL POPULAȚIEI (2008-2018) (‰).....	25
FIGURA 12: INDICELE DE VITALITATE (2008-2018) (%)	27
FIGURA 13: RATA DE CREȘTERE NATURALĂ (2008-2018) (%).....	28
FIGURA 14: RATA MEDIE A SOSIRILOR (2008-2018) (‰).....	30
FIGURA 15: RATA MEDIE A PLECĂRILOR (2008-2018) (‰).....	31
FIGURA 16: EVOLUȚIA BILANȚULUI MIGRATORIU	32
FIGURA 17: BILANȚUL MIGRATORIU MEDIU (2008-2017) (‰)	33
FIGURA 18: BILANȚUL TOTAL MEDIU (2008-2018) (‰)	34
FIGURA 19: INDICELE DE POTENȚIAL DEMOGRAFIC (2008-2018) (%)	36
FIGURA 20: RATA DE NUȚIALITATE	38
FIGURA 21: RATA DE DIVORȚIALITATE.....	39
FIGURA 22: INDICELE DE INSTABILITATE A CUPLURILOR	40
FIGURA 23: RITMUL MEDIU ANUAL DE CREȘTERE AL POPULAȚIEI (%) (2008-2017).....	42
FIGURA 24: PONDEREA POPULAȚIEI URBANE – CONTEXT REGIONAL (%)	43
FIGURA 25: EVOLUȚIA POPULAȚIEI PE MEDII (%) (2010-2017)	43
FIGURA 26: PIRAMIDA PE GRUPE DE VÂRSTE ȘI SEXE 2008-2018 – JUDEȚ (NUMĂR PERSOANE)	44
FIGURA 27: PIRAMIDA PE GRUPE DE VÂRSTE ȘI SEXE 2008-2018 – RURAL (NUMĂR PERSOANE).....	45
FIGURA 28: PIRAMIDA PE GRUPE DE VÂRSTE ȘI SEXE 2008-2018 – URBAN (NUMĂR PERSOANE).....	45
FIGURA 29: STRUCTURA PE GRUPE MARI DE VÂRSTE (2018) (%)	47
FIGURA 30: INDICELE DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ (2018) (%)	49
FIGURA 31: EVOLUȚIA INDICELUI DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ (2008-2018)	50
FIGURA 32: RATA DE DEPENDENȚĂ DEMOGRAFICĂ (2018) (%)	52
FIGURA 33: INDICELE DE MASCULINITATE (2018) (%)	54
FIGURA 34: STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ NIVELUL DE INSTRUIRE (%)	56
FIGURA 35: STRUCTURA ETNICĂ PE MEDII (2011).....	57

FIGURA 36: STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI (2011) (%)	58
FIGURA 37: STRUCTURA CONFESIONALĂ (2011)	59
FIGURA 38: STRUCTURĂ CONFESIONALĂ (2011)	60
FIGURA 39: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT	61
FIGURA 40: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT	61
FIGURA 41: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ABSOLVENȚI (NUMĂR)	62
FIGURA 42: EVOLUȚIA RATEI MORTALITĂȚII INFANTILE PE MEDII DE REZIDENTĂ (%)	64
FIGURA 43: RATA MORTALITĂȚII INFANTILE (RATA MEDIE MULTIANUALĂ – 2008-2018) (%)	65
FIGURA 44: EVOLUȚIA INCIDENȚEI ȘI PREVALENȚEI PRIN DIABET	69
FIGURA 45: EVOLUȚIA INCIDENȚEI PRIN TUBERCULOZĂ	70
FIGURA 46: DIFERENȚIERI TERITORIALE -MEDICI/1000 LOC (2018)	73
FIGURA 47: COMUNITĂȚI MARGINALIZATE DECLARATE DE AUTORITĂȚILE LOCALE	77
FIGURA 48: COMUNITĂȚI MARGINALIZATE LA NIVELUL MUNICIPIULUI BUZĂU	78
FIGURA 49: COMUNITĂȚI MARGINALIZATE LA NIVELUL MUNICIPIULUI BUZĂU	78
FIGURA 50: LOCALITĂȚI RURALE CU ZONE MARGINALIZATE DIN JUDEȚUL BUZĂU	81
FIGURA 51: INDICELE DE VULNERABILITATE	91
FIGURA 52: STRUCTURA PE GRUPE MARI DE VÂRSTĂ -2030 (%)	95

LISTA DE TABELE

TABEL 1: MĂRIMEA DEMOGRAFICĂ A JUDEȚULUI-ÎNCADRARE ÎN PROFIL REGIONAL	12
TABEL 2: SPERANȚA DE VIAȚĂ LA NAȘTERE (MEDIE 2008-2018)	24
TABEL 3: STRUCTURA POPULAȚIEI PE GRUPE MARI DE VÂRSTĂ ÎN 2008 ȘI 2017	44
TABEL 4: RATA MORTALITĂȚII INFANTILE (‰) – CONTEXT REGIONAL ȘI NAȚIONAL	63
TABEL 5: PRINCIPALELE CAUZE DE DECES (‰)	66
TABEL 6: PRINCIPALELE BOLI CRONICE (NUMĂR ȘI PREVALENȚĂ)	68
TABEL 7: PRINCIPALELE BOLI CRONICE (NUMĂR DE CAZURI NOI ȘI INCIDENȚĂ)	68
TABEL 8: MEDICI LA 1000 DE LOCUITORI – CONTEXT REGIONAL	71
TABEL 9: UAT-URI CARE NU BENEFICIAZĂ DE NICI UN MEDIC LA 1000 LOCUITORI	71
TABEL 10: CĂMINE PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE LICENȚIATE LA 18.06.2018	74
TABEL 11: CHELTUIELI ANUALE CU PROTECTIA SOCIALA A SOMERILOR DUPA CATEGORII DE CHELTUIELI (2019)	75
TABEL 12: DISTRIBUȚIA POPULAȚIEI URBALE ÎN FUNCȚIE DE TIPUL ARIEI DE REZIDENTĂ	79
TABEL 13: RATE ALE MARGINALIZĂRII RURALE DUPĂ TIPUL DE MARGINALIZARE	80
TABEL 14: LISTA LOCALITĂȚILOR RURALE CU ZONE MARGINALIZATE, DIN JUDEȚUL BUZĂU	82
TABEL 15: NUMĂRUL PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN LOCUINȚE IMPROVIZATE	84

TABEL 16: NUMĂRUL FAMILIILOR ROME ASISTATE/COPILOR ROMI ASISTAȚI, ÎN LOCALITĂȚILE CU ZONE RURALE MARGINALIZATE DIN JUDEȚUL BUZĂU (2017).....	84
TABEL 17: NUMĂRUL PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN SĂRĂCIE EXTREMĂ, ÎN LOCALITĂȚILE CU ZONE RURALE MARGINALIZATE DIN JUDEȚUL BUZĂU (2017).....	84
TABEL 18: INDICATORII ȘI CLASELE CORESPONDENTE	89
TABEL 19: PROGNOZA POPULAȚIEI (2030)	93
TABEL 20: VARIANTE DE PROGNOZĂ PE CATEGORII DEMOGRAFICE	94

1. CONTEXTUL ELABORĂRII STUDIULUI DE FUNDAMENTARE

Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Buzău are, în conformitate cu articolul 42 din cadrul Legii 350/2001, un caracter director reprezentând distribuția spațială a programului de dezvoltare socio-economică a județului Buzău realizat și aprobat pentru perioada 2014-2020¹ și este elaborat în coordonare cu planurile ierarhic superioare, fiind în același timp obligatoriu pentru planurile urbanistice generale și zonale realizate pentru UAT-urile aparținătoare județului.

În contextul legal și în corelare cu atribuțiile ce-i revin conform art. 21 și 22 din Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, Consiliul Județean Buzău a solicitat, în sensul coordonării activității în acest domeniu la nivel județean, realizarea documentației PATJ Buzău.

Etapele de elaborare a documentației PATJ Buzău solicitate prin caietul de sarcini sunt următoarele: **Etapa I:** Studii de Fundamentare; **Etapa a II-a:** Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Buzău; **Etapa a III-a:** Documentații de solicitare obținere avize. Avize. Documentație finală; **Etapa a IV-a:** Baza de date geospațială aferentă PATJ Buzău.

Prezentul Studiu privește secțiunea Patrimoniu construit și Peisaje și se încadrează în cele opt studii de fundamentare solicitate de beneficiar prin Caietul de Sarcini:

SF 1	Localizare geografică, cadrul natural, mediul și zonele de risc
SF 2	Patrimoniu construit și peisaje
SF 3	Rețeaua de localități
SF 4	Infrastructura tehnică majoră
SF 5	Structura socio-demografică
SF 6	Căile de comunicație și transport
SF 7	Structura activităților economice
SF 8	Zonificarea teritoriului și contextul teritorial interjudețean, regional, național

Din punctul de vedere al structurii conținutului, studiul de fundamentare, a fost elaborat conform prevederilor art. 20 din Ordin 233/2016 al MDRAP, abordând următoarele aspecte:

- delimitarea obiectivului studiat
- analiza critică a situației existente
- evidențierea disfuncțiilor și priorități de intervenție
- propuneri de eliminare/diminuare a disfuncționalităților
- prognoze, scenarii sau alternative de dezvoltare

Cele opt studii de fundamentare, conținând piese scrise și piese desenate, sunt susținute de baza de date realizată în sistem GIS și materializată spațial prin hărți, în scopul identificării disfuncționalităților teritoriale și punerii în valoare a elementelor existente ce susțin dezvoltarea socio-economică a comunităților locale.

¹ Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Buzău și Planul de Acțiuni 2014-2020

2. INTRODUCERE: DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT

Una dintre cele mai importante componente ale sistemelor teritoriale, indiferent de nivel, este populația, evoluția demografică și impactul acesteia în diferitele domenii ale vieții socio-economice fiind, în ultimii ani, una dintre cele mai importante teme atât la nivel european cât și la nivel național.

Demografia este o știință socială care are ca obiect de studiu populația umană privită din perspectiva dimensiunii numerice și a schimbărilor de volum².

Aspectele legate de populație, sunt, de fapt, părți integrante ale sistemului socio-economic și cultural, și, pentru necesități de analiză, noi putem considera că formează un subsistem particular.^{ac}

Din acest punct de vedere, Louis Rousset³ a prezentat legătura dintre demografie și sociologie subliniind utilitatea studierii comportamentelor demografice nu de o manieră izolată, ci ținând cont de ansamblul elementelor demografice, de regulă asociate, rezultând, la acest nivel, subpopulații, în final remarcându-se „tipuri de comportament” și modalități de analiză ale logicii sociale de care țin.

Populația reprezintă, deci, un ansamblu de persoane care prezintă una sau mai multe proprietăți sau caracteristici esențiale comune. Studiul populației poate fi abordat într-o viziune sistemică, ca un sistem demografic relativ autonom, caracterizat printr-o serie de proprietăți, cum sunt: integritatea, autoreglarea, autoorganizarea și ierarhizarea.

În cadrul populației se produc modificări permanente ale efectivului și a structurilor ca urmare a intrărilor și ieșirilor din sistem. Intrările în sistem se produc prin nașteri în cadrul populației studiate și aportul imigrărilor/sosirilor de persoane din alte sisteme demografice, iar ieșirile au loc prin decese ale populației sistemului și prin emigrări/plecări spre alte sisteme demografice⁴.

Dinamica populației include toate fenomenele legate de mișcarea naturală și mișcarea migratorie sau mobilitatea teritorială a populației. Factorii principali de care depinde modificarea, de-a lungul timpului, a numărului de locuitori sunt natalitatea și mortalitatea, dar și schimburile de populație, respectiv plecările și sosirile sau emigrația și imigrația (în cazul în care aceste mișcări presupun trecerea unei frontiere oficiale). Dinamica populației poate fi analizată prin două direcții metodologice: calea inductivă, pornind de la cauză și efect sau cea deductivă prin care, cunoscând efectul se ajunge la explicarea fenomenelor.

² Rotariu T. (2003) *Demografie și sociologia populației*, Editura Polirom, Iași

³ Roussel Louis, (1985), *Demographie et sociologie: deux disciplines solidaires*, European Journal of Population, 1,1

⁴ Ianoș I., coord. (2015), *Instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale*. Documentații pentru geografi urbaniști, Editura Universitară, București

Scopul sau obiectivele unei analize a componentei demografice pot fi:

- Evidențierea unor variații sau transformări/modificări în repartiția, numărul și structura populației, pe baza analizei variației unor indicatori demografici;
- Sublinierea factorilor care determină aceste transformări, de ordin natural, social, economic, cultural și legislativ;
- Punctarea consecințelor actuale sau viitoare a acestor variații sau transformări asupra spațiului geografic, la diferite nivele (local, regional, național).

Pornind de la aceste obiective, analiza componentei demografice nu se limitează numai la observarea evenimentelor demografice și prezentarea lor într-o formă adecvată, care să evidențieze caracterul de masă al acestora ci presupune și prelucrarea prin mijloace specifice a informațiilor culese în urma observării, în scopul stabilirii indicatorilor demografici generalizatori și, nu în ultimul rând, analiza cauzalității, a rolului unor factori determinanți sau generatori și, respectiv, a tendințelor ce se manifestă în evoluția fenomenelor demografice.

Astfel, prin prelucrarea, interpretarea și analiza datelor observării se pot desprinde concluzii științifice fundamentate privind dimensiunea, dinamica și tendințele de evoluție a unor fenomene demografice la nivelul unor comunități umane într-un spațiu și un orizont de timp stabilit.

3. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE

3.1. DEMOGRAFIE

3.1.1. DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A POPULAȚIEI

Mărimea demografică

În anul 2018 populația totală a județului Buzău era de 470954 locuitori, reprezentând 16,55% din populația regiunii Sud- Est și 2,12% din populația României. Aceasta este în scădere cu 31929 locuitori față de anul 2008. În medie, înregistrează o scădere de 2902 locuitori anual pentru intervalul 2008-2018. În cadrul regiunii, județul Buzău a ocupat a treia poziție ca mărime demografică după județele Constanța și Galați pe parcursul ultimilor 11 ani. (tabel nr.1).

TABEL 1: MĂRIMEA DEMOGRAFICĂ A JUDEȚULUI-ÎNCADRARE ÎN PROFIL REGIONAL

UAT											
	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
	Numar persoane										
Regiu nea SUD- EST	295041 8	294596 3	2940193	293135 5	292116 0	291237 3	2900677	288916 3	287504 8	286084 8	2844235
Braila	379622	377274	375170	372373	369551	366467	363235	360022	356503	352952	348981
Buzău	502883	500997	498838	496028	492971	490222	486634	483057	479139	475333	470954
Const anta	765703	768296	770028	771444	771458	771785	771506	770996	770252	769310	768049
Galati	645697	644030	642573	640498	638850	638367	636818	635363	632913	630831	628276
Tulcea	257108	256021	254894	252936	251436	249845	248139	246521	244461	242306	239981
Vranc ea	399405	399345	398690	398076	396894	395687	394345	393204	391780	390116	387994

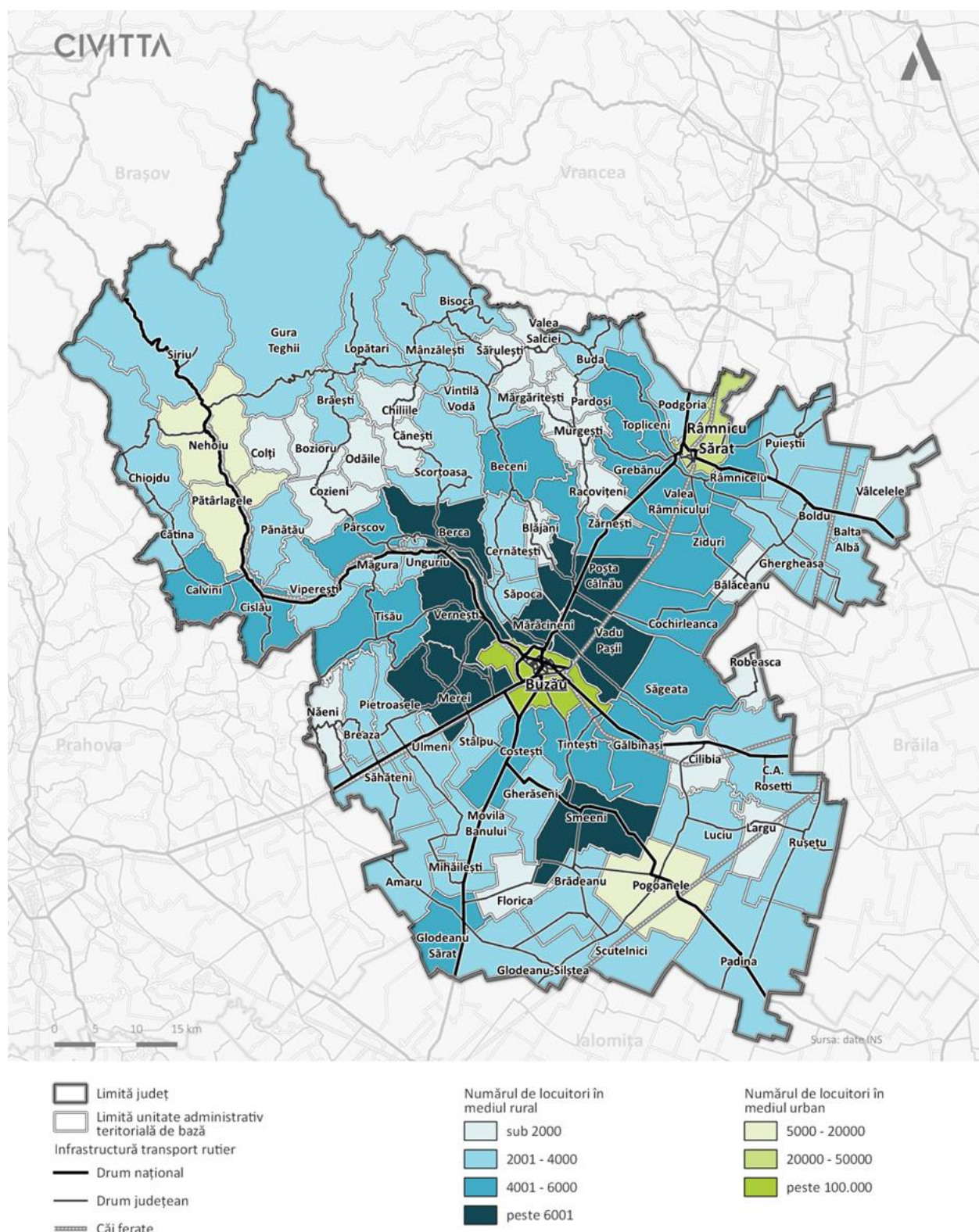
Sursa: Institutul Național de Statistică (tempo_online)

Din cele 87 de UAT-uri care compun județul Buzău, doar două înregistrau în anul 2018 o populație mai mare de 15000 de locuitori (Buzău și Râmnicu Sărat) ambele aparținând mediului urban. Peste 40% dintre UAT-urilor județului Buzău au o populație cuprinsă între 384 și 3000 de locuitori (fig. nr. 1). Dintre acestea opt UAT-uri au o populație mai mică de 1000 de locuitori (Pardoși, Chiliile, Mărgăritești, Valea Salciei, Cănești, Odăile, Murgești și Colți), toate fiind situate în zona subcarpatică sau în zona montană a județului.

Mărimea medie a așezărilor urbane este de 39897 locuitori, în timp ce pentru așezările rurale se situează la valoarea de 3310,59 locuitori. Între orașele județului există, de asemenea, diferențe de mărime, unele considerabile. Există o disproporție moderată între municipiul Buzău, reședința județului, și cel de-al doilea oraș în ierarhie, Râmnicu Sărat, valoarea fiind de 3,3/1, manifestându-se ușor fenomenul de hipertrofie urbană. Raportul dintre primul oraș în ierarhie Buzău (133465 locuitori) și ultimul oraș Pogoanele (7387 locuitori) este de 18,06/1. Polarizarea exercitată de orașe în teritoriu este diferită exprimată și printr-o concentrare a populației rurale în comunele limitrofe orașelor cu mărime demografică mai mare, unde

populația acestora depășește 3000 locuitori. UAT-urile cu cel mai mic număr de locuitori se află situate în zona înaltă a județului, dar și în cea de câmpie slab polarizată (Cilibia, Largu, Florica).

FIGURA 1: MĂRIMEA DEMOGRAFICĂ (2018)

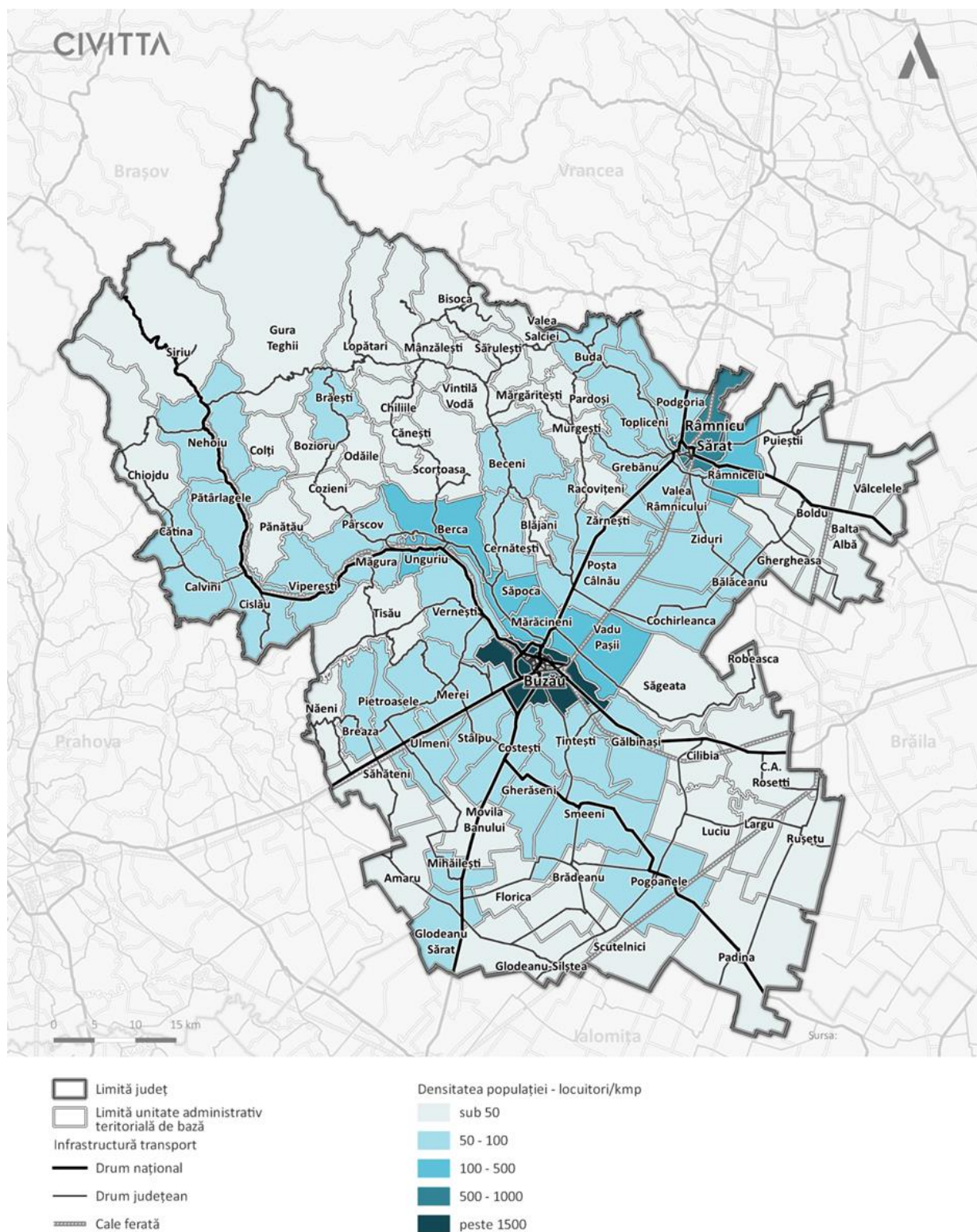


Sursa: prelucrare date Institutul Național de Statistică (tempo_online)

Densitatea populației

Densitatea medie a populației este de 77,17 loc./kmp, situându-se ușor sub media regiunii de 79,53 loc/kmp, dar destul de mult sub nivelul național (93,17 loc./kmp). Este puternic diferențiată pe cele două medii de rezidență: 531,62 loc./kmp în mediul urban și 55,66 loc./kmp în mediul rural. În profil teritorial densitatea prezintă diferențieri destul de accentuate de la 7,23 loc./kmp în comuna Pardoși până la 1642,04 loc./ kmp în municipiul Buzău (fig. nr. 2).

FIGURA 2: DENSITATEA POPULAȚIEI (LOC/KMP) (2018)



Sursa: prelucrare date Institutul Național de Statistică (tempo_online)

În afară de valorile distincte pe cele două medii (urban/rural), densitatea populației se diferențiază și la nivel teritorial, densitățile cele mai ridicate caracterizând UAT-rile situate pe principalele axe de comunicație (E85) (Costești, Mihăilești) sau pe cele situate în proximitatea orașelor (Mărăcineni, Vadu Pașii, Valea Râmnicului), dar și o serie de UAT-uri care au o dezvoltare economică mai accentuată (Berca, Vernești). Cele mai mici densități se înregistrează zona subcarpatică și montană (sub 30 loc/kmp) (Gura

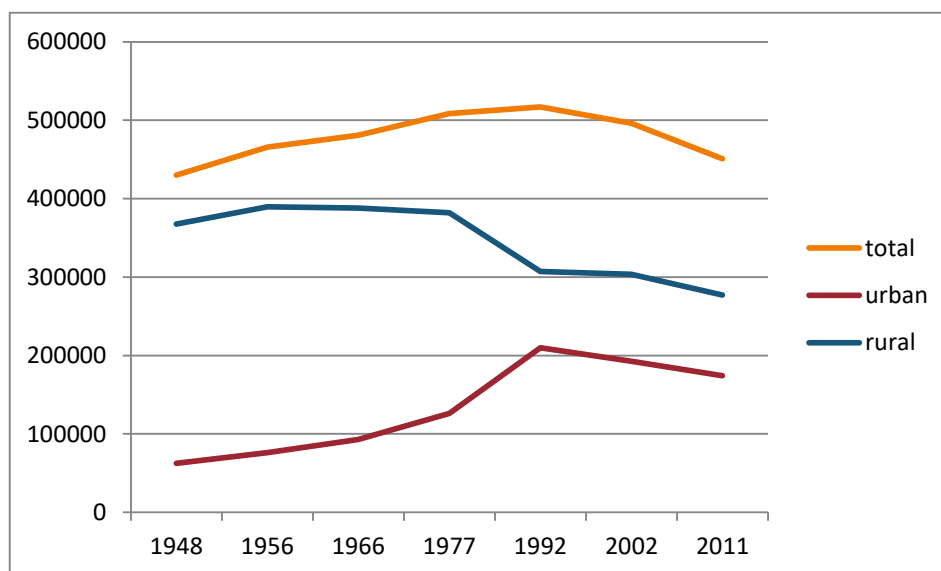
Teghii, Siriu, Chiliile, Pardoși, Odăile, Valea Salciei, Cănești, Mărgăritești, Mânzălești), dar și în zona agricolă din câmpie (Padina, Florica) mai ales în partea sudică, sud-estică și estică a județului. Densități de sub 50 loc/kmp se înregistrează în peste 50% dintre UAT-urile județului, în timp ce doar 9% dintre acestea au valori ale acestui indicator de peste 100 loc./kmp.

3.1.2. EVOLUȚIA POPULAȚIEI

Populația a avut un trend ascendent în perioada 1966-1992, ulterior înregistrând o descreștere destul de accentuată, mai ales în ultimii ani (fig. nr. 3), încadrându-se în modelul general de evoluție înregistrat la nivel național.

Există însă diferențe destul de mari între cele două medii. În timp ce pentru mediul urban creșterea este accentuată în perioada 1948-1992, pentru mediul rural asistăm la o creștere ușoară până în anul 1977, urmată de o descreștere până prezent, această descreștere fiind mai accentuată în perioada 1977-1992. Această perioadă este marcată însă și de trecerea în categoria urbanului a UAT-urilor Nehoiu și Pogoanele (în anul 1989). Dacă analizăm întreaga perioadă putem observa că la nivel județean creșterea este de doar 20844 locuitori iar pentru mediul rural se înregistrează chiar o scădere de 90651 locuitori.

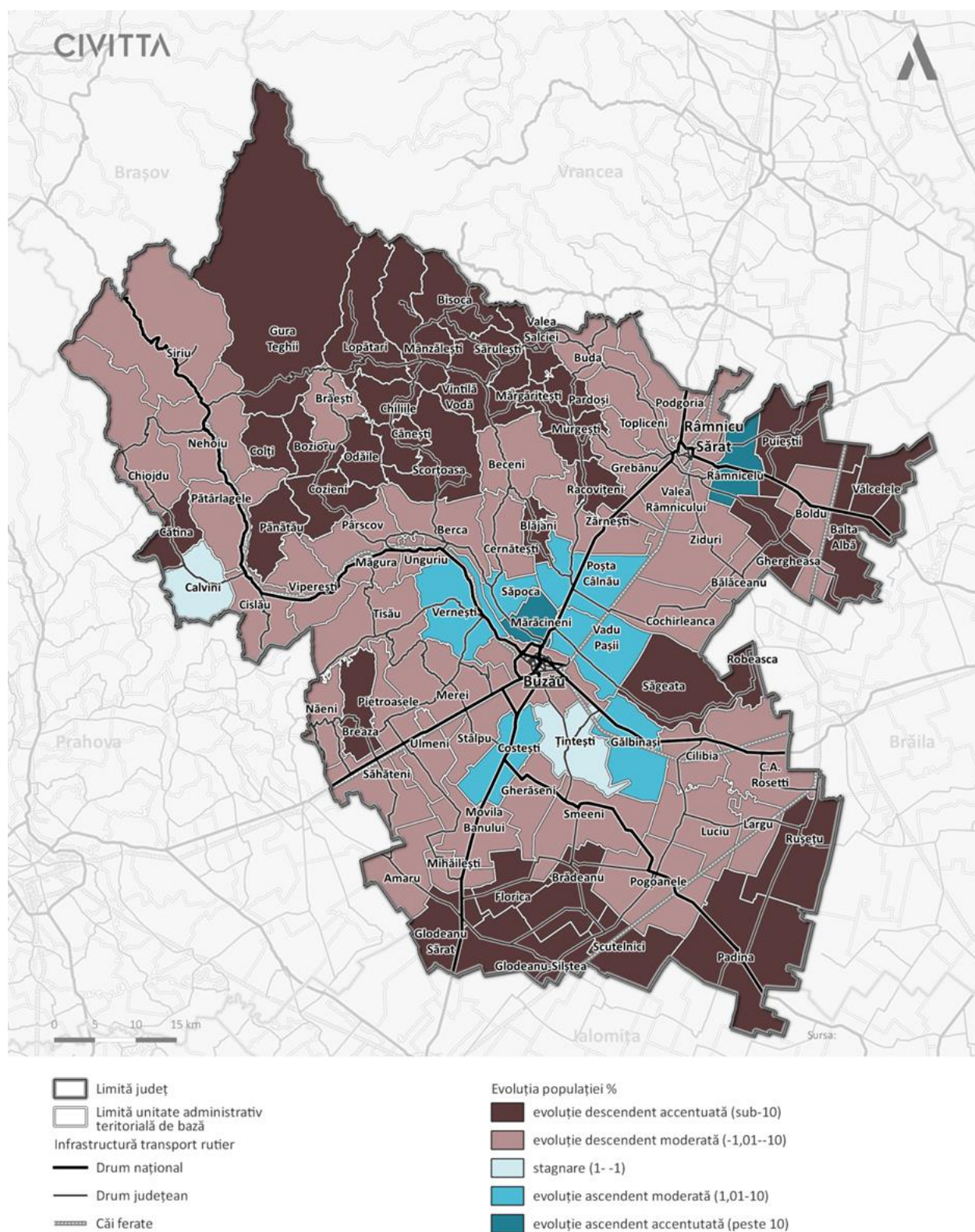
FIGURA 3: DENSITATEA POPULAȚIEI (LOC/KMP) (2018)



Sursa: prelucrare date INS, Recensământul populației și locuințelor 1948, 1977, 1992, 2002, 2011

În perioada recentă (2008-2018) populația județului a scăzut cu 6,34%, de la 502883 la 470954 locuitori, între mediul urban (-7,85%) și cel rural (-8,33%) neexistând diferențe foarte mari. La nivel teritorial există și nouă UAT-uri care au cunoscut o evoluție ascendentă a populației (cu valori cuprinse între 0,6 și 17,9%), toate aparținând mediului rural (fig. nr. 4). Cea mai mare creștere a populației, în acest interval, s-a înregistrat în comunele Mărăcineni și Râmnicelu (peste 10%), în special datorită ratei sosirilor foarte ridicate (peste 27‰ în Mărăcineni), datorată fenomenului de suburbanizare, dar și pe fondul unei natalități ridicate (peste 19‰ în Râmnicelu).

FIGURA 4: EVOLUȚIA POPULAȚIEI (NUMĂR LOCUITORI) (2008-2018)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

3.1.3. DINAMICA POPULAȚIEI

Mișcarea naturală a populației

Mișcarea naturală a populației definește schimbările care se produc în numărul și structura populației ca urmare a nașterilor și deceselor, căsătoriilor și divorțurilor din cadrul unei populații.

Natalitatea | Reprezintă frecvența sau intensitatea nașterilor în cadrul unei populații, acest fenomen fiind influențat de politica demografică promovată în diferite etape, precum și de elemente cum ar fi structura pe grupe de vârste și sexe, ponderea populației fertile, nivelul de dezvoltare economică, standardul de viață, gradul de instruire al populației etc.

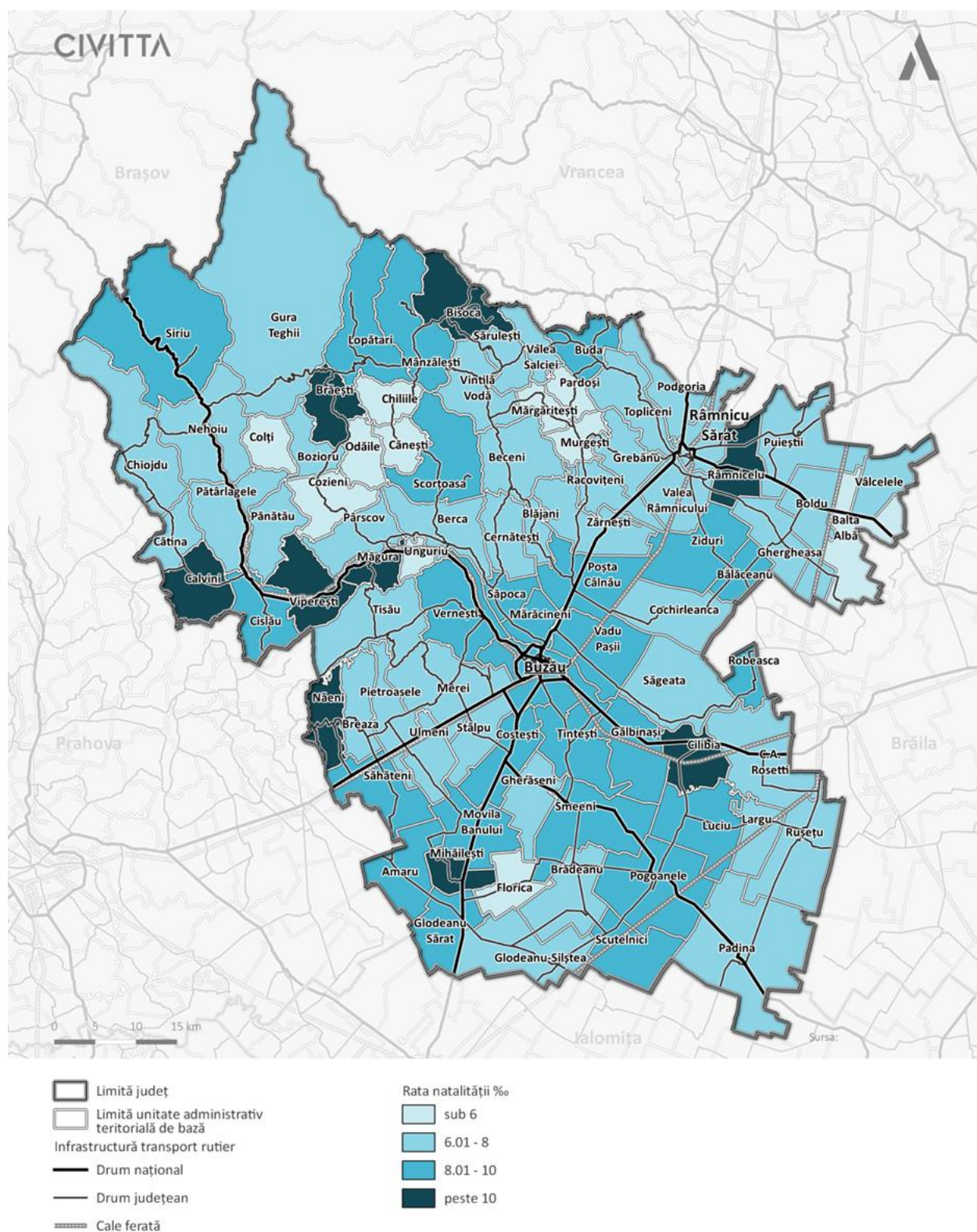
Valorile ratei natalității în județul Buzău sunt inferioare celor care caracterizează nivelul național (9,34‰) dar și celor regionale (8,75‰), având o medie (pentru perioada 2008-2018) de 8,1‰ și fiind cuprinse între 2,35‰ (Mărgăritești) și 19,22‰ (Râmnicelu). Pentru intervalul menționat, județul Buzău deține a cincea valoare a acestui indicator comparativ cu celelalte județe care fac parte din regiunea Sud-Est, după județele Constanța, Vrancea, Galați și Tulcea. Chiar și valorile anuale plasează județul Buzău în ultima parte a clasamentului la nivel regional în ceea ce privește rata natalității, situându-se, de cele mai multe ori, pe penultima poziție în ultimii zece ani (mai puțin în ultimii trei ani când surclasează județul Tulcea).

Deși există un mic ecart între mediul urban (cu o medie de 8,07‰) și cel rural (media fiind de 8,2 ‰), totuși cele mai mari diferențe se înregistrează în profil teritorial.

Astfel, se poate distinge zona montană și subcarpatică înaltă cu valori reduse ale ratei natalității (Mărgăritești, Colți, Pardoși, Chiliile, Murgești, Odăile, Cozieni, Unguriu, Cănești) sau cele situate în zone profund rurale cu profil agricol dominant (Florica, Balta Albă), caracterizate prin valori de sub 6‰. Cele mai mari valori din mediul urban se înregistrează în Pogoanele (8,85‰) iar în mediul rural cea mai mare valoare aparține comunei Râmnicelu (19,22‰), în timp ce comuna Mărgăritești are cea mai mică rată a natalității de doar 2,53‰ (fig. nr. 5).

Doar 10,3% din UAT-urilor județului au o rată a natalității mai mare de 10‰, în timp ce peste 12,6% dintre acestea se încadrează în valori de sub 6‰ ale acestui indicator. Cea mai mare pondere o dețin UAT-urile cu rate ale natalității cuprinse între 6,01‰ și 8‰ (47,1%), valori situate sub media județeană. Atât în mediul urban cât și în cel rural există o strânsă corelație între structura etnică, confesională sau structura pe grupe de vârste și ratele ridicate ale natalității.

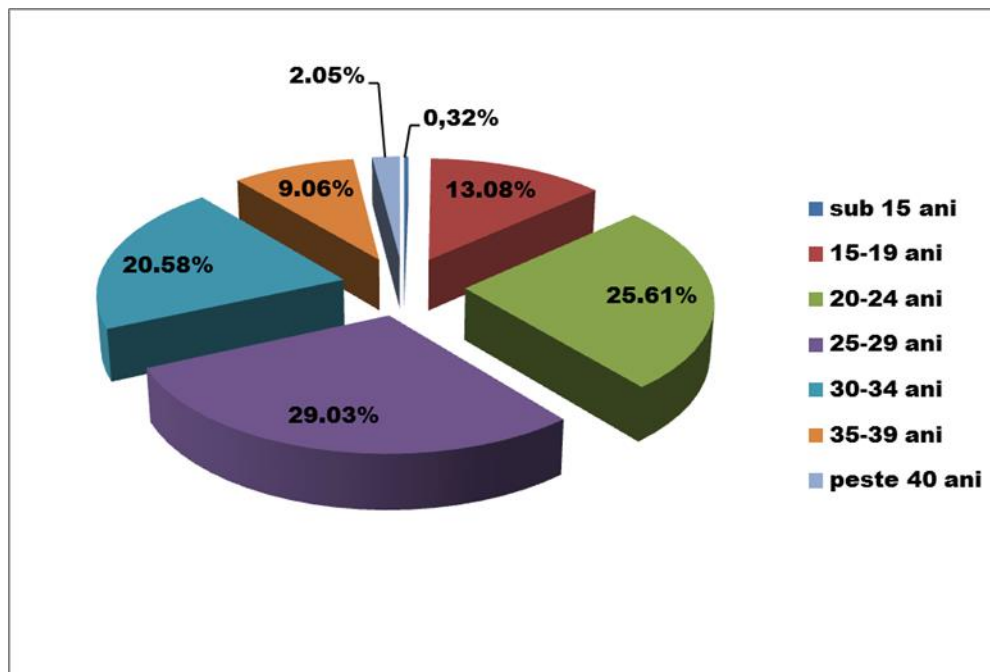
FIGURA 5: RATA MEDIE A NATALITĂȚII (2008-2018) (‰)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

În ceea ce privește grupele de vârstă ale mamei, constatăm că, pentru perioada 2008-2018, cele mai multe nașteri aparțin grupei 25-29 de ani (29,03%) (fig. nr. 6). Îngrijorătoare este ponderea grupei de vârstă de 15-19 ani (13,08%) și sub 15 ani (0,32%), nașterile la vârste atât de tinere putând determina probleme sociale și de abandon al copiilor.

FIGURA 6: NĂSCUTI VII PE GRUPELE DE VÂRSTĂ ALE MAMEI (MEDIE 2008-2018)



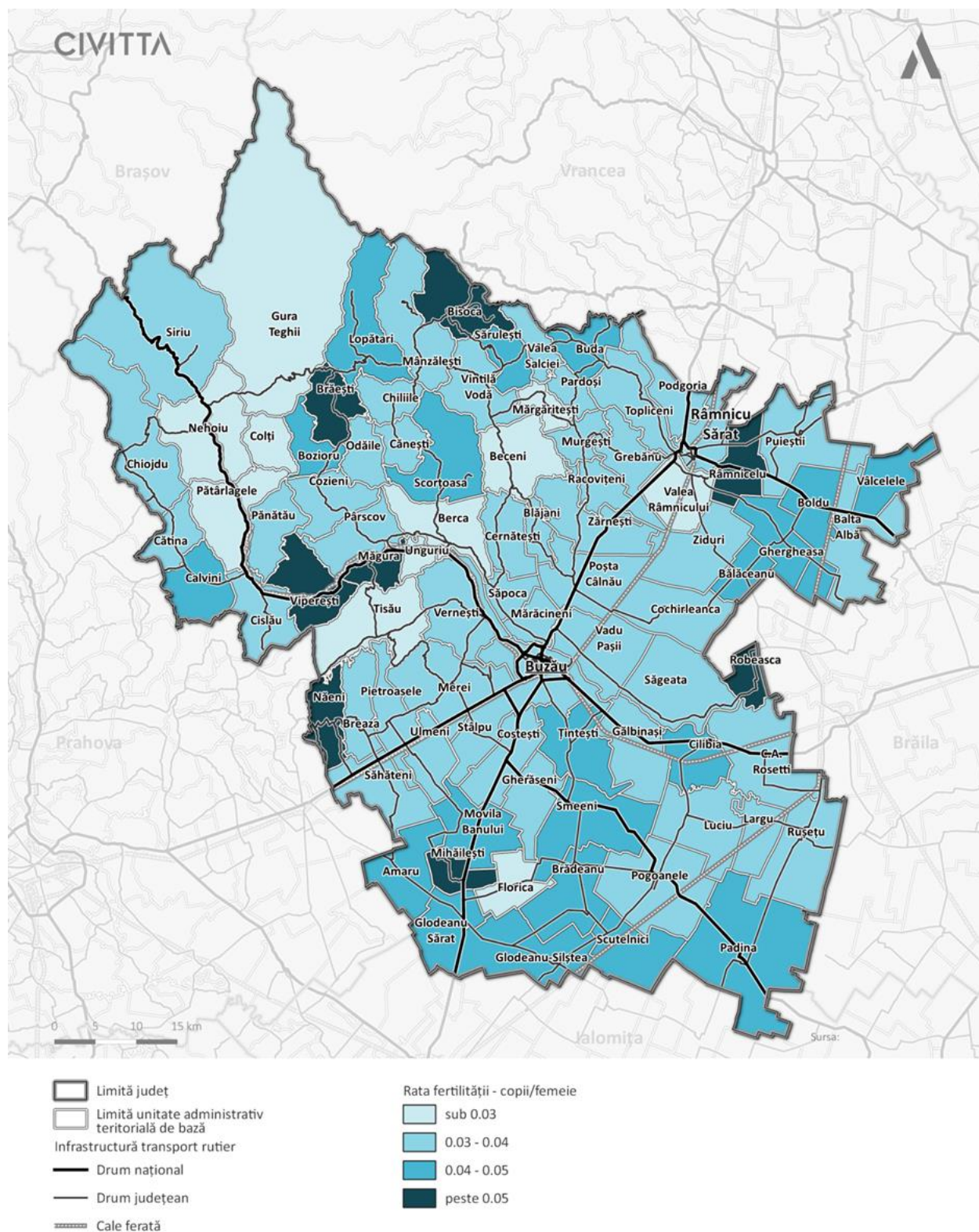
Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Fertilitatea | Rata de fertilitate generală este un indicator obținut din raportarea numărului nașcuților vii într-o perioadă la numărul mediu al populației feminine fertile (cu vârste între 15 și 49 de ani).

Rata medie de fertilitate (2008-2018) în județul Buzău este de 0,03 copii/femeie, cu mici diferențe între cele două medii (0,03 în mediul urban și 0,04 în cel rural), fiind similară cu cea înregistrată la nivel național și regional. Cele mai mari valori ale fertilității se înregistrează în mediul rural (fig.nr. 7), 49 de UAT-uri având o fertilitate de peste 0,04 copii/femeie.

În mediul urban numai orașul Pogoanele depășește această valoare, celelalte orașe având rate mai mici ale acestui indicator. Cele mai mici valori (de sub 0,03 copii/fem) caracterizează doar 10 UAT-uri majoritatea aparținând mediului rural (singurul oraș în această categorie fiind Pătârlagele).

FIGURA 7: FERTILITATEA POPULAȚIEI (COPII/FEM.) (2008-2018)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Mortalitatea | Mortalitatea generală reprezintă frecvența deceselor în cadrul unei populații și, alături de natalitate, completează mișcarea naturală a populației.

Rata medie a mortalității în județul Buzău este de 13,66‰, situându-se peste media națională (11,49‰), dar și peste cea regională (11,67‰).

Putem remarca diferențierile destul de mari între mediul urban (cu o medie de 9,35‰) și mediul rural (cu o medie de 16,84‰). Dacă pentru mediul urban valorile sunt ușor sub cele înregistrate la nivel național (9,43‰) sau regional (9,53‰), pentru mediul rural situația este diferită, valoarea înregistrată fiind cu mult peste media națională (14,17‰) sau regională (14,39‰).

Cele mai mari rate ale mortalității (de peste 20‰) se înregistrează în zonele rurale cu profil agricol din zona de câmpie (Padina, Robeasca, Săgeata, Glodeanu Siliștea, Balta Albă, Florica, Puiești, Ghergheasa, CA Rosetti) sau în zona înaltă a județului (Pardoși, Chiliile, Cănești, Cozieni). Unele dintre UAT-urile din prima categorie sunt situate marginal în cadrul județului (la limita cu județele limitrofe), fără a beneficia de un centru polarizator în zonă. De asemenea, o parte din UAT-urile menționate nu beneficiază de asistență medicală primară și sunt situate la distanțe relativ mari de orașele importante (pentru a beneficia de asistență medicală de specialitate). Cele mai mici valori se înregistrează în orașe și în zonele adiacente acestora, dar și în UAT-urile a căror natalitate ridicată a condus la o populație tânără și, deci, la o mortalitate mai scăzută (Calvini, Râmnicelu). Cea mai mică valoare a ratei mortalității se înregistrează în municipiul Buzău, fiind de 8,53‰ iar cea mai mare valoare în comuna Pardoși (peste 25‰) (fig.8).

Cele mai multe UAT-uri se încadrează în valori cuprinse între 15‰ și 20‰ (34 de UAT-uri), valori relativ mari, datorate în special lipsei prevenției și infrastructurii medicale dar, în anumite zone, și îmbătrânirii populației (fig. nr. 9). Situația cea mai dramatică se înregistrează în cele 30 de UAT-uri (34,4% din total) care înregistrează valori de peste 20‰. În schimb, doar patru UAT-uri (Municipiul Buzău, Municipiul Râmnicu Sărat, Mărăcineni și Calvini) înregistrează valori de sub 10‰.

De altfel, structura pe grupe de vârstă și sexe a persoanelor decedate ne arată că cele mai multe decese se înregistrează la grupele de vârstă superioare (peste 65 de ani), deși cu anumite diferențe pe cele două sexe (la bărbați începând cu grupa de vârstă de peste 55 de ani, în timp ce la femei la cea de peste 70 de ani) (fig. nr. 9). De altfel, în demografie, este recunoscută o supramortalitate masculină, respectiv decese la vârste mai mici decât cele care caracterizează sexul feminin. Îngrijorător însă este numărul relativ ridicat de decese la grupa de vârstă de 0-4 ani, care denotă condiții igienico-sanitare precare sau lipsa informațiilor în ceea ce privește îngrijirea copiilor.

FIGURA 8: PIRAMIDA DECESELOR PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI SEXE (MEDIE 2014-2018) (NUMĂR PERSOANE)

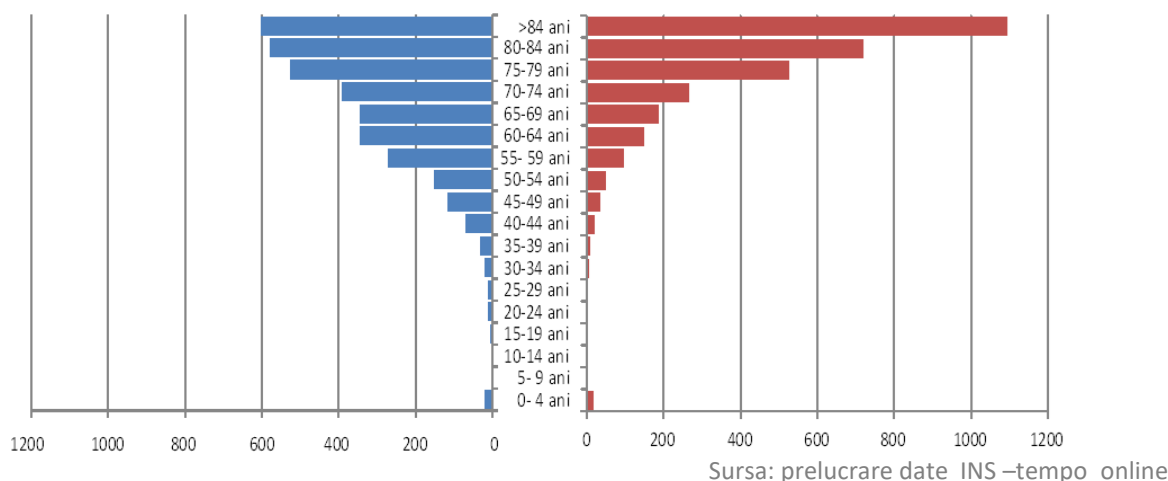
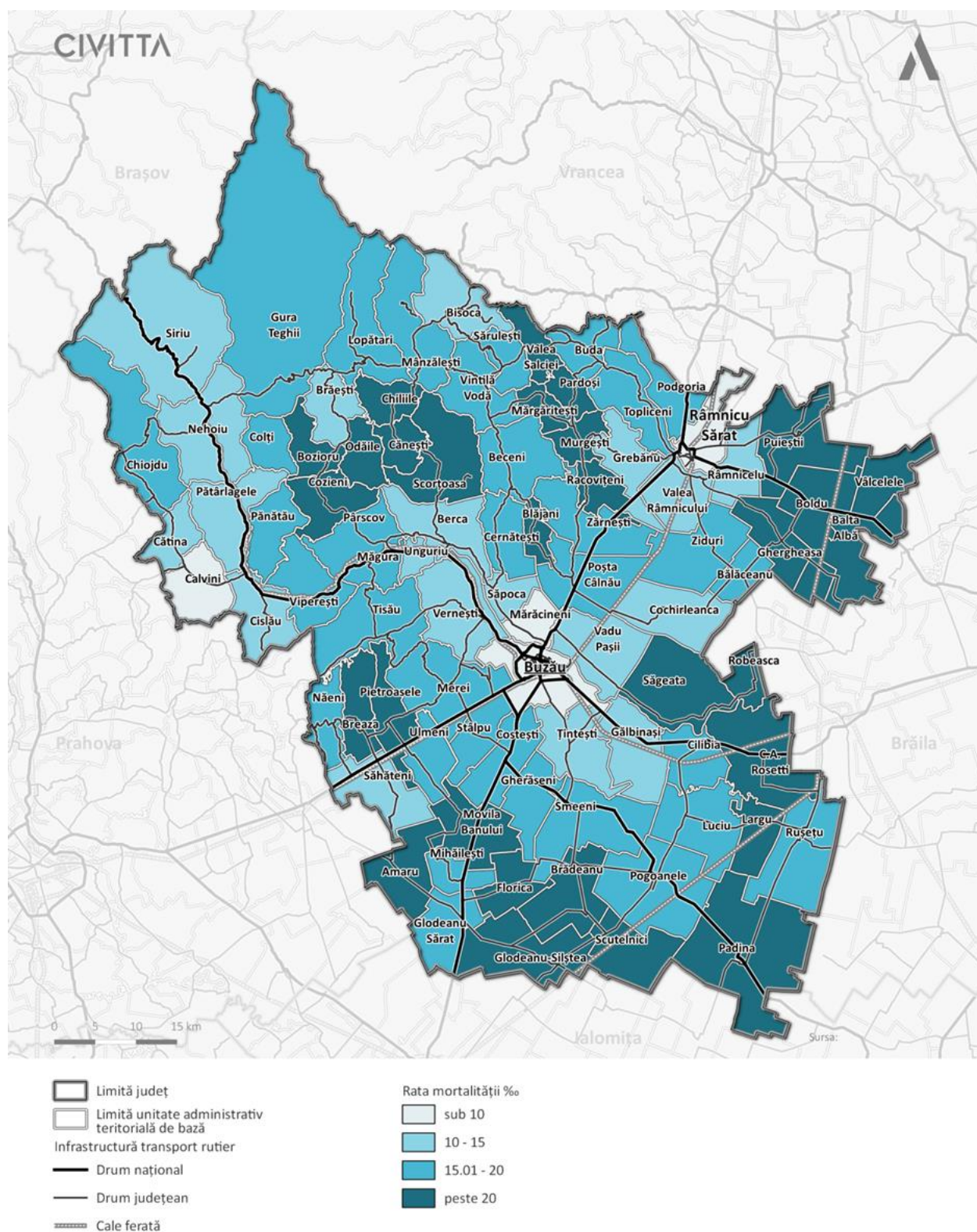


FIGURA 9: RATA MORTALITĂȚII GENERALE (2008-2018) (‰)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Speranța de viață la naștere este de 74,67 ani ca medie pentru intervalul 2008-2018, valoare care se situează atât sub media națională (74,81 ani) dar peste cea regională (74,38 ani). La nivel regional, județul Buzău deține a doua valoare a speranței de viață (după județul Vrancea), aceeași poziție menținându-se și pe medii (urban și rural). Valorile speranței de viață sunt net diferite pe cele două sexe (70,91 ani pentru populația masculină și 78,63 ani pentru cea feminină). De asemenea, există diferențieri între cele două medii (76,18 ani pentru mediul urban și 73,48 ani pentru mediul rural), datorate, în special, accesului diferit la îngrijire medicală. (tabel nr.2).

TABEL 2: SPERANȚA DE VIAȚĂ LA NAȘTERE (MEDIE 2008-2018)

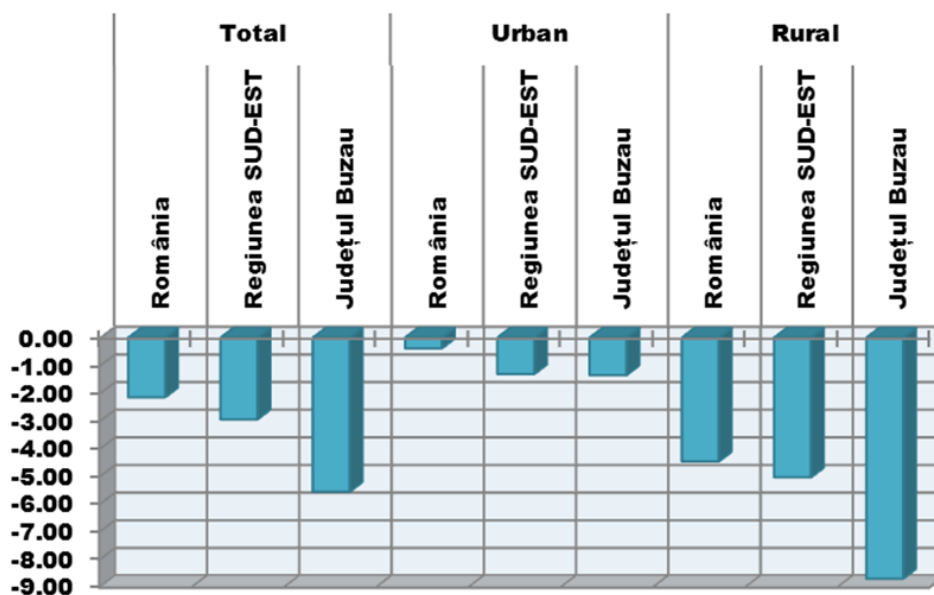
TOTAL (ANI)			URBAN (ANI)			RURAL (ANI)		
Ambele sexe	M.	F	Ambele sexe	M	F	Ambele sexe	M	F
74,67	70,91	78,63	76,18	72,82	79,46	73,48	69,54	77,97

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Bilanțul natural | Pentru a sintetiza mișcarea naturală a populației se apelează la calculul bilanțului natural (ca diferență între cele două rate, a natalității, respectiv a mortalității).

Pe ansamblul județului media pentru intervalul 2008-2018 este negativă de -5,57‰, valoare mult mai mică decât media națională (-2,15‰) și regională (-2,95‰). Pentru mediul urban valoarea nu este semnificativ mai mică față de media regională (-1,35‰ versus 1,31‰) dar pentru mediul rural diferențele sunt mari atât față de media regională (-5,05‰) cât și față de cea națională (-4,4‰) având o valoare de -8,71‰. (fig. nr.10).

FIGURA 10: BILANȚUL NATURAL (‰) – CONTEXT REGIONAL ȘI NAȚIONAL

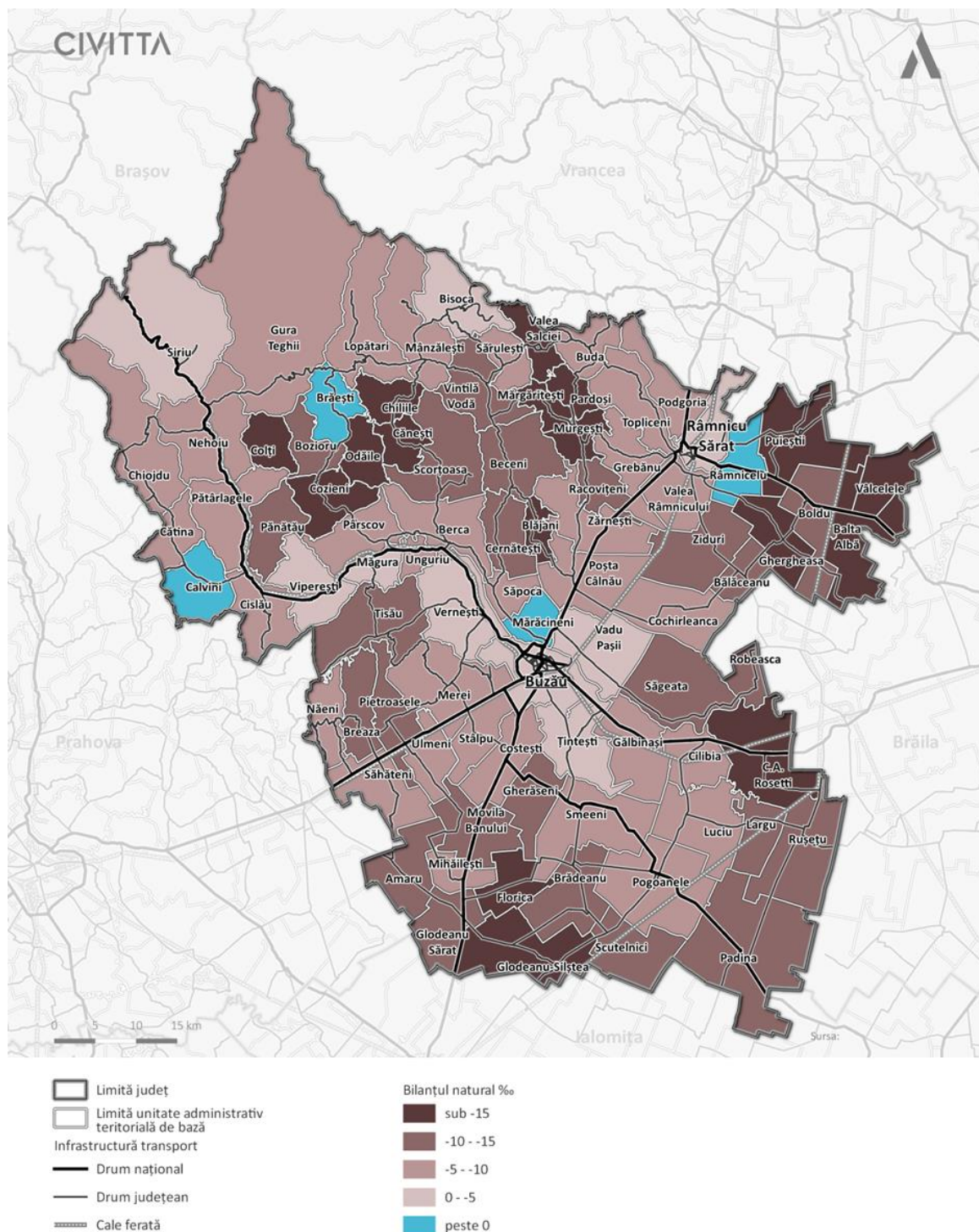


Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

La nivel județean se remarcă o diferențiere foarte mare între mediul urban (-5,57‰) și mediul rural (-8,72‰). Cele mai scăzute valori (sub -15‰) se înregistrează în comunele montane, caracterizate de o natalitate scăzută și o mortalitate ridicată, pe fondul îmbătrânirii populației. Valori similare înregistrează și comunele situate în zona de câmpie a județului, cu profil predominant agricol, slab polarizate de centrele urbane (Balta Albă, Florica, Glodeanu- Siliștea, C.A. Rosetti).

Valorile pozitive, și cele mai ridicate în același timp, se regăsesc doar în patru UAT-uri rurale (Râmnicelu, Calvini, Brăești și Mărăcineni) care dețin rate mai mari ale natalității (fig. nr. 11). Cea mai mare valoare a bilanțului natural este cea înregistrată în comuna Râmnicelu (7,11‰), cu o populație destul de numeroasă de romi (39% la Recensământul populației și locuințelor din 2011), populație recunoscută pentru ratele înalte ale natalității, mai ales pe fondul faptului că aparțin cultului penticostal (35% din populația comunei).

FIGURA 11: BILANȚUL NATURAL AL POPULAȚIEI (2008-2018) (‰)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Cea mai mică valoare se înregistrează în comuna Pardoși (-25,28‰). Aproape jumătate dintre UAT-urile județului Buzău (47% dintre acestea) au valori ale bilanțului natural mai mici -10‰ (fig. nr. 11), care poate constitui, în timp premisa unei vulnerabilități demografice ridicate.

Indicele de vitalitate | Acest indicator este exprimat prin raportul dintre numărul născuților vii și numărul decedaților la un moment dat. Cunoașterea acestui indicator permite cunoașterea tendințelor privind evoluția numerică a populației sau structura populației pe grupe de vârstă.

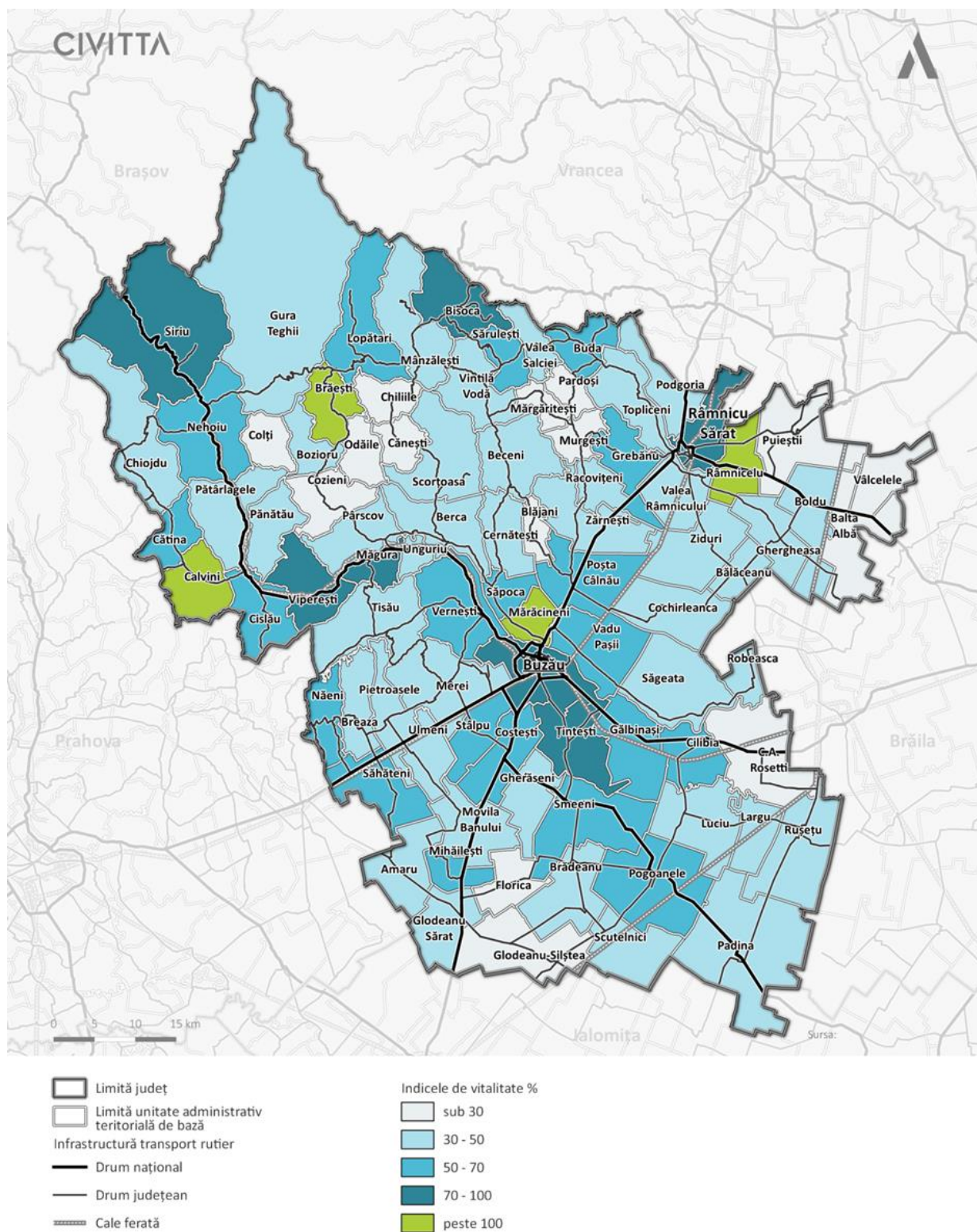
În funcție de numărul născuților vii care poate fi mai mic, egal sau mai mare decât numărul deceselor, indicii vitalității are valori mai mici, egale sau mai mari decât 100:

- valori mai mici de 100 - reflectă tendința de scădere a numărului populației analizate, ca urmare a neasigurării reproducerii simple.
- indicii se menține egal cu 100, mai mulți ani consecutivi, populația tinde să devină staționară, în ipoteza absenței migrației, numărul rămâne neschimbat.
- indicii este mai mare de 100, populația se reproduce lărgit, numărul născuților vii depășește pe cel al decedaților, deci numărul populației are tendința să crească.

Indicele de vitalitate are o medie pentru județul Buzău de 59,40% (vitalitate scăzută), diferențiat pe cele două medii (68,14% pentru mediul urban și 47,37% pentru mediul rural), ambele reflectând tendința de scădere a populației. Cele mai mari valori (peste 100%) se înregistrează doar mediul rural remarcându-se, cu o vitalitate ridicată, comunele în care ponderea populației de etnie romă este ridicată sau în care structura confesională favorizează o natalitate ridicată (Râmnicelu, Calvinii). În această categorie (cu valori de peste 100%) este cuprinsă, totuși, și o comună care aparține spațiului suburban al municipiului Buzău (Mărăcineni).

Vitalitatea cea mai redusă este caracteristică zonei rurale și orașelor mici, UAT-urile cu valori de sub 80% fiind situate în zona montană (Mărgăritești, Pardoși) sau în cea de câmpie (Balta Albă, Florica). UAT-urile cu vitalitate foarte redusă (de sub 50%) sunt destul de numeroase (56 UAT-uri reprezentând 64,3% din total) (fig. nr. 12).

FIGURA 12: INDICELE DE VITALITATE (2008-2018) (%)

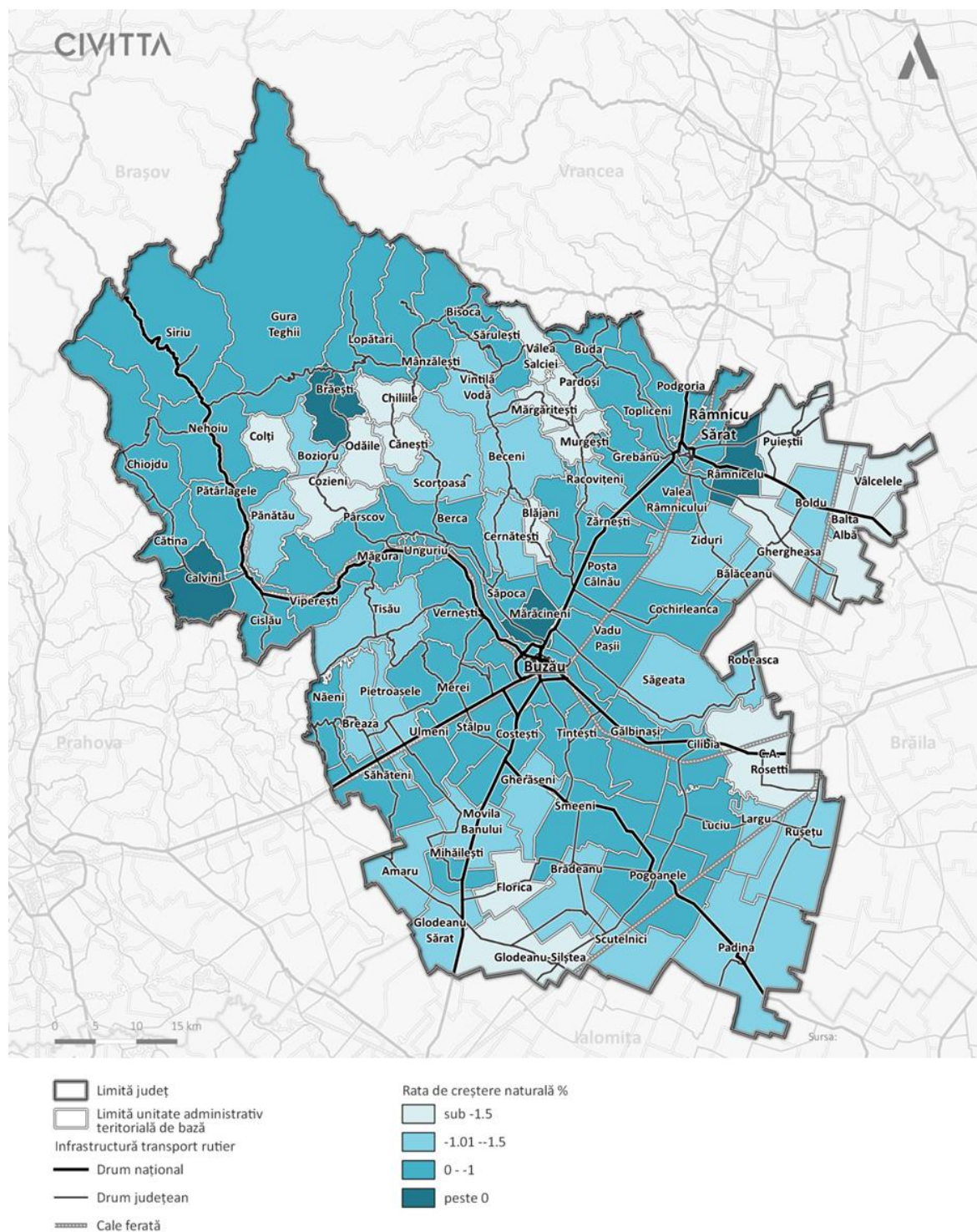


Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Rata de creștere naturală | Rata de creștere naturală sau rata sporului natural măsoară intensitatea creșterii/descreșterii unei populații din cauza unui surplus (sau a unui deficit) de nașteri față de decese.

Pentru județul Buzău valorile acestui indicator, în medie pentru perioada 2008-2018, se situează la -0,55%, cu un maxim de 0,7%, pentru comuna Râmnicelu, și un minim de -1,52%, în comuna Pardoși (fig. nr. 13).

FIGURA 13: RATA DE CREȘTERE NATURALĂ (2008-2018) (%)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Valori pozitive se înregistrează doar în patru comune din mediul rural, cele mai însemnate valori caracterizând comunele cu o structură etnică, confesională sau pe grupe de vârste care favorizează un număr de nașteri ridicat (Râmnicelu, Calvini, Brăești și Mărăcineni). Majoritatea UAT-urilor (aproape 95,4% dintre acestea) înregistrează și vor înregistra, dacă tendința se menține, descreșteri de populație. Cele mai mici valori ale acestui indicator (sub -1,5%) se înregistrează în 18,3% dintre UAT-uri, în general pe fondul unei natalități scăzute datorată, în special, îmbătrânirii demografice.

Mișcarea migratorie a populației

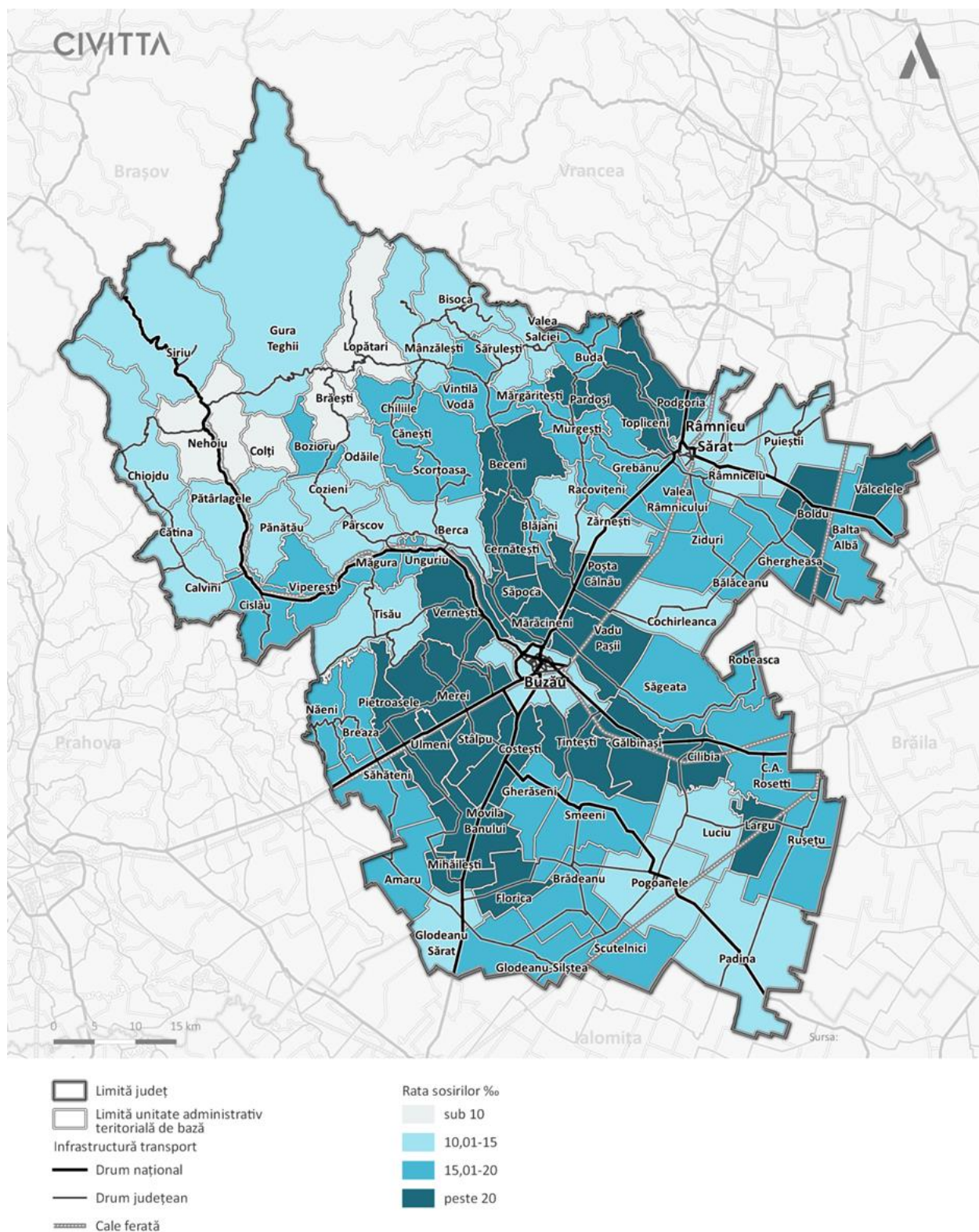
Variația numărului, structurii și distribuției spațiale a unei populații este determinată atât de mișcarea naturală cât și de cea migratorie. Mișcarea migratorie cuprinde rata sosirilor și a plecărilor din localitate (fig. nr. 14, fig. nr. 15).

Rata sosirilor a fost de 14,7‰ în medie (2008-2018) la nivelul județului, valoare egală cu cea înregistrată la nivel regional dar mai mică decât cea de la nivel național (16,7‰). Județul Buzău se află pe poziția a patra la nivelul regiunii (după Constanța, Vrancea și Tulcea dar devansând județele Galați și Brăila). În cazul mediului urban valoarea medie pentru intervalul 2008-2018 (11,03‰) se situează sub media națională (14,96‰) și regională (11,66‰). Pentru mediul rural valoarea medie (17,53‰) este, de asemenea, sub media regională (18,64‰) sau națională (18,97‰). În cazul mediului rural județul Buzău câștigă un loc în ierarhia regională devansând și județul Vrancea.

Cele mai multe sosiri (valori de peste 25‰) s-au înregistrat în comunele Pardoși, Mărăcineni și Săpoca. Valori ridicate (20-25‰) au înregistrat încă 13 UAT-uri rurale, situate oarecum radiar în jurul municipiului Buzău. Cele mai mici valori ale acestui indicator (sub 10‰) s-au înregistrat în UAT-uri din zona montană: Colți, Nehoiu sau Lopătari. (fig.nr. 14).

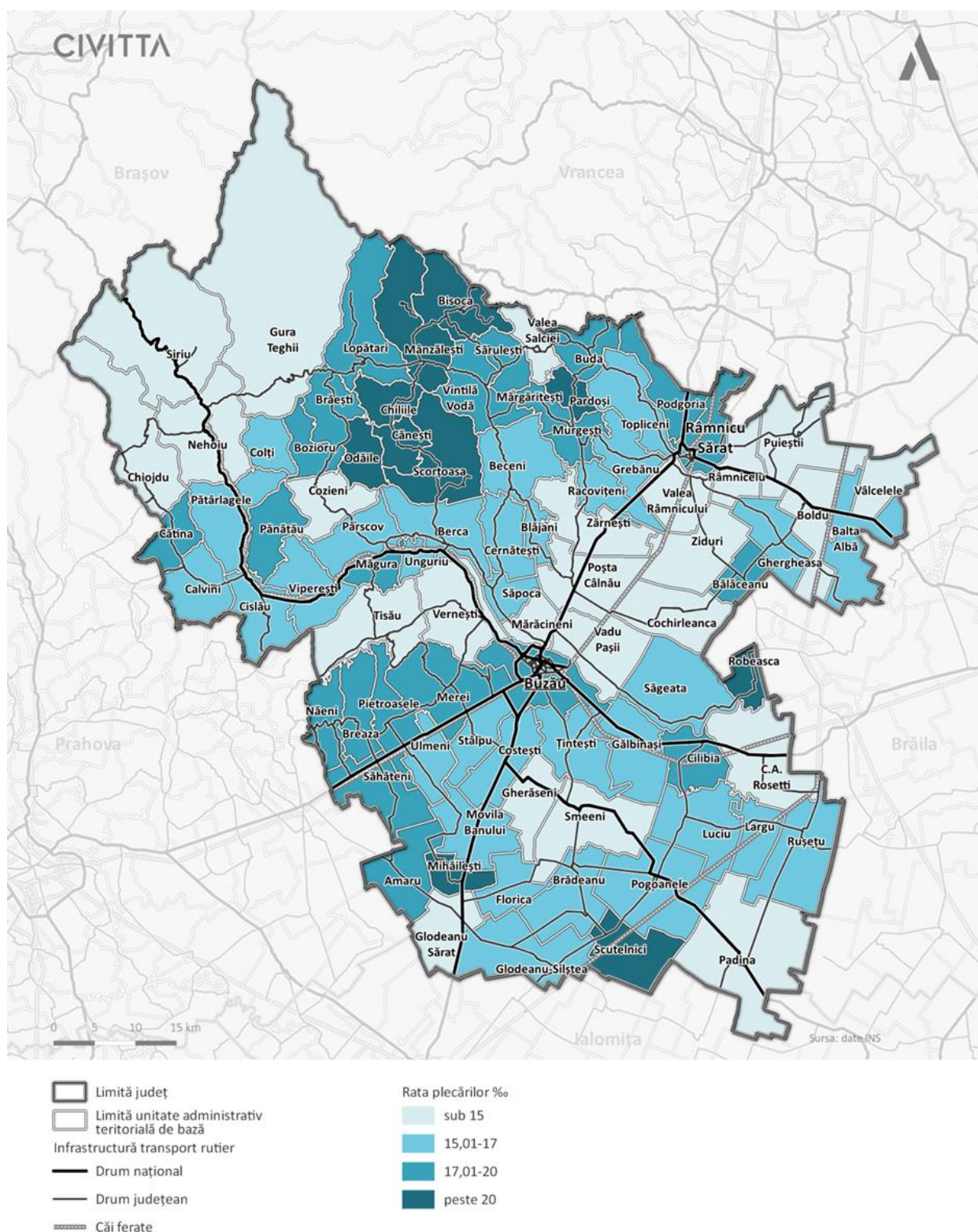
Rata medie a plecărilor la nivelul județului Buzău este de 16,36‰, ușor peste media regională (16,10‰) și sub cea națională (16,7‰). Valoarea pentru mediul urban (17,49‰) este similară cu cea înregistrată la nivel național dar peste cea regională (15,81‰), înregistrând în cadrul regiunii cea mai mare rată după județul Tulcea. Situația este opusă pentru mediul rural unde media județeană (15,52‰) este situată sub cea națională (15,67‰) sau regională (16,46‰), fiind județul cu cea mai scăzută rată din regiune. La nivelul județului Buzău peste 70% dintre UAT-uri înregistrează valori de peste 15‰.

FIGURA 14: RATA MEDIE A SOSIRILOR (2008-2018) (‰)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

FIGURA 15: RATA MEDIE A PLECĂRILOR (2008-2018) (‰)



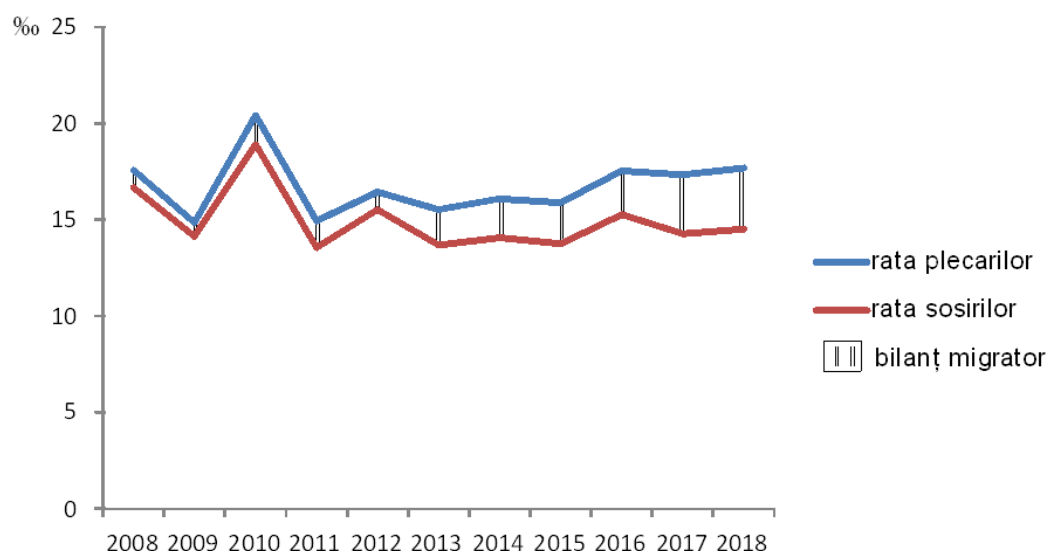
Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Cele mai mari rate ale plecărilor le înregistrează comuna Pardoși (32,5‰) urmată, cu valori de peste 20‰ de o serie de comune situate în zona montană (Cănești, Chiliile, Bisoca, Mânzălești). Valori relativ mari înregistrează și câteva comune din zona de câmpie, majoritatea cu profil agricol dominant sau slab polarizate (Scutelnici, Mihăilești). UAT-urile caracterizate de valorile cele mai mici ale acestui indicator sunt situate în proximitatea orașelor (Mărăcineni, Vadu Pașii sau Râmnicelu). Cele două municipii ale județului (Buzău și Râmnicu Sărat) înregistrează și ele valori relativ mari ale ratei plecărilor (peste 18‰).

În ceea ce privește migrația internațională, județul Buzău se caracterizează printr-o emigrație definitivă relativ redusă, chiar dacă este într-o continuă creștere. În perioada 2008-2017 au emigrat definitiv 2050 de persoane, peste 50% dintre acestea plecând din mediul urban. Nu același lucru se poate spune despre emigranții temporari, al căror număr, în perioada 2012-2018 a atins 30872 de persoane, peste 60% dintre aceștia aparținând ruralului.

Bilanțul migrator, ca rezultat al diferențelor dintre sosiri și plecări (fig. nr.16), este negativ ca medie la nivelul județului (-1,66‰). Totuși, ar fi de remarcat că diferențele între mediul urban și cel rural sunt foarte mari. În mediul urban bilanțul migrator este negativ, cu o valoare medie de -6,44‰, în timp ce în mediul rural valoarea este pozitivă (2,01‰), diferența fiind de peste 8‰.

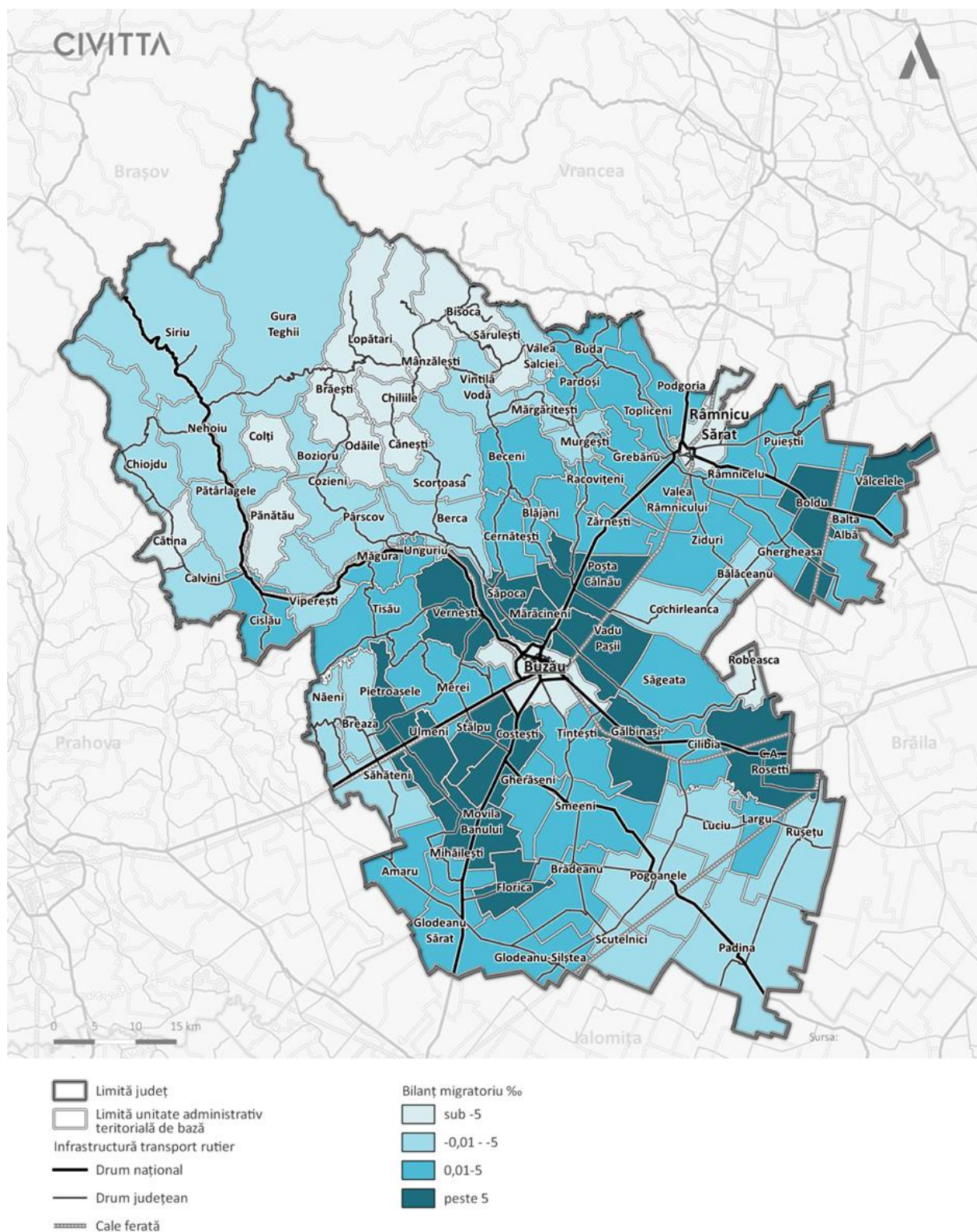
FIGURA 16: EVOLUȚIA BILANȚULUI MIGRATORIU



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Peste 45% dintre UAT-urile din județul Buzău înregistrează valori negative, adică deficit. Din analiza realizată în profil teritorial rezultă că cele mai mari pierderi de populație (prin migrație) se înregistrează în zona montană și subcarpatică a județului, probabil datorită izolării și, uneori, a accesibilității reduse. În aceste zone asistăm la plecări masive mai ales datorită lipsei de perspectivă a populației tinere din aceste zone și a lipsei unor oportunități de angajare (fig. nr. 17).

FIGURA 17: BILANȚUL MIGRATORIU MEDIU (2008-2017) (‰)

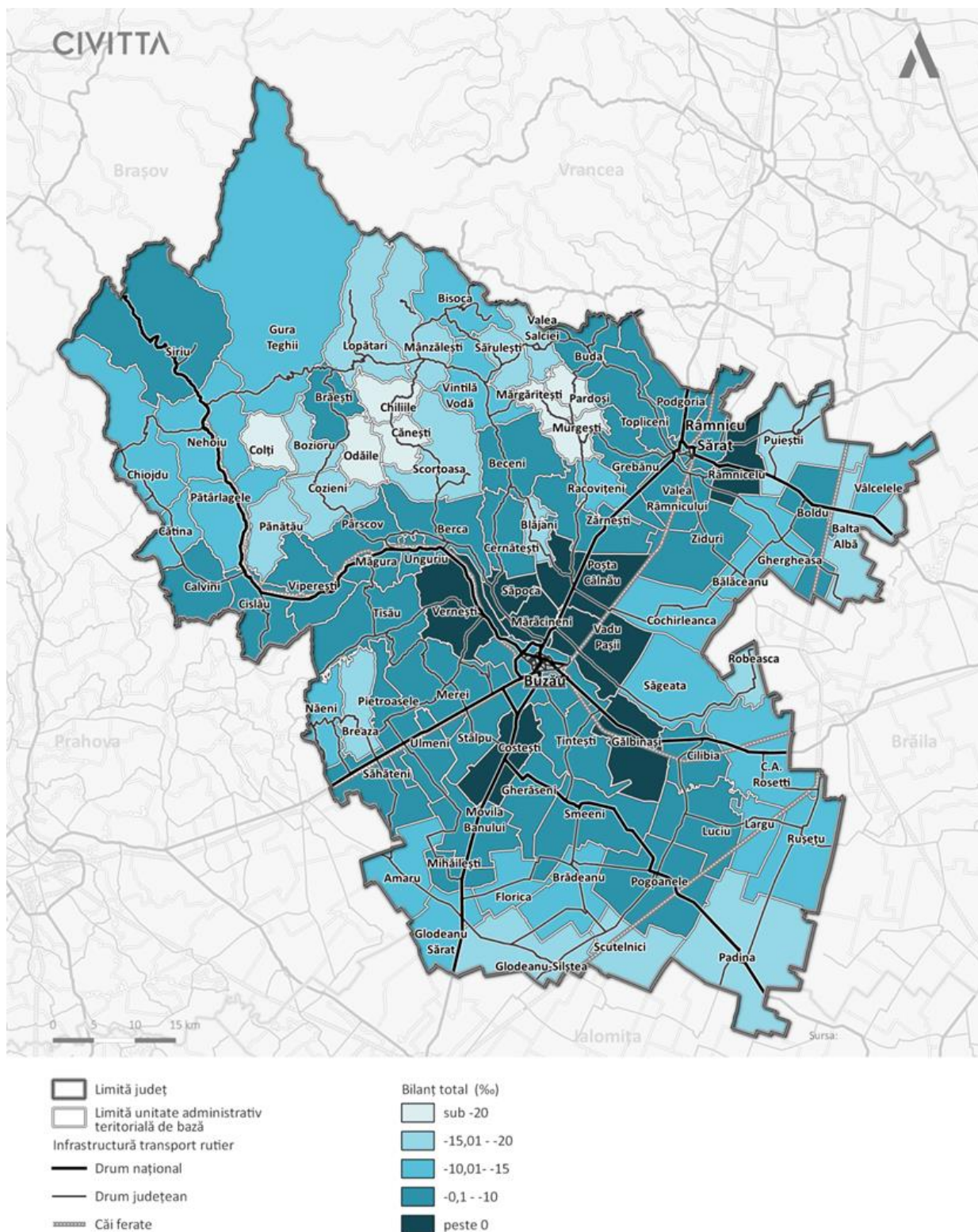


Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Cele mai mari sporuri migratorii se înregistrează în UAT-urile din situate în zona periurbană a municipiului Buzău (Mărăcineni și Vadu Pașii), asistând, probabil, la fenomenul de suburbanizare și la transformarea, în viitor, a unora dintre aceste localități în așezări-dormitor.

Bilanțul total al populației | Bilanțul total pentru intervalul 2008-2018 indică, în majoritatea cazurilor, o tendință de scădere a populației, peste 90% dintre UAT-urile județului fiind caracterizate de valori negative (fig. nr. 18).

FIGURA 18: BILANȚUL TOTAL MEDIU (2008-2018) (‰)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Valorile pozitive, cuprinse între 1,02 și 14,58‰, se regăsesc în cadrul a opt UAT-uri situate fie în proximitatea municipiului Buzău (Mărăcineni, Vadu Pașii, Vernești, Costești).

Un bilanț negativ cu valori mai mici de -20‰ este caracteristic comunelor situate în zona înaltă a județului (fig. nr. 18). De remarcat că toate orașele județului au un bilanț total negativ, două dintre acestea cu un bilanț total mai mic de -10‰.

3.1.4. COMPORTAMENTUL DEMOGRAFIC

Comportamentul demografic este un element esențial care influențează repartiția și evoluția numerică a populației. Acest aspect poate să sufere o anumită dinamică în funcție de modificările survenite în structura pe grupe de vârste și sexe, în special a populației adulte, cât și raportat la schimbările care au loc în viața economică, socială și politică.

Principalii indicatori care pot oferi o imagine sugestivă asupra acestui element sunt potențialul demografic și stabilitatea (sau instabilitatea cuplurilor).

Potențialul demografic poate fi apreciat prin relația dintre numărul persoanelor feminine cu vârste cuprinse între 15-49 de ani și numărul total al acestora. Ca urmare, indicele de potențial demografic poate fi calculat pe baza următoarei formule:

$$I_{pd} = \frac{P_{f(15-49)}}{P_{ft}} \times 100$$

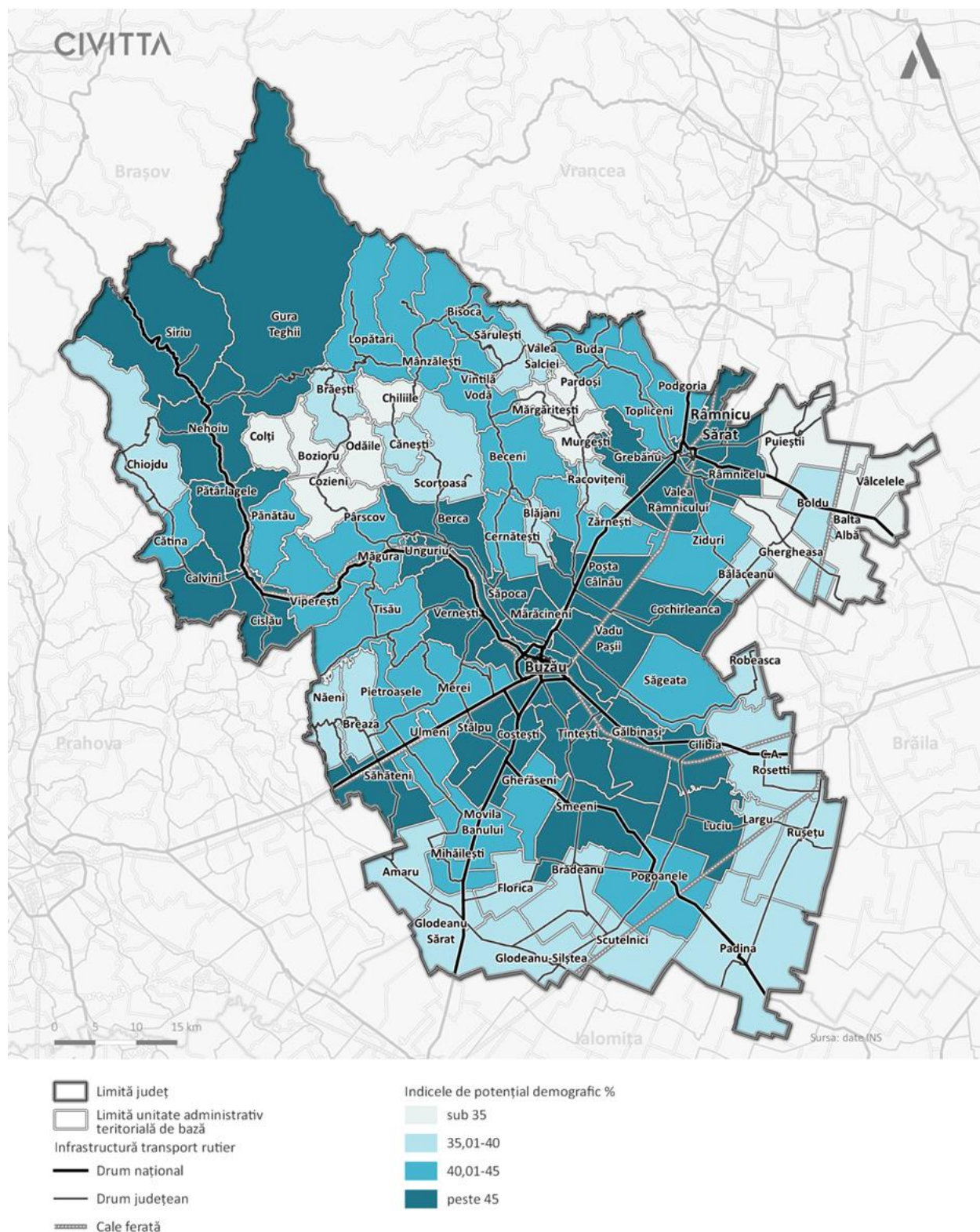
În cazul județului Buzău, potențialul demografic nu este foarte ridicat, cu o valoare medie de 46,12%. Valori de peste 50% se înregistrează în doar două UAT-uri urbane (Râmnicu Sărat și Buzău), celelalte UAT-uri urbane având valori mai mici (între 44 și 47%). În schimb, trei comune (Mărăcineni, Siriu și Calvinii) au un potențial demografic ridicat (peste 50%), datorat fie ratei sosirilor ridicate (în special populație adultă), fie unui anumit model demografic determinat de structura etnică sau confesională. Cele mai mici valori (sub 30%) se regăsesc în UAT-urile situate în zona montană și deluroasă a județului (fig. nr. 19).

Stabilitatea cuplurilor poate fi măsurată prin raportul dintre numărul de divorțuri și cel al căsătoriilor, deci putem spune că, de fapt, stabilitatea se apreciază prin indicele de instabilitate, după formula⁵:

$$I_{ins} = \frac{Nr.divorturi}{Nr.casatorii} \times 100$$

⁵ Ianoș I, Guran L. (1995) *Comportamentul demografic recent al orașelor României*, S.C.G., t XLII, București

FIGURA 19: INDICELE DE POTENȚIAL DEMOGRAFIC (2008-2018) (%)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Întrucât cei mai mulți copii se nasc în cadrul familiei, numărul de căsătorii ca și stabilitatea acestora, evidențiată prin numărul de divorțuri, este importantă. Indicatori relevanți în acest caz sunt:

a.Rata de nupțialitate care reprezintă numărul de căsătorii care revin la 1.000 persoane. Această rată este calculată folosind numărul de căsătorii, nu numărul de persoane ce se căsătoresc și cuprinde atât prima căsătorie cât și următoarele:

$$c = \frac{nr. \text{ căsătorii}}{P} \times 1000$$

b.Rata de divorțialitate evidențiază numărul de divorțuri ce revin la 1.000 de locuitori într-un an. Această rată ia în calcul numărul de divorțuri și nu numărul de persoane care divorțează.

$$d = \frac{nr. \text{ divorțuri}}{P} \times 1000$$

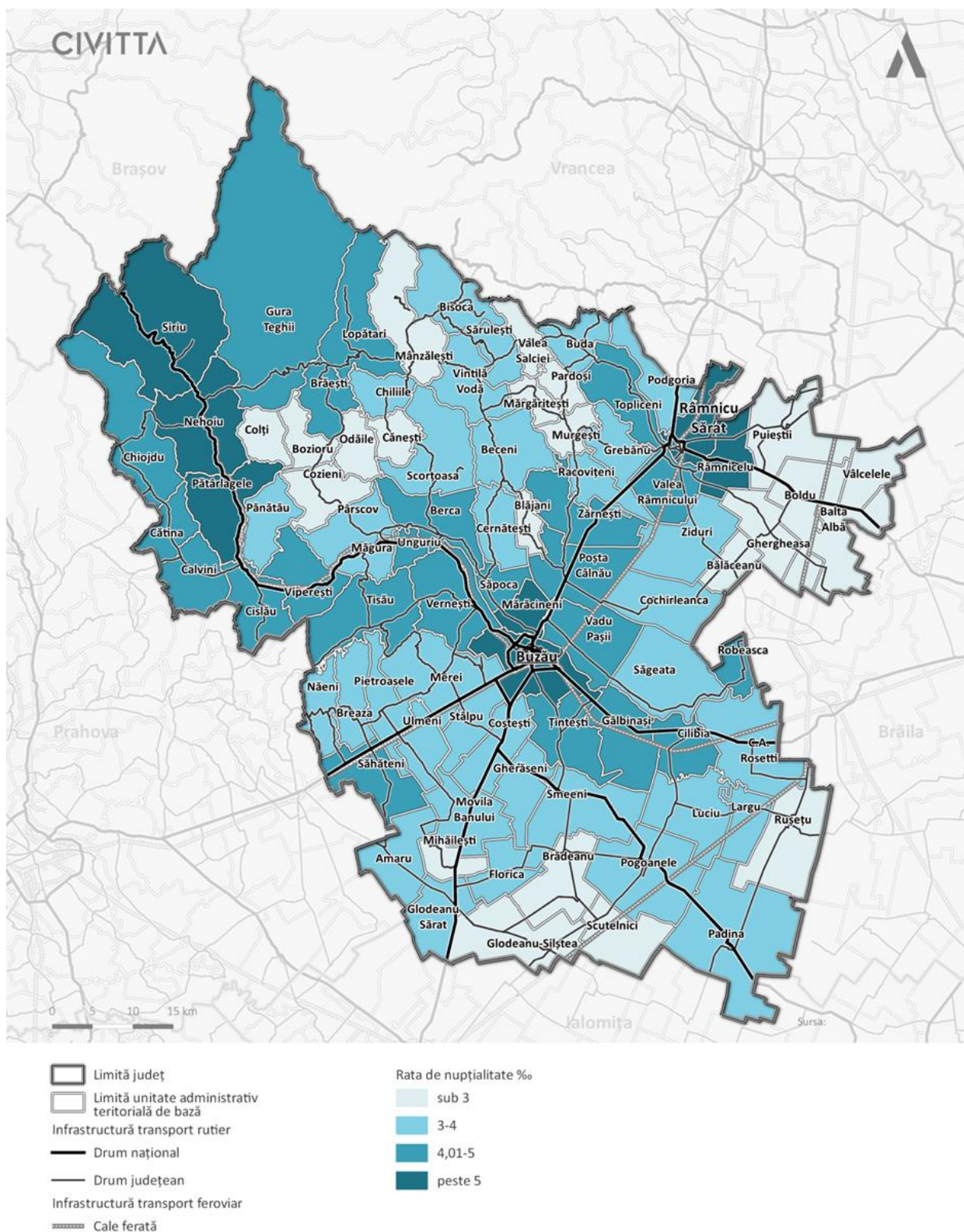
Rata de nupțialitate are o medie de 4,42‰, cu valorile cele mai mari (peste 5‰) în mediul urban (Buzău, Râmnicu Sărat Pătârlagele, Nehoiu) dar și în comunele Siriu, Râmniceleu, Mărcăneni.

Între cele două medii diferența este destul de mare (4,92‰ în mediul urban și 3,55‰ în mediul rural) (fig. nr. 20).

Rata de divorțialitate are valori reduse la nivel județean, de 1,32‰, cu valorile cele mai mari în municipiul Râmnicu Sărat (1,93‰). Cele mai mici valori (sub 0,6‰) le înregistrează UAT-uri din mediul rural (Odăile, Sărulești, Mărgăritești, Valea Salciei). Între cele două medii diferența este mică (1,70‰ în mediul urban și 1,05‰ în mediul rural) (fig. nr. 21).

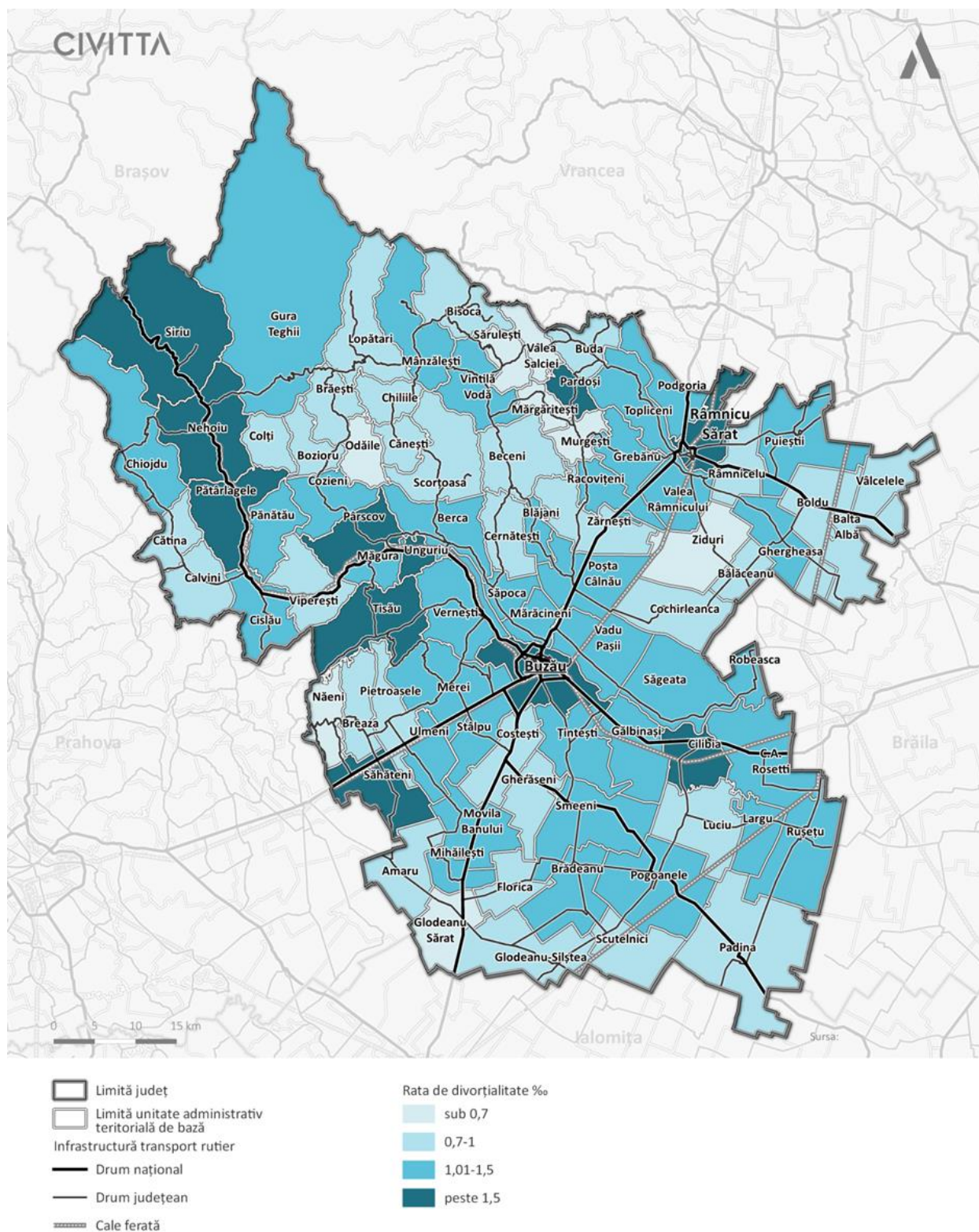
Indicele de instabilitate a cuplurilor are o valoare de 29,22%, ceea ce înseamnă că practic există un raport de aproape 1 la 3 între divorțuri și căsătorii. Între cele două medii nu există diferențe semnificative (33,7% pentru mediul urban și 30,58% pentru cel rural) (fig. nr. 22).

FIGURA 20: RATA DE NUPTIALITATE



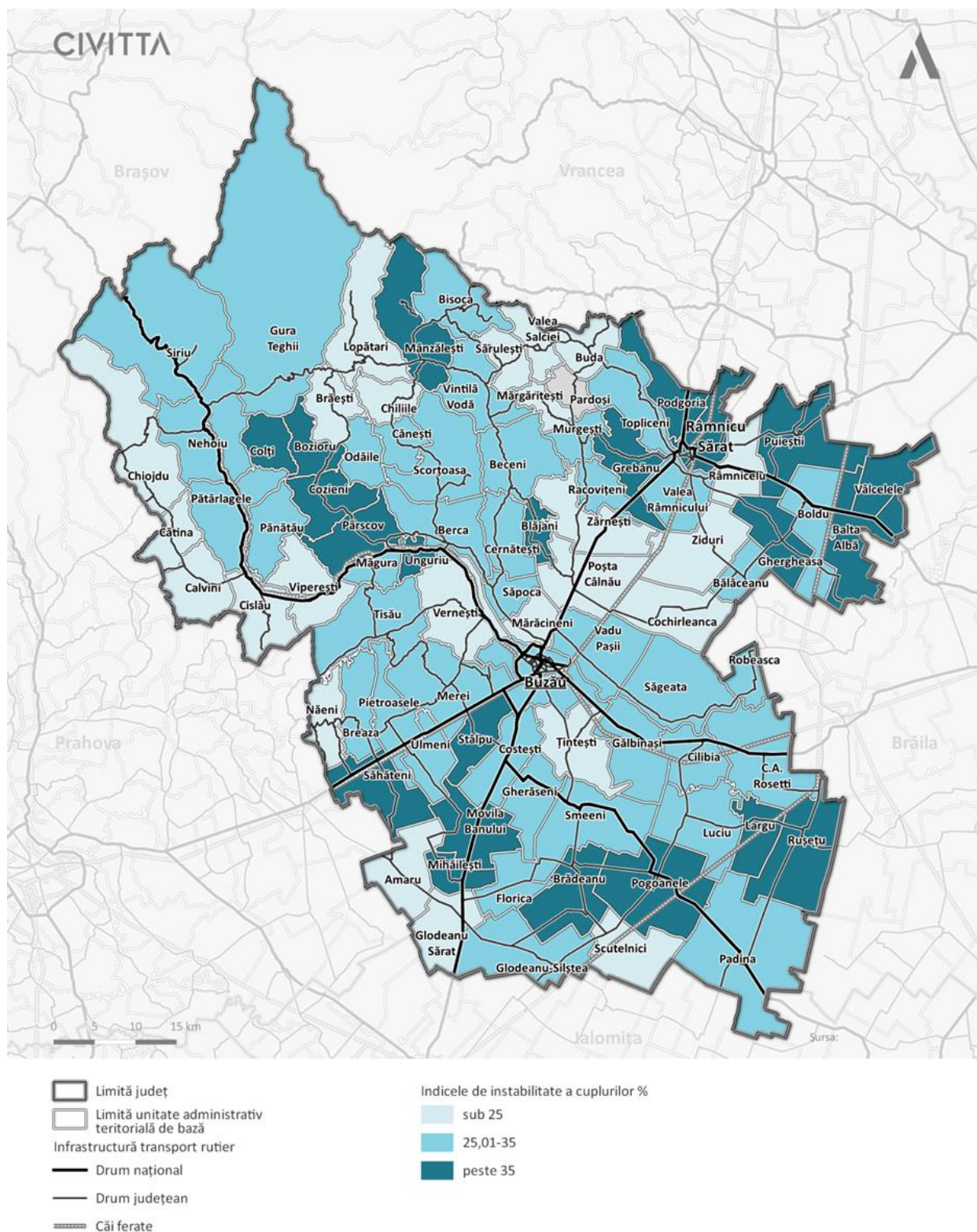
Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

FIGURA 21: RATA DE DIVORȚIALITATE



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

FIGURA 22: INDICELE DE INSTABILITATE A CUPLURILOR



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

3.1.5. RITMUL MEDIU ANUAL DE CREȘTERE A POPULAȚIEI

Ritmul (rata) mediu(e) anual(ă) de creștere, redă dinamica unei populații în decurs de mai multe perioade, calculată ca o medie geometrică a ratelor (ritmului) anual de creștere. El reiese din extragerea rădăcinii de ordinul n din ritmul creșterii pe întreaga perioadă, exprimat în procente. Acest indice demografic indică dinamica unei populații fiind folosit la nivel universal, și se calculează după următoarea formulă:

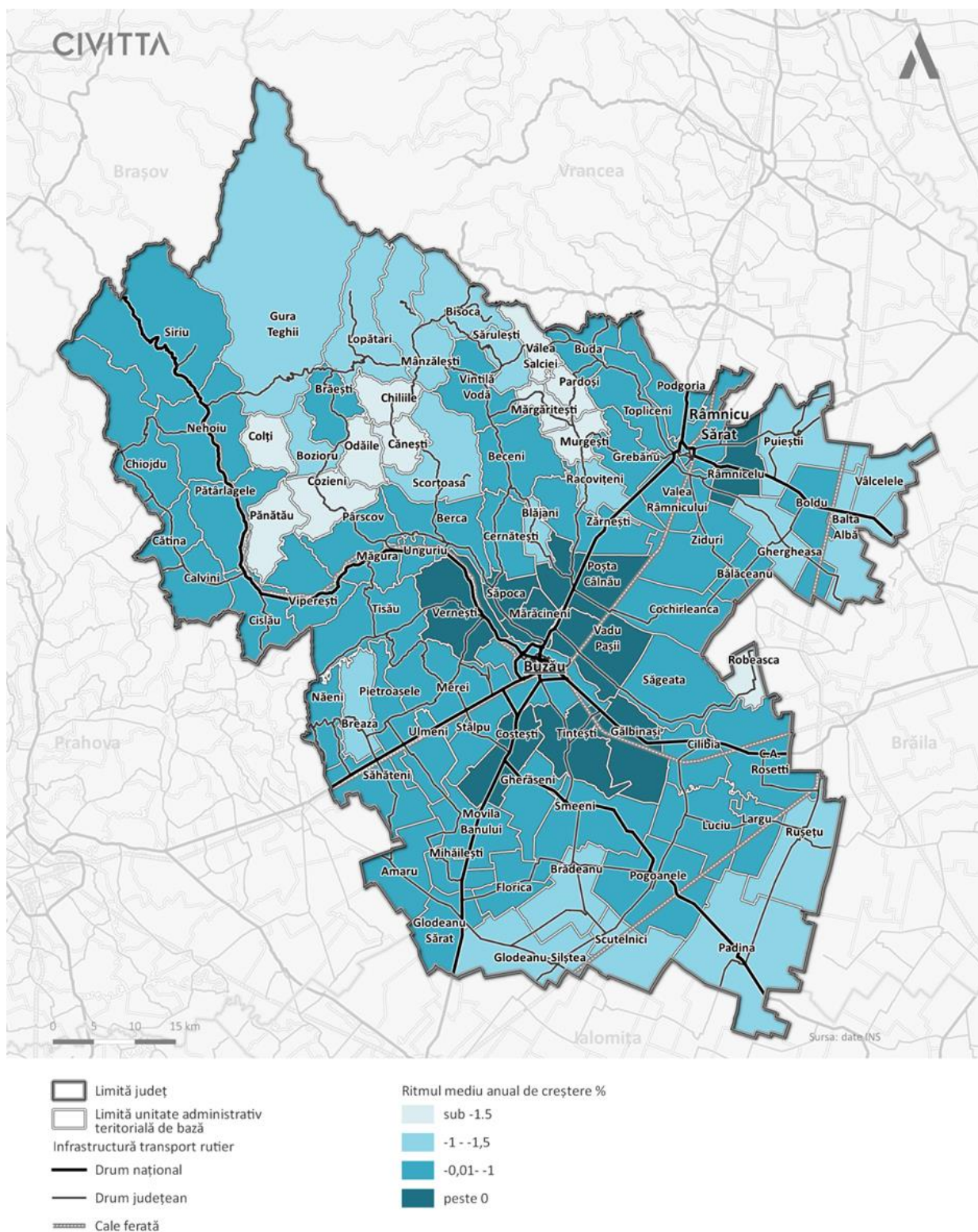
$$R = \sqrt[n]{\frac{P_n}{P_0}} - 1 \times 100$$

- R este ritmul mediu anual de creștere;
- P_n este populația la un moment dat;
- P₀ este populația la o dată anterioară;
- n este numărul de ani dinre P_n și P₀.

Pentru județul Buzău acest indicator de sinteză a fost calculat pentru perioada 2008-2018. La nivel județean, se înregistrează un ritm mediu anual de creștere negativ (-0,59%), ambele medii înregistrând același tip de valori (-0,82% pentru mediul rural, respectiv -0,74% pentru mediul rural). Situația în acest interval de valori conduce la concluzia că populația județului se află în declin demografic destul de pronunțat. La nivel teritorial, putem observa că peste 89% dintre UAT-uri înregistrează un declin demografic, unele dintre acestea având un ritm mediu anual mai mic de -1% (30 de UAT-uri). Cea mai dramatică situație se înregistrează în cele șase UAT-uri situate în zona montană caracterizate prin valori ale ritmului mediu anual de creștere de sub -2% (fig. nr. 23).

Cele mai ridicate valori ale ritmului mediu anual de creștere se înregistrează în UAT-uri caracterizate de un bilanț natural ridicat (Măcăcineni și Râmnicelu, cu peste 1%). Cea mai mare parte a UAT-urilor se încadrează în valori caracteristice unui declin demografic lent (între 0 și -1,6%).

FIGURA 23: RITMUL MEDIU ANUAL DE CREȘTERE AL POPULAȚIEI (%) (2008-2017)

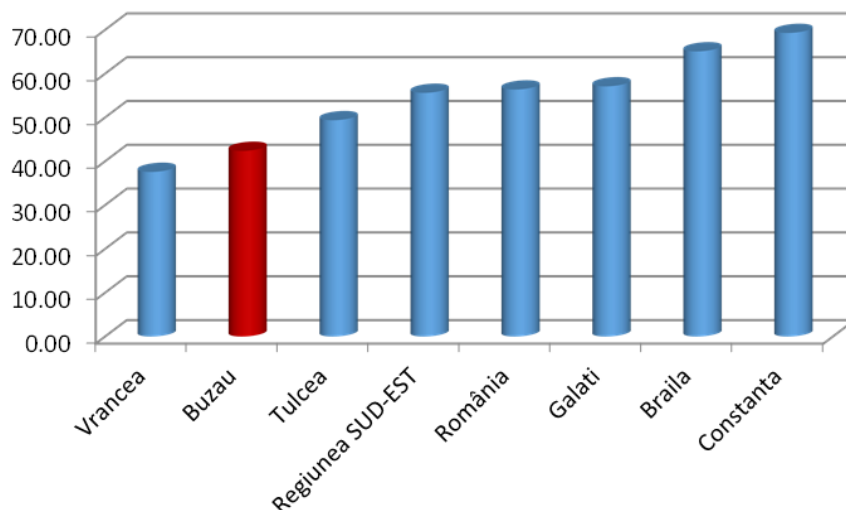


Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Structura populației

Structura populației pe medii | Structura populației pe medii este, la nivelul anului 2018, nu este foarte echilibrată respectiv 42,36% populație urbană și 57,64% populație rurală. Gradul de urbanizare al județului este unul redus (cu 14% mai mic decât media națională), fiind situat și mult sub media regională (55,60%) (fig. nr. 24). Aceasta valoare scăzută se poate explica prin faptul că în județul Buzău există un singur oraș cu peste 100000 de locuitori (municipiul Buzău), restul având sub 50000 de locuitori iar trei dintre acestea sub 20000 (Pogoanele, Nehoiu și Pătârlagele), aparținând categoriei orașelor mici.

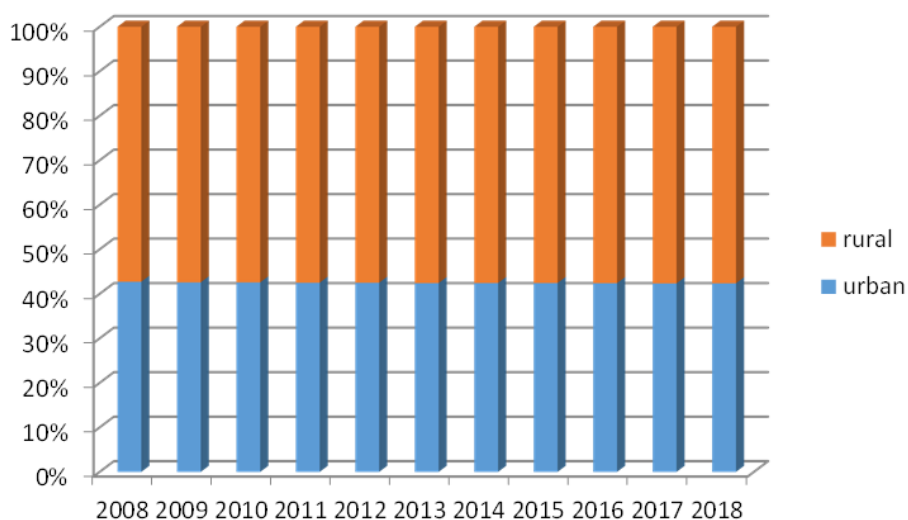
FIGURA 24: PONDEREA POPULAȚIEI URBAINE – CONTEXT REGIONAL (%)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Față de anul 2008 se remarcă o scădere de -0,35% a ponderii populației urbane (fig. nr. 25). Explicația acestei scăderi este legată bilanțul migratoriu mai mic care se înregistrează în cazul orașelor.

FIGURA 25: EVOLUȚIA POPULAȚIEI PE MEDII (%) (2010-2017)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Totuși, în cifre absolute nu a existat o creștere populației rurale, ci o scădere cu 16605 locuitori, dar, în același timp, s-a înregistrat o scădere și a numărului de locuitori din mediul urban (cu 15324 locuitori).

Structura populație pe grupe de vârste și sexe

Structura populației pe grupe de vârste | Structura pe grupe de vârstă în anul 2008 și în anul 2018 relevă tendința generală de scădere a populației tinere, de stabilitate relativă a populației apte de muncă precum și de îmbătrânire a populației (tabel nr. 3).

TABEL 3: STRUCTURA POPULAȚIEI PE GRUPE MARI DE VÂRSTĂ ÎN 2008 ȘI 2017

UAT	PONDEREA ÎN TOTAL POPULAȚIE (%)		
	Grupa 0-14 ani	Grupa 15-64 ani	Grupa 65 ani și peste
Județul Buzău (2008)	14,97	67,33	17,70
Județul Buzău (2018)	14,07	67,21	18,72
Regiunea Sud Est (2008)	15,16	70,52	14,32
Regiunea Sud Est (2018)	14,25	69,12	16,63
România (2008)	15,34	70,18	14,66
România (2018)	14,66	68,90	16,44

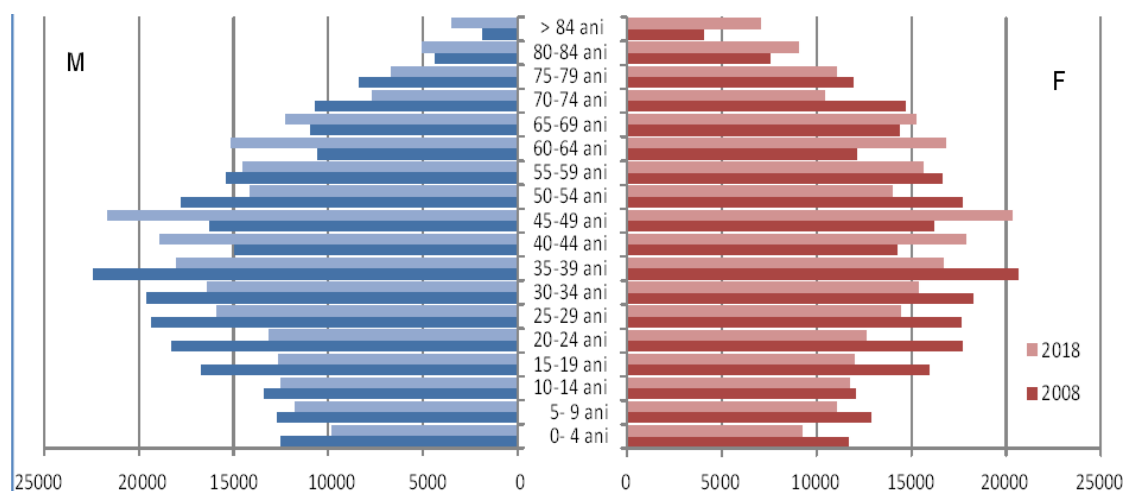
Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Pentru anul 2018, valorile grupei tinere sunt inferioare mediei naționale și celei regionale. Îmbătrânirea populației este mai accentuată față de media națională și regională, iar potențialul de forță de muncă a rămas constant față de nivelul anului 2008.

La nivel județean, dacă analizăm structura pe grupe cinci de vârstă, se observă tendința de îmbătrânire a populației și de reducere a grupei de vârstă tinere în cazul ambelor sexe. De asemenea, este destul de evidentă tendința de supramortalitate masculină, în special la grupele de vârstă situate dincolo de pragul de 55 de ani. De altfel, forma piramidei, sub formă de amforă conduce la aceeași concluzie (fig. nr. 26).

Reducerea natalității a determinat trendul descendent al ponderii populației tinere, paralel cu creșterea ponderii populației adulte și vârstnice, având loc o îmbătrânire demografică prin baza piramidei vârstelor. De asemeni, tendința de reducere a mortalității pe fiecare vârstă (și în special la vârstele înaintate) determină o creștere a ponderii populației vârstnice rezultând o îmbătrânire demografică prin vârful piramidei.

FIGURA 26: PIRAMIDA PE GRUPE DE VÂRSTE ȘI SEXE 2008-2018 – JUDEȚ (NUMĂR PERSOANE)

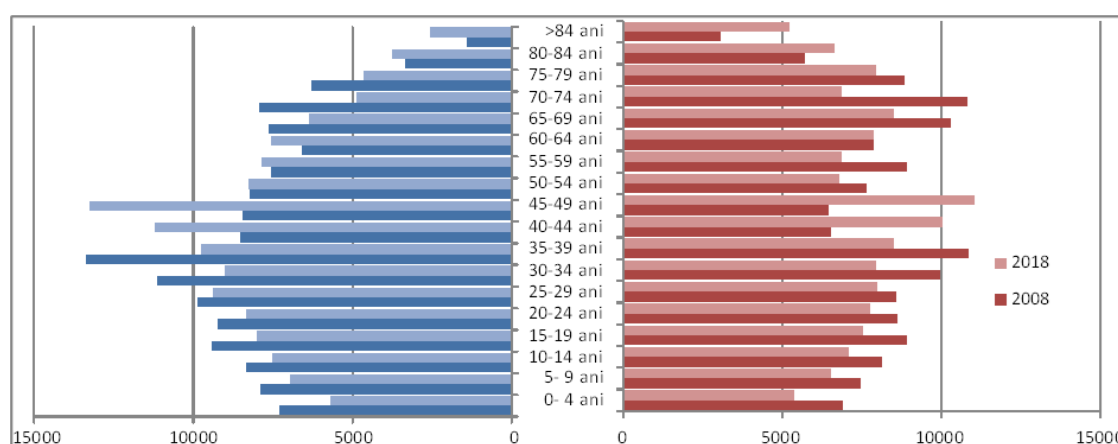


Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

În județul Buzău grupele de vârstă nu sunt foarte echilibrate. Populația adultă reprezintă 67,21% din totalul populației, cea tânără deține un procent relativ scăzut (14,07%), în timp ce vârstnicii reprezintă 18,72%.

Există însă o diferențiere destul de mare între mediul rural și cel urban în această privință, în special în ceea ce privește grupa adultă și cea vârstnică (fig. nr. 27 și fig. nr. 28). Astfel, în mediul urban populația de peste 65 de ani reprezintă 15,4%, în timp ce mediul rural se confruntă cu o valoare mult mai mare a ponderii acestei grupe de vârstă (21,14%) în detrimentul grupei adulte. Cu toate acestea asistăm la o creștere a ponderii populației vârstnice la nivel județean (cu 0,86%) și în cadrul mediului urban (cu 4,36%), în timp ce în mediul rural putem discuta de o scădere (-1,52%). Acest aspect nu se traduce printr-o întinerire a populației din mediul rural ci se explică prin speranța de viață mai mică a populației rurale, care determină o mortalitate mai ridicată în rândul vârstnicilor.

FIGURA 27: PIRAMIDA PE GRUPE DE VÂRSTE ȘI SEXE 2008-2018 – RURAL (NUMĂR PERSOANE)

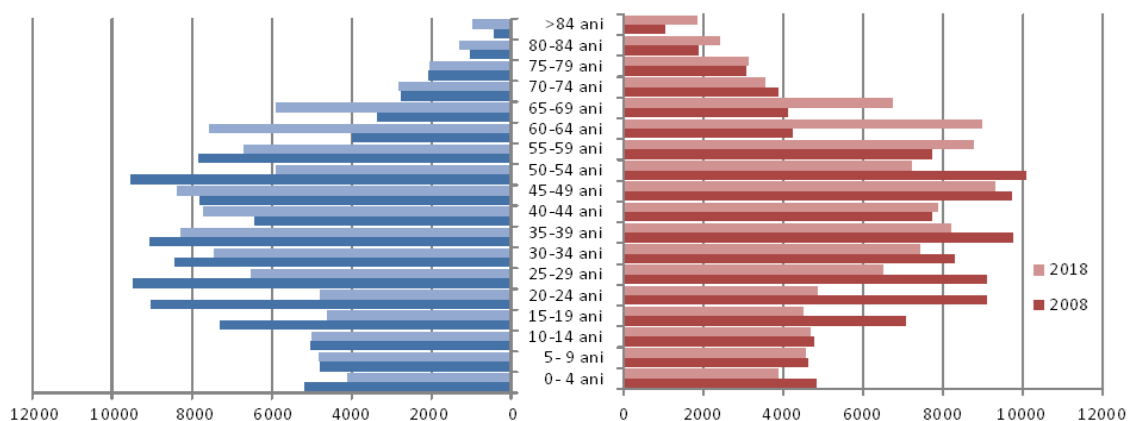


Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Piramida realizată pentru mediul urban relevă o situație mai echilibrată, dar se remarcă și aici tendința de îmbătrânire a populației, prin creșterea populației de peste 65 de ani în 2018 față de 2008. Baza piramidei, așa cum se poate observa, se îngustează ceea ce relevă o tendință de reducere a numărului populației tinere. Doar grupa adultă deocamdată se menține la un nivel rezonabil, chiar dacă și aici observăm o scădere a acesteia în jumătatea inferioară (15-39 de ani), față de cea superioară (40-65 de ani).

În același timp, ponderea populației tinere înregistrează, în intervalul 2008-2018, o diminuare în mediul rural (cu 1,55%) dar o oarecare stagnare în cel urban (-0,03%). În cifre absolute scăderea este chiar mai mare de 3 ori în mediul rural față de cel urban (-6870 în mediul rural față de -2156 în mediul urban).

FIGURA 28: PIRAMIDA PE GRUPE DE VÂRSTE ȘI SEXE 2008-2018 – URBAN (NUMĂR PERSOANE)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Cele mai mari ponderi ale populației tinere (din total populație) se înregistrează într-o serie de localități caracterizate printr-o rată a natalității peste medie (Râmnicelu, Brăești, Calvinii cu peste 20% populație de 0-14 ani). Totuși, destul de multe UAT-uri au ponderi relativ reduse ale populației tinere (67 dintre acestea, adică peste 75%, fiind caracterizate de valori mai mici de 15%). Exista și patru UAT-uri în care ponderea populației tinere este de sub 10% (Colți, Mărgăritești, Pardoși și Chiliile).

Ponderile cele mai mari ale grupei de vârstă adultă caracterizează principalele orașe (cu peste 70%), acestea fiind principalii atractori din cadrul județului în ceea ce privește migrația rural-urban, dar și o serie de comune (Siriu, Măcăineni și Berca). În același timp, cea mai mică pondere a acestei grupe de vârstă aparține comunelor Pardoși (42,4%) și Mărgăritești (48,1%).

Cea mai îmbătrânită populație caracterizează, în general, mediul rural. Ponderile cele mai mari ale populației de peste 65 de ani (de peste 30%) se sunt caracteristice fie comunelor din zona înaltă a județului (Pardoși, Mărgăritești, Chiliile, Murgești, Odăile, Cozieni, Colți, Bozioru, Cănești, Blăjani), fie celor situate în zona de câmpie, aproape de limita județului cu județele Vrancea sau Brăila (Ghergheasa, Vâlcelele, Puiești, Balta Albă). Numitorul comun al acestor UAT-uri pare a fi lipsa infrastructurii majore de transport din care rezulta un anumit grad de izolare.

Convențional se consideră că o populație este tânără dacă proporția grupei vârstnice este mai mică de 7%; procesul de îmbătrânire demografică este în desfășurare dacă ponderea populației vârstnice este cuprinsă între 7-12%, iar o pondere mai mare de 12% corespunde unei populații îmbătrânite demografic. Toate UAT-urile din județul Buzău se încadrează în valori de peste 12%, deci au o populație îmbătrânită.

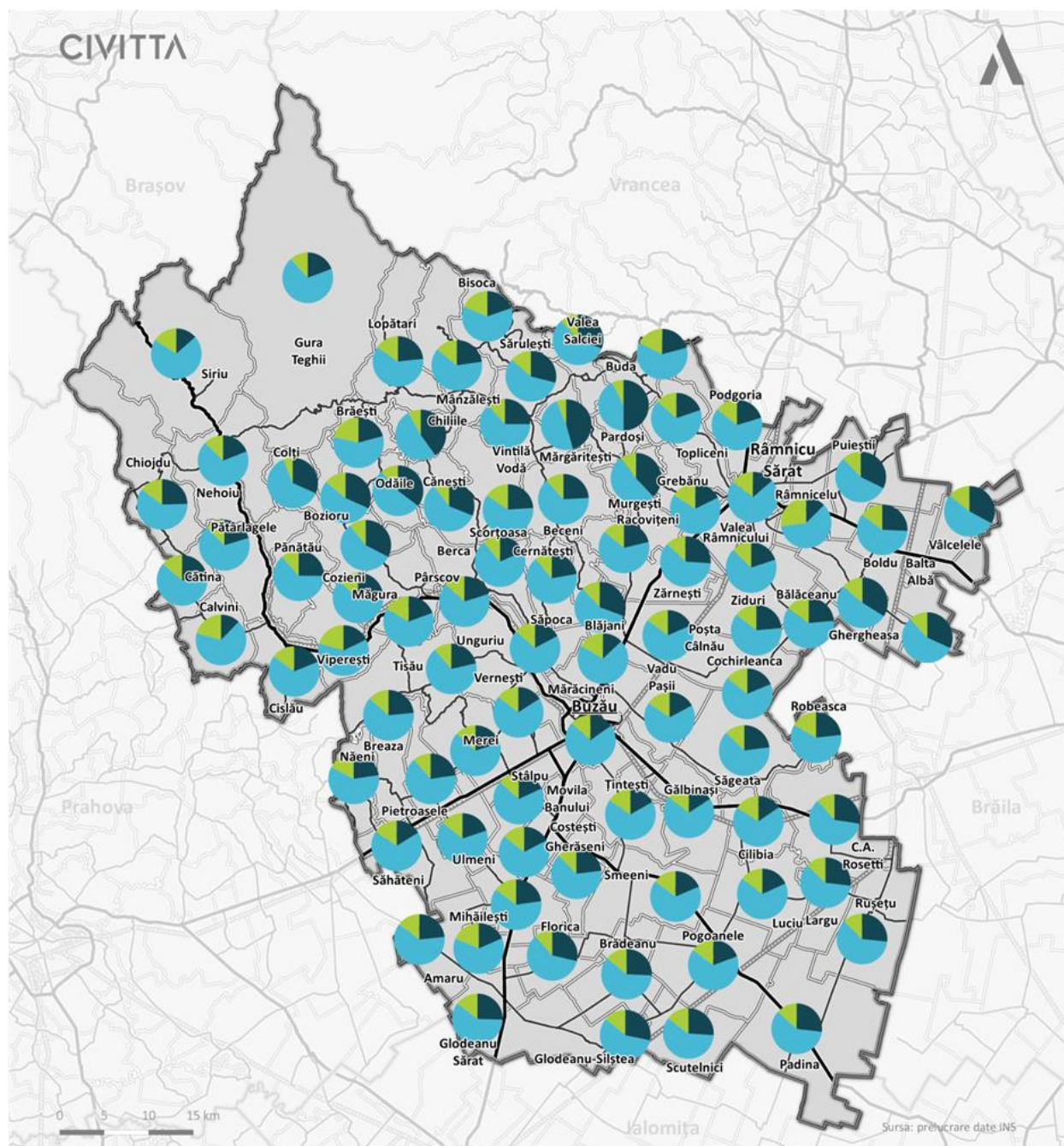
Totuși ponderile cele mai mici ale populației de peste 65 de ani (sub 13%) se grupează în UAT-urile caracterizate printr-o populație cu natalitate ridicată (Calvinii, Râmnicelu și Măcăineni) (fig. nr. 29).

Tendința de lungă durată de creștere a proporției populației vârstnice (de 65 de ani și peste) paralel cu reducerea proporțiilor populației tinere și uneori a celei adulte în cadrul efectivului populației poartă denumirea de îmbătrânire demografică și este un fenomen determinat de evoluția natalității, mortalității și migrației.

Îmbătrânirea populației creează probleme legate de asigurarea unor servicii medicale și sociale specifice, de modificări ale forței de muncă (dependența persoanelor inactive de cele active în ceea ce privește plata pensiilor), schimbări în structura familiei, comportamente diferite de petrecere a timpului liber, alimentație, locuință, relații sociale (Harper, 2006)⁶.

⁶ Harper, S. (2006), *Ageing societies: myths, challenges and opportunities*, Hodder Arnold, New York

FIGURA 29: STRUCTURA PE GRUPE MARI DE VÂRSTE (2018) (%)



- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură transport rutier
- Drum național
- Drum județean
- Căi ferate

Structura pe grupe de vârstă 2018

- Pondere 0-14 ani
- Pondere 15-64 ani
- Pondere 65 de ani și peste

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Pentru a putea cuantifica procesul de îmbătrânire demografică se utilizează un indice calculat după formula:

$$I_{id} = P_{65}/P_{14} \times 100$$

în care:

I_{id} este indicele de îmbătrânire demografică

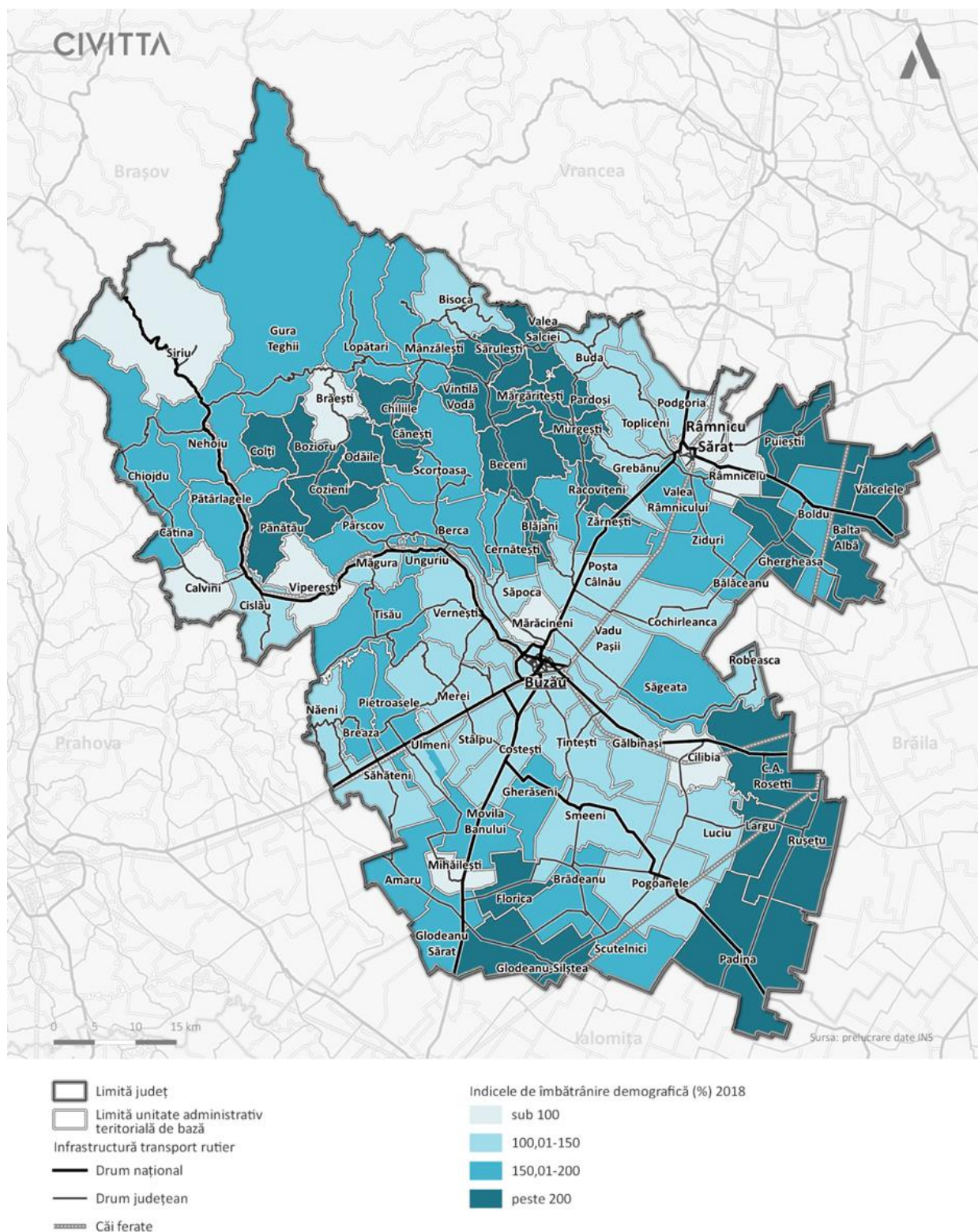
P_{65} reprezintă populația în vârstă de 65 de ani și peste

P_{14} reprezintă populația cu vârste cuprinse între 0 și 14 ani.

La nivelul anului 2018 se poate observa tendița de îmbătrânire demografică ce caracterizează UAT-urile ce aparțin spațiului montan și subcarpatic, dar și, izolat, comune care se află situate în zona de câmpie (Balta Albă, Puiești, Florica), în partea estică a județului. Cele mai afectate de acest fenomen sunt comunele situate în zona înaltă a județului (Mărgăritești, Pardoși, Colți, Chiliile, Murgești, Odăile, Cozieni, Cănești) cu valori ale indicelui de îmbătrânire demografică ce depășesc 300% (fig. nr. 30). Patru dintre aceste UAT-uri depășesc valori de 400%, fapt datorat în special numărului extrem de redus al populației tinere. Oricum, peste 85% dintre UAT-urile județului au valori de peste 100% ceea ce arată că fenomenul de îmbătrânire demografică este deja prezent. Cu excepția municipiului Râmnicu Sărat, toate UAT-urile urbane au valori caracteristice îmbătrânirii demografice.

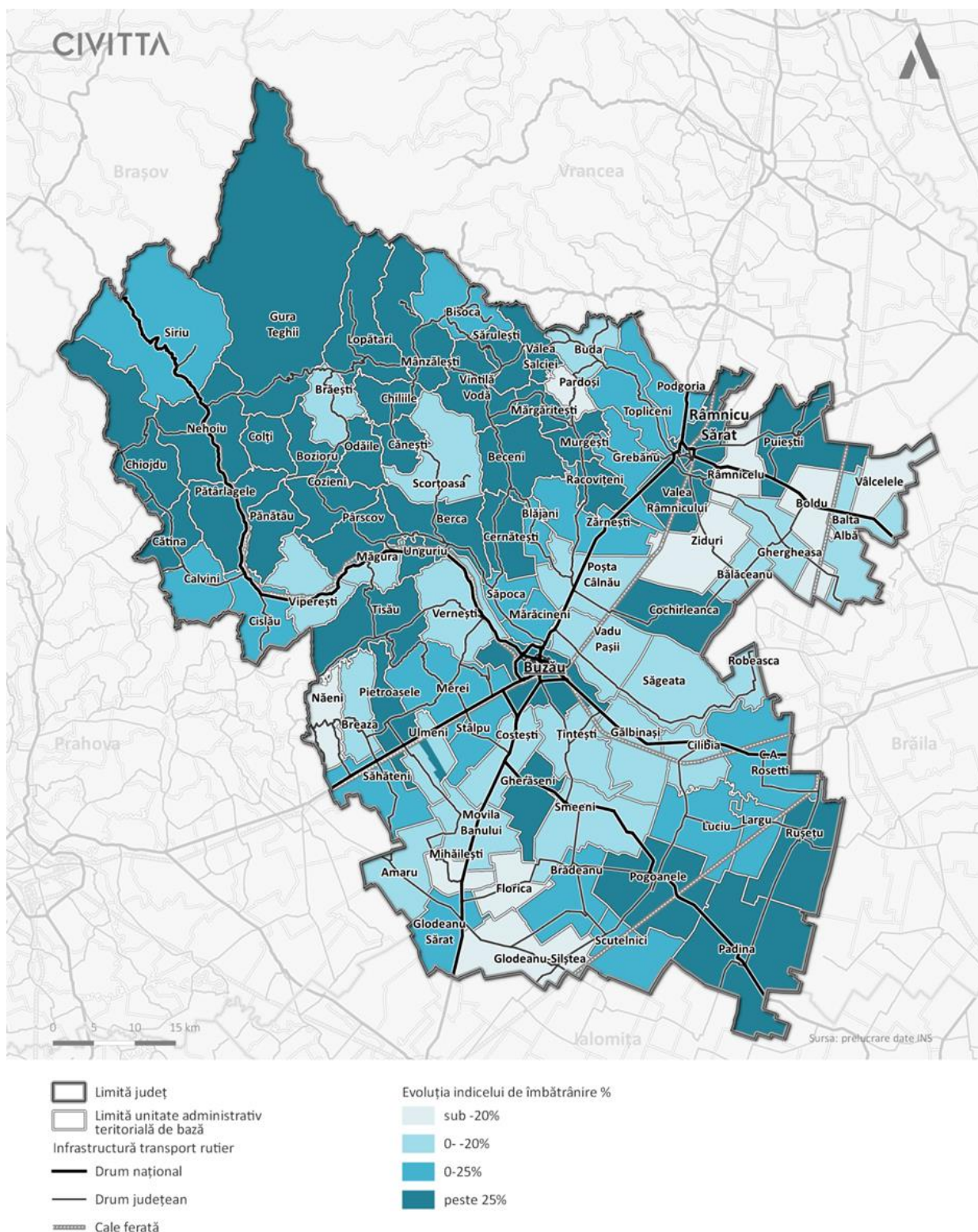
În ceea ce privește evoluția acestui indice în perioada 2008-2018, putem remarca și alte areale a căror tendință de îmbătrânire, pe termen mediu, se face remarcată (Vintilă Vodă, Unguriu, Berca, Cochirleanca, Padina) (fig. nr. 31). Această evoluție arată că, practic, în următorii ani, și aceste UAT-uri vor avea o populație îmbătrânită, chiar dacă în prezent se încadrează în valori medii ale acestui indice. În același timp, unele comunele cu o populație deja îmbătrânită prezintă un ritm încetinit de creștere sau chiar scăderi ale valorilor acestui indice (Pardoși, Florica, Vâlcelele).

FIGURA 30: INDICELE DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ (2018) (%)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

FIGURA 31: EVOLUȚIA INDICELUI DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ (2008-2018)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Imaginea “presiunii” exercitate de tineri și de bătrâni asupra adulților (populației în vârstă de muncă) este bine sugerată de raportul de dependență demografică (rata de dependență demografică) prin care se pot evidenția consecințele îmbătrânirii demografice a populației.

Acest indicator se calculează după formula:

$R_d = (P_{14} + P_{65}) / P_{15-64} \times 100$, unde:

R_d este rata de dependență demografică

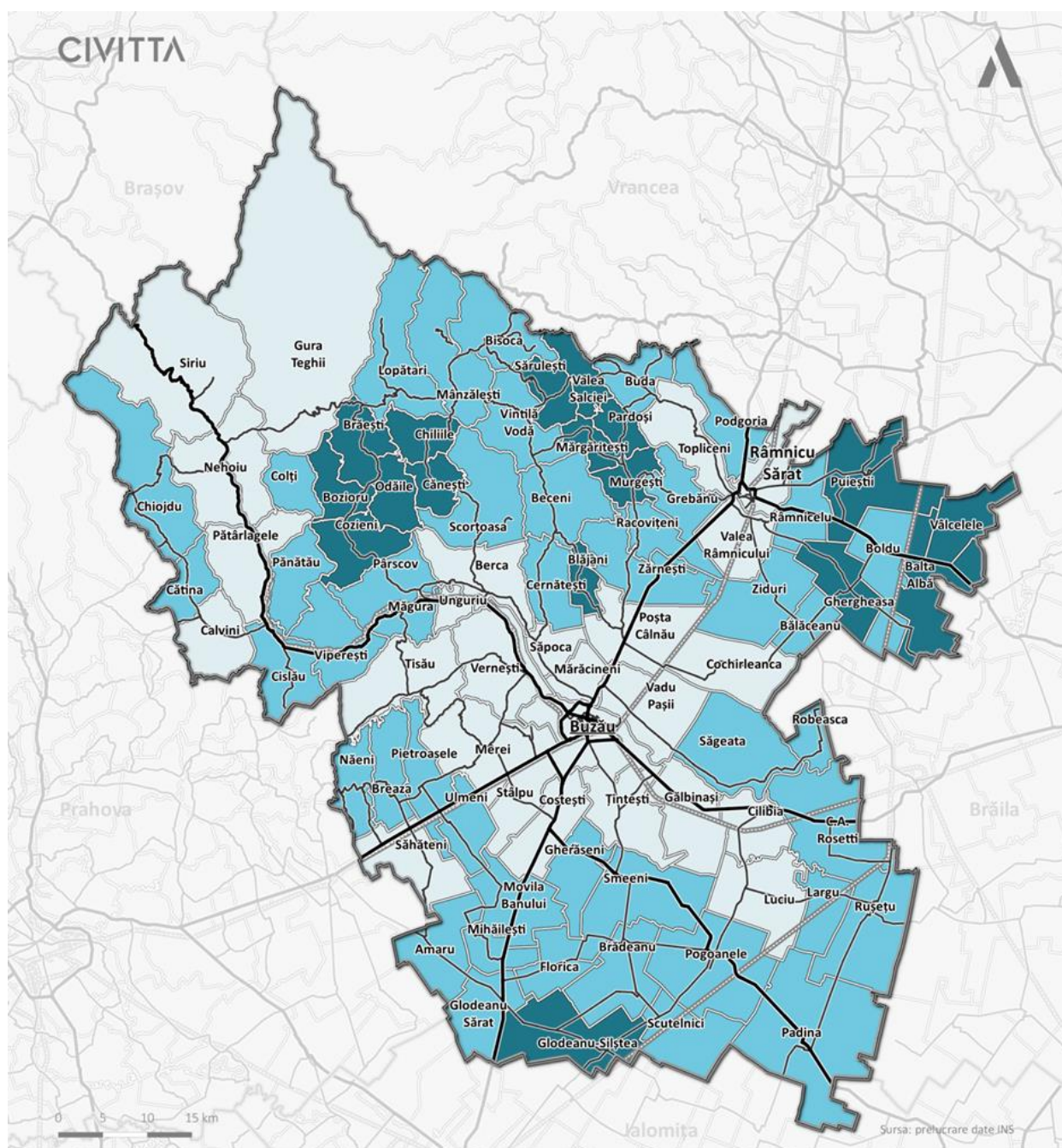
$P_{14} + P_{65}$ este populația dependentă demografic

P_{15-64} este populația adultă

Cele mai mari rate de dependență demografică se înregistrează în două comune din zona înaltă (Mărgăritești și Pardoși), cu valori ce depășesc 100%. Valori ridicate înregistrează și UAT-urile Murgești, Chiliile, Odăile sau Bozioru (cu valori de peste 75%). Aceleași valori ridicate sunt înregistrate și în patru UAT-uri situate în zona de câmpie a județului (Ghergheasa, Vâlcelele, Puiești și Balta Albă). În aceste comune există o îmbătrânire a populației și o pondere relativ scăzută a populației adulte. Practic presiunea asupra populației active este mult mai ridicată. Pentru ansamblul mediului rural rata de dependență demografică are valori ridicate (61,8%), dar este în scădere față de anul 2008 (cu 7,8%) confirmând încă o dată faptul că acest fenomen este prezent mult mai acut în zonele rurale (și mai ales în cele cu un profil economic agricol) sau în cele izolate.

Pentru mediul urban rata de dependență este relativ scăzută (în medie de 45,1%) dar este în creștere față de anul 2008 (42,15%). Acest fapt se datorează creșterii grupei vârstnice, atenuată cumva de scăderea grupei de vârstă 0-14 ani, dar mai ales scăderii numerice a populației adulte. Cele mai mici valori (de sub 40%) se înregistrează în principalele orașe ale județului (Buzău și Râmnicu Sărat) (fig. nr. 32). Cu toate acestea atât cele două municipii cât și orașele Nehoiu și Pătârlagele înregistrează creșteri față de anul 2008 (cu 10% pentru municipiul Buzău). Totuși, 77 dintre UAT-urile județului înregistrează în intervalul menționat scăderi ale dependenței demografice, scădere datorată, în principal, reducerii grupei de vârstă 0-14 ani.

FIGURA 32: RATA DE DEPENDENȚĂ DEMOGRAFICĂ (2018) (%)



- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură transport rutier
- Drum național
- Drum județean
- Cale ferată

- Rata de dependență demografică 2018
- sub 50%
 - 50-70%
 - peste 70%

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

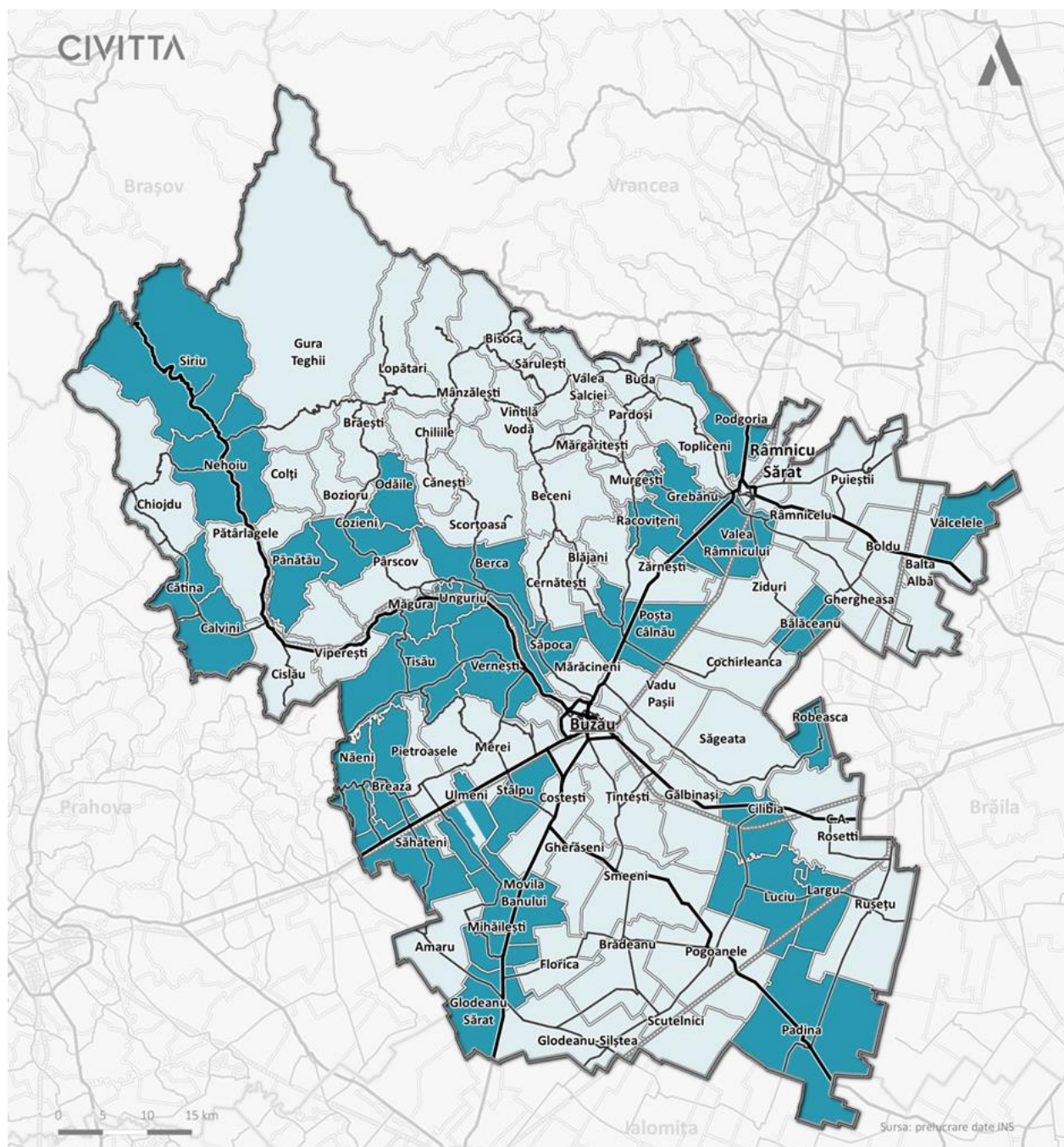
Structura pe sexe |

Structura pe sexe este ușor dezechilibrată, remarcându-se o ușoară dominanță a femeilor 51,17%, în timp ce populația de sex masculin reprezintă 48,83%. La nivel teritorial există însă UAT-uri care prezintă un dezechilibru mult mai accentuat. Astfel, în special în mediul rural (Boldu, Puiești, Rușețu, Berca, Valea Salciei, Pietroasele), dar și în două UAT-uri urbane (Buzău și Râmnicu Sărat) ponderea populației de sex feminin este de peste 52%. Pe de altă parte, există șapte UAT-uri rurale în care ponderea populației de sex masculin atinge valori de peste 51% (Sărulești, Robeasca, Calvinii, Amaru, Viperești, Gherăseni, Luciu). De altfel, structura pe sexe a celor două medii nu este diferită, înregistrându-se o valoare ușor mai mare pentru UAT-urile urbane în ceea ce privește populația feminină (51,49%), în timp ce pentru mediul rural valoarea este de 50,32%.

Pentru a putea cuantifica dezechilibrele între cele două sexe s-a calculat indicele de masculinitate care reprezintă raportul dintre numărul de bărbați raportat la 100 de femei. Acest raport indică un avantaj al femeilor, valoarea indicelui la nivel județean fiind de 95,41%. În peste 50% dintre UAT-uri valoarea este mai mică de 100% ceea ce înseamnă că acestea se confruntă cu fenomenul de feminizare a populației.(fig. nr. 33).

Există și câteva areale dispersate care în care valoarea indicelui este peste 105% (Racovițeni, Tisău, Pănătău, Berca).

FIGURA 33: INDICELE DE MASCULINITATE (2018) (%)



Sursa: prelucrare date INS

-  Limită județ
 Limită unitate administrativ teritorială de bază
 Infrastructură transport rutier
 Drum național
 Drum județean
 Cale ferată
- Indicele de masculinitate 2018
 sub 100%
 peste 100%

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

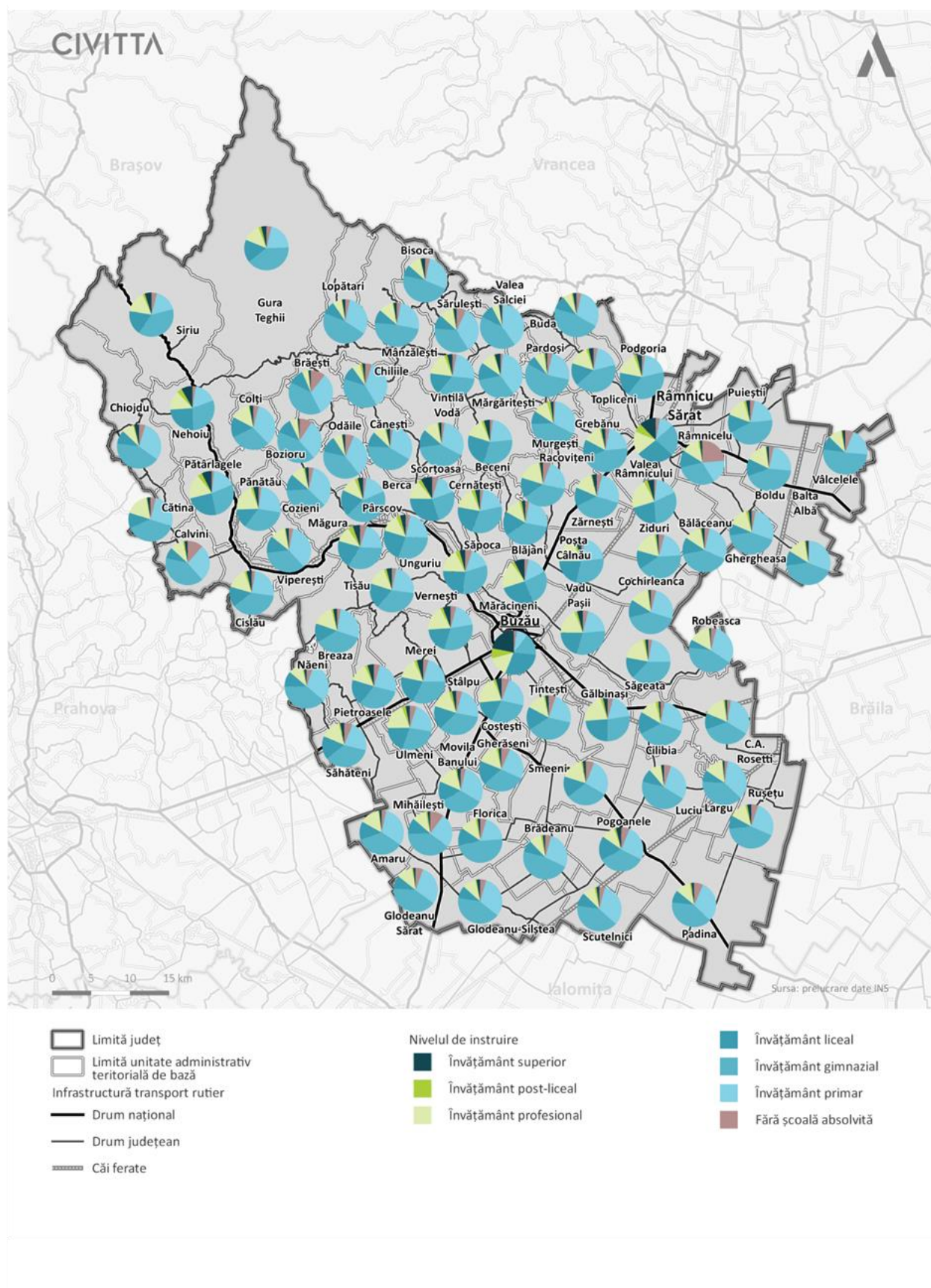
STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ NIVELUL DE INSTRUIRE

Structura populației după nivelul de instruire pentru județul Buzău arată că se află destul de aproape de media națională în ceea ce privește populația fără școală absolvită (3,63% pentru județul Buzău față de 3% media națională) sau în ceea ce privește ponderea analfabeților (1,68% față de 1,36% la nivel național). În schimb ponderea populației cu studii superioare se situează cu peste 5% sub media națională (9,03% față de 14,37%). Explicația decalajului înregistrat la nivelul învățământului superior poate fi aceea că mare parte dintre absolvenții de studii superioare care provin din județul Buzău aleg să rămână după finalizarea studiilor în municipiul București (principalul centru universitar pentru județ).

Pe cele două medii situația este destul de dezechilibrată, populația urbană fiind mai instruită (17,85% cu studii superioare și 28,43% cu studii liceale) față de cea rurală (3,47% cu studii superioare și 16,10% cu studii liceale). De asemenea, populația fără școală absolvită are o pondere de 2,46% în urban și de aproape două ori mai mare în rural (4,36%).

La nivel teritorial discrepanțele sunt și mai mari (fig. nr. 34), municipiul Buzău având cea mai mare pondere a populației cu studii superioare (peste 21%), în timp ce în mediul rural doar două UAT-uri se apropie de media județeană (Berca- în special datorită industriei extractive din zonă și Măcăineni). În schimb, există patru UAT-uri rurale în care ponderea populației fără școală absolvită depășește 10% (Brăești, Calvinii, Mihăilești și Râmnicelu). Cea mai mare valoare o deține comuna Râmnicelu cu 23,61%, comună în care ponderea celor care au absolvit doar învățământul primar sau gimnazial atinge aproape 50%, semnalând faptul că rata abandonului școlar este ridicată (având în vedere faptul că are o populație tânără numeroasă).

FIGURA 34: STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ NIVELUL DE INSTRUIRE (%)



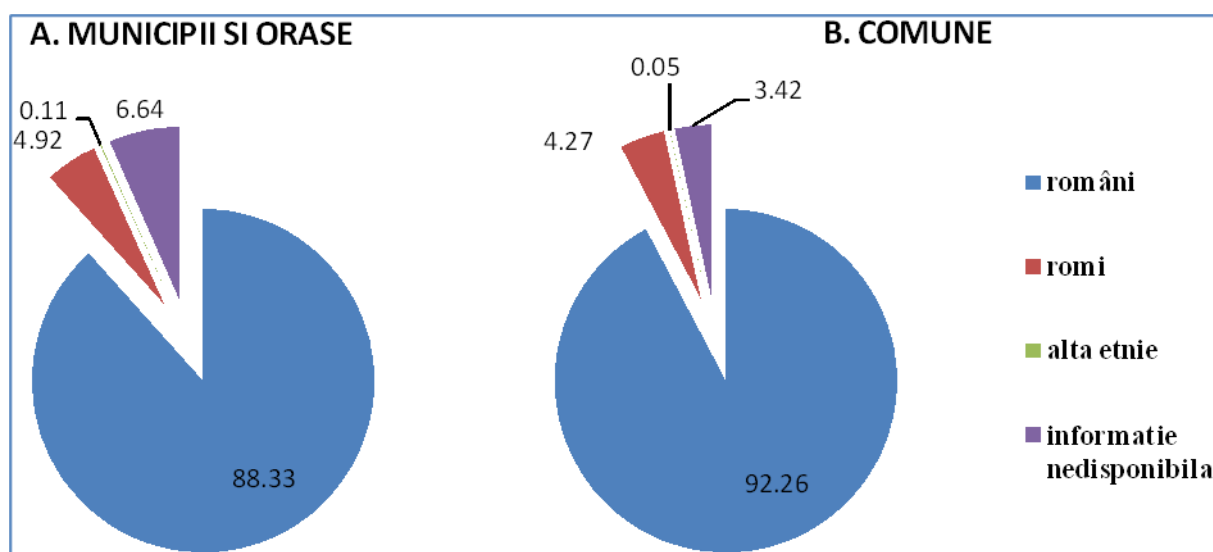
Sursa: date prelucrate după INS –Recensământul populației și locuințelor 2011

STRUCTURA ETNICĂ

Structura etnică la nivel județean este una relativ omogenă 90,74% din populație fiind de naționalitate română. Deși prezente în proporții variabile, celelalte etnii au ponderi foarte scăzute, cu excepția romilor care reprezintă 4,51% din populație.

Situația pentru mediul urban și rural este similară, în ambele cazuri românii reprezentând populația majoritară (88,33% în mediul urban și 92,26% în mediul rural) (fig. nr. 35). În toate UAT-urile județului populația majoritară este de naționalitate română cu ponderi variabile (între 98,23% în comuna Robeasca și 52,87% în comuna Râmnicelu) (fig. nr. 36).

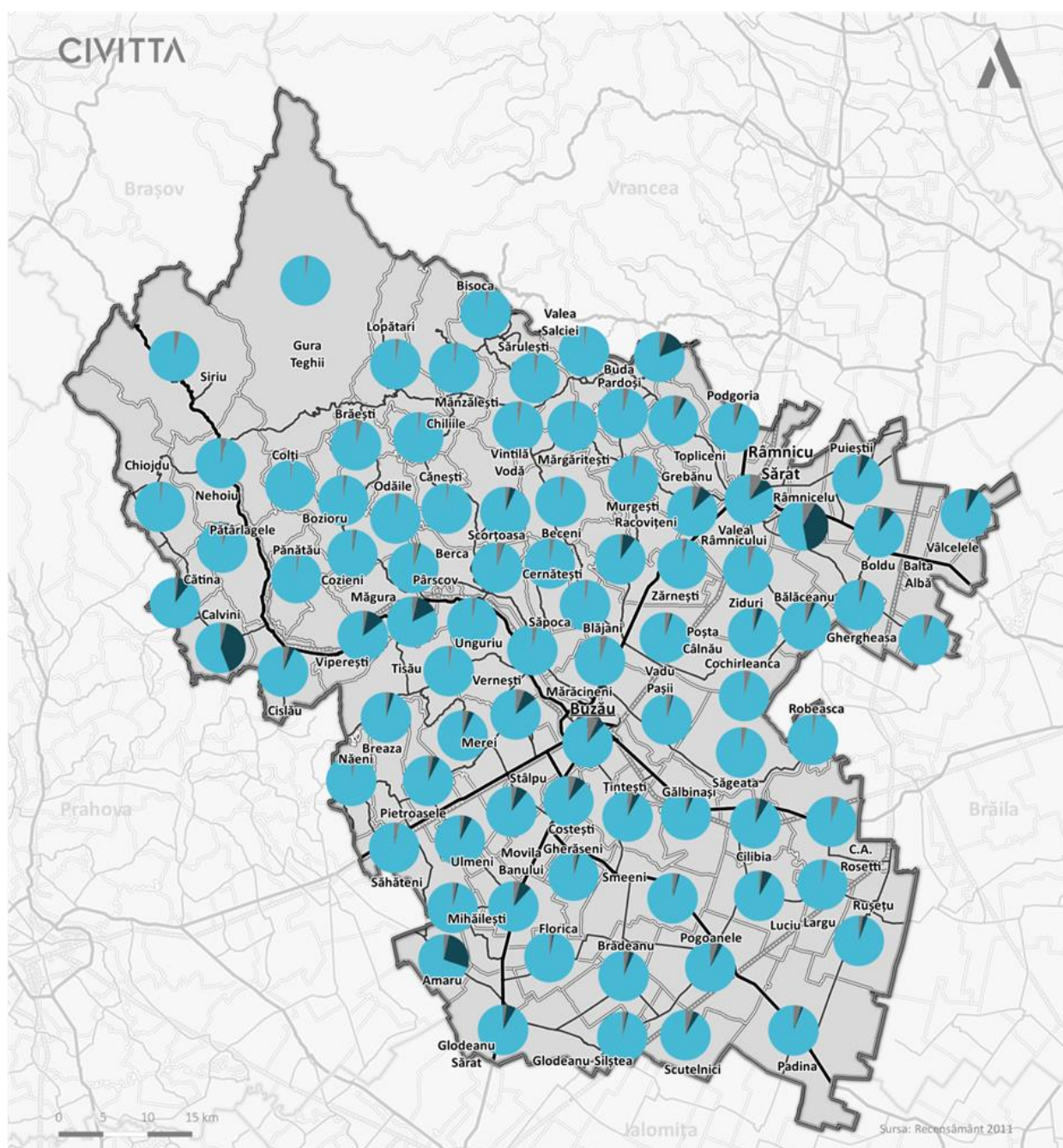
FIGURA 35: STRUCTURA ETNICĂ PE MEDII (2011)



Sursa: date prelucrate după INS –Recensământul populației și locuințelor 2011

La nivel teritorial există totuși câteva diferențieri. Cea mai mare pondere a populației de etnie romă se înregistrează în comunele Calvinii (40,38%), Râmnicelu (39,24%), Mihăilești (26,92%), Măgura (13,74%), Buda (13,93%), Viperești (11,77%), Cătina, Zărnești, Vernești, Grebanu (cu valori cuprinse între 8 și 9%). De asemenea, municipiul Râmnicu Sărat deține o pondere importantă a acestei etnii (8,26%).

FIGURA 36: STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI (2011) (%)

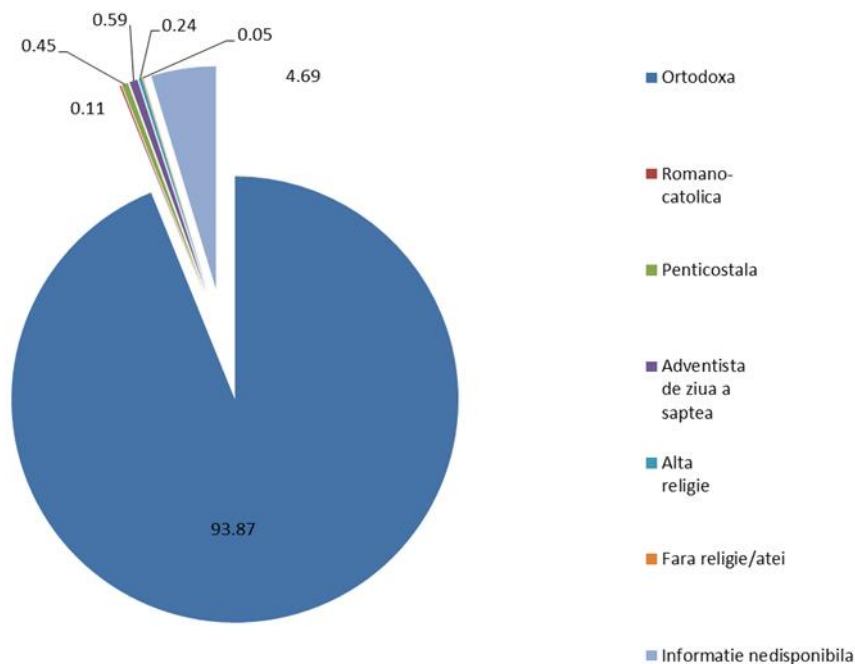


Sursa: date prelucrate după INS –Recensământul populației și locuințelor 2011

STRUCTURA CONFESIONALĂ

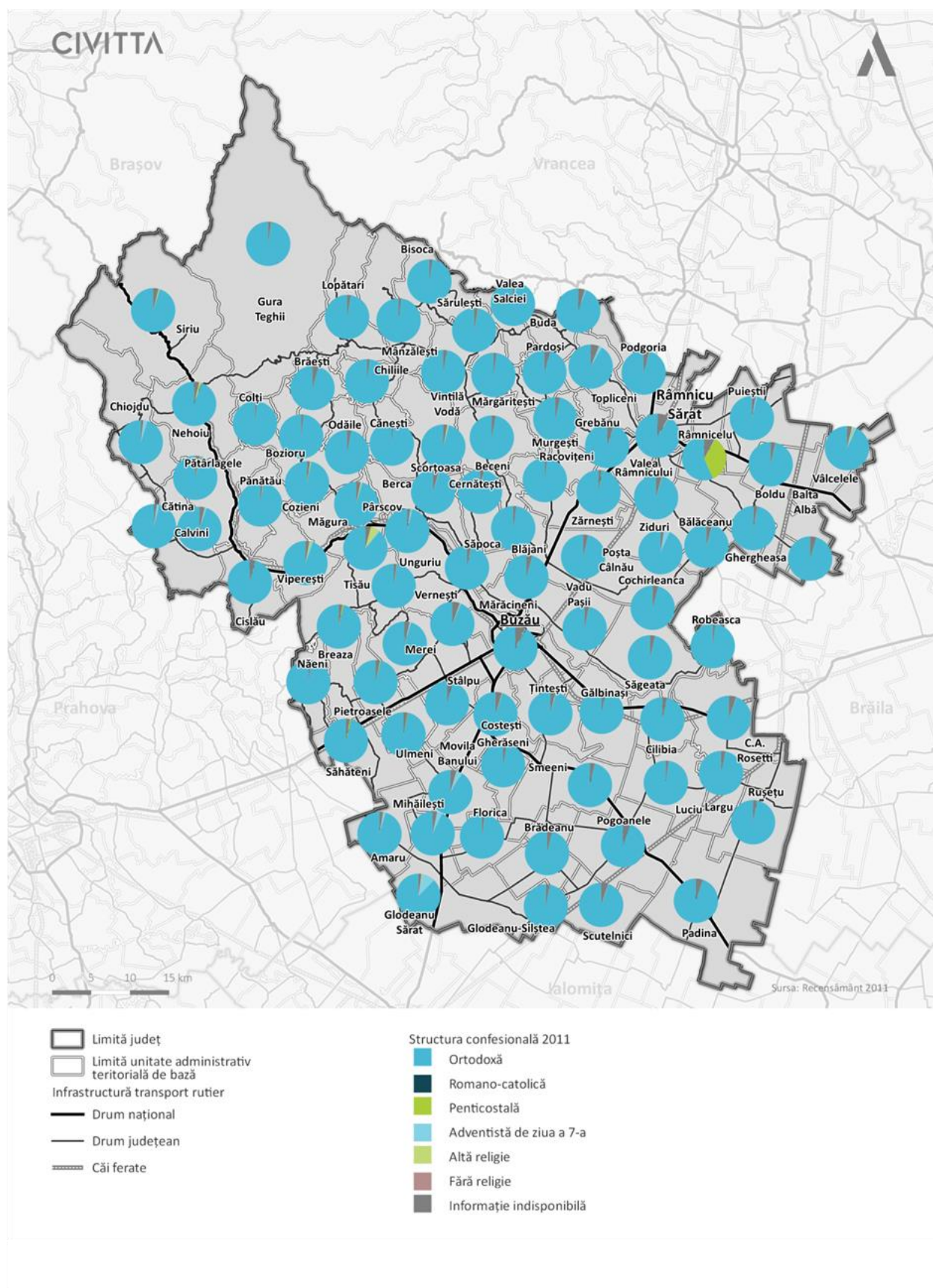
La nivelul județului Buzău structura confesională nu este foarte diversificată, cea mai mare parte a populației (93,87%) aparținând religiei ortodoxe (fig. nr. 37). Nici o altă religie nu depășește ponderea de 1%. Există câteva UAT-uri cu o pondere mai semnificativă a religiei penticostale (Râmnicelu-32,25%) sau adventistă (Movila Banului și Ziduri) (fig. nr. 38). Un procent destul de mare din populație (4,69%) nu a declarat apartenența confesională.

FIGURA 37: STRUCTURA CONFESIONALĂ (2011)



Sursa: date prelucrate după INS –Recensământul populației și locuințelor 2011

FIGURA 38: STRUCTURĂ CONFESIONALĂ (2011)



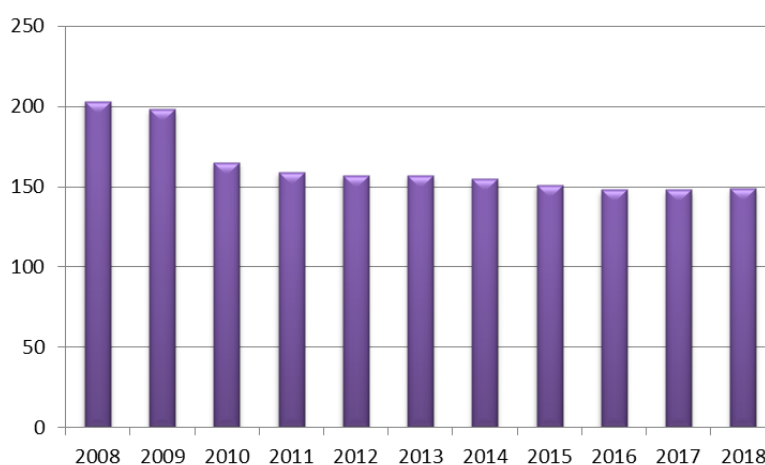
Sursa: date prelucrate după INS –Recensământul populației și locuințelor 2011

3.2. INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII SOCIALE

3.2.1. EDUCAȚIA (STRUCTURA, INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ; SERVICII EDUCAȚIONALE)

Structura serviciilor de educație la nivelul județului Buzău relevă existența tuturor treptelor de școlarizare (mai puțin învățământul superior). În cifre absolute numărul unităților de învățământ s-a redus treptat, ajungând în anul 2018 la 149 (fig. nr. 39), această reducere având la bază atât diminuarea populației școlare (raportul populație școlară/unități de învățământ a rămas relativ constant în ultimii ani-în jur de 450 de elevi la o unitate de învățământ), cât și anumite măsuri de regrupare a unităților de învățământ pe fondul crizei economice (în special în anul 2010 când numărul unităților școlare a scăzut cu 33). Situația pe medii este relativ echilibrată, chiar dacă cele mai multe unități sunt situate în mediul rural (59,1% dintre acestea).

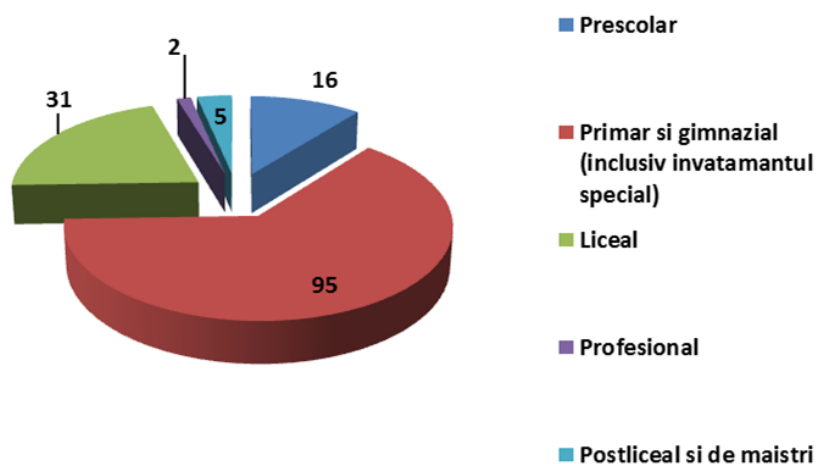
FIGURA 39: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Dacă analizăm structura pe nivele de școlarizare a acestor unități însă, observăm că mediul rural beneficiază, cu câteva mici excepții (câte un liceu la Beceni, Berca, Lopătari, Rușetu, Smeeni și Vernești și o școală postliceală și de maistri la Cochirleanca), doar de unități care aparțin învățământului primar și gimnazial. Și la nivel județean structura arată predominanța unităților școlare primare și gimnaziale, județul beneficiind de 31 de licee și 5 școli postliceale (fig. nr. 40).

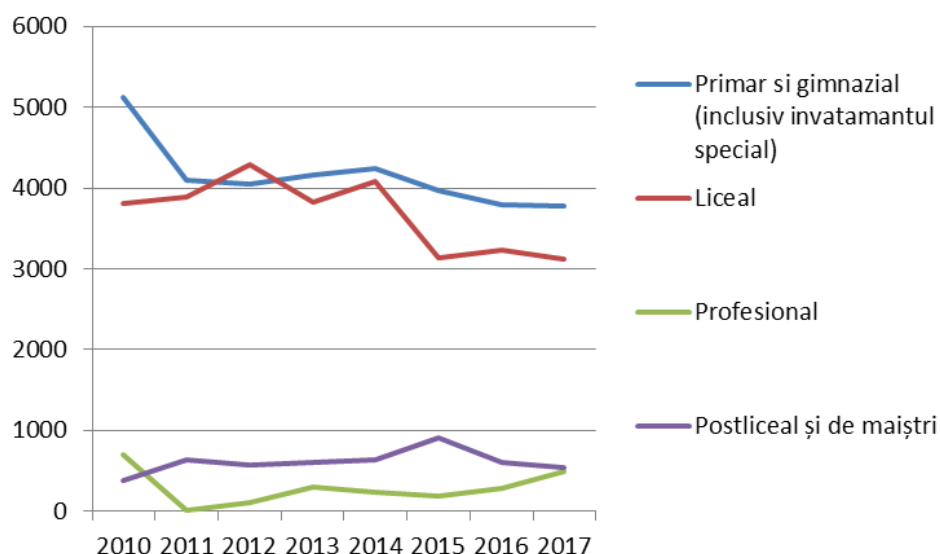
FIGURA 40: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Tot la nivel județean se poate remarca o scădere a numărului de absolvenți (de toate nivelurile), fapt datorat, pe de o parte numărului mai mic de elevi înscriși în unitățile de învățământ, iar pe de altă parte ratei de abandon școlar care este a doua la nivel național pentru mediul urban (1,15%) și destul de mare pentru mediul rural (1,31%)⁷ (fig. nr. 41). Unele fluctuații care apar în special în cazul învățământului profesional și liceal se datorează și schimbării legislației (desființarea/reînființarea învățământului profesional).

FIGURA 41: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ABSOLVENȚI (NUMĂR)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Situația a rămas relativ constantă și în ceea ce privește numărul de elevi ce revin unui cadru didactic (14,7), chiar dacă numărul de cadre didactice s-a redus cu peste 1032 în intervalul 2008-2018.

3.2.2. SĂNĂTATEA (STAREA DE SANATATE, INFRASTRUCTURA SANITARA, SERVICII SANITARE)

Sănătatea a fost definită în anul 1948 de către Organizația Mondială a Sănătății drept „*acea bună stare fizică, mintală și socială care nu înseamnă numai lipsa bolii sau a infirmității*”⁸.

Starea de sănătate depinde de numeroși factori care sunt interdependenți: moștenirea genetică, comportamente, atitudini și valori, stil de viață, poziție socială. Se pare însă că stilul de viață are o pondere mai mare în determinarea stării de sănătate a populației, conform studiilor realizate la nivelul României, cu circa 51%, față de alți determinanți precum factorii biologici (20%), mediul ambiant (19%), serviciile sanitare (10%) (Dumitrache, 2004)⁹.

⁷ ARACIP (2015) **Rapoarte de cercetare ARACIP Vol. II / 2015 Concluzii rezultate din analiza datelor colectate Anul școlar 2013-2014, București**

⁸ WHO (2008), *The Global Burden of Disease: 2004 Update*, World Health Organization, Geneva

⁹ Dumitrache Liliana, (2004), *Starea de sănătate a populației României. O abordare geografică*, Editura Univers Enciclopedic, București

În mediul rural, unele persoane nu au acces în mod regulat la serviciile medicale din cauza lipsei unui personal medical permanent și a costurilor mari pentru medicamente și transport. Adresabilitatea serviciilor sanitare se referă la alegerea pe care o face pacientul de a merge sau nu la medic; motivele sunt variate (venituri, nivel de educație), fiind influențate de accesibilitate (mijloace de transport existente, existența dispensarelor sau a cabinetelor medicale, programul medicilor în localitate etc.).

MORTALITATEA INFANTILĂ

Mortalitatea infantilă este un indicator al stării de sănătate ce reflectă nivelul de educație, gradul de dezvoltare economică și situația serviciilor sanitare. Este un indicator care aduce în discuție gradul de dezvoltare al unei țări, fiind influențată de factori economici, sociali și educaționali. Reducerea mortalității infantile, în perioada 2008-2018 în județul Buzău, de la 12,23‰ la 6,83‰ arată o îmbunătățire a sistemului sanitar, a educației sanitare și a accesului la resursele sanitare. Trebuie precizat însă că valorile mortalității infantile sunt încă destul de ridicate, iar decalajele între mediile de rezidență arată că există încă diferențe teritoriale în ceea ce privește sistemul sanitar, mai ales că scăderea mortalității infantile se poate datora și scăderii natalității și nu neapărat unei evidente îmbunătățiri a serviciilor sanitare.

În ceea ce privește contextul național și regional, se poate observa (tabel nr. 4) că media la nivel de județ pentru intervalul 2008-2018 este mai mare decât cea națională dar mai mică decât cea regională. De asemenea se pot observa diferențele relativ mari între cele două medii. Mediul rural al județului are o valoare a acestui indicator sub media regională și națională, în timp ce pentru mediul urban media este mai mică decât cea regională dar mai mare decât cea națională.

TABEL 4: RATA MORTALITĂȚII INFANTILE (‰) – CONTEXT REGIONAL ȘI NAȚIONAL

MEDII DE REZIDENTA	REGIUNI DE DEZVOLTARE SI JUDEȚE	MEDIE 2008-2018
Ambele medii	România	8,95
	Regiunea SUD-EST	10,46
	Buzău	9,69
Urban	România	7,06
	Regiunea SUD-EST	8,89
	Buzău	8,50
Rural	România	11,25
	Regiunea SUD-EST	12,22
	Buzău	10,55

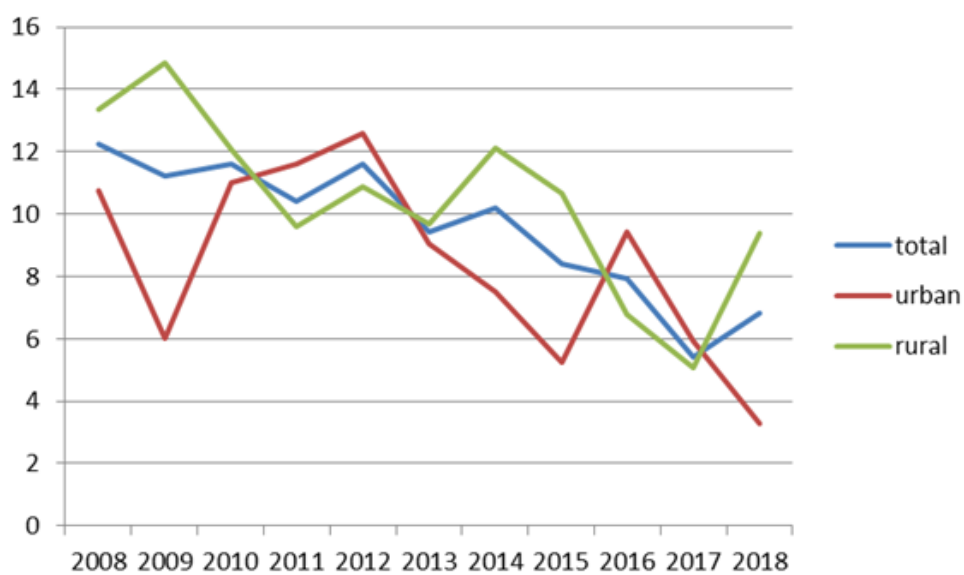
Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

În perioada 2008-2018, rata mortalității infantile la nivelul județului Buzău a oscilat, dar pe fondul unui trend descendent (mai puțin pentru mediul rural). Cele mai mici valori ale mortalității infantile s-au înregistrat în anii 2017 și 2018 (5-6‰), iar cele mai mari în anul 2008 când valoarea acestui indicator ajunge la 12,23‰ (fig. nr. 42).

La nivel teritorial (medie 2008-2018) se înregistrează amplitudini destul de mari între valorile maxime (30‰ în comuna Bozioru) și valorile minime (0‰ în comunele Cănești, Chiliile, Colți, Florica, Mărgărești, Odăile, Pardoși, Racovițeni și Valea Salciei).

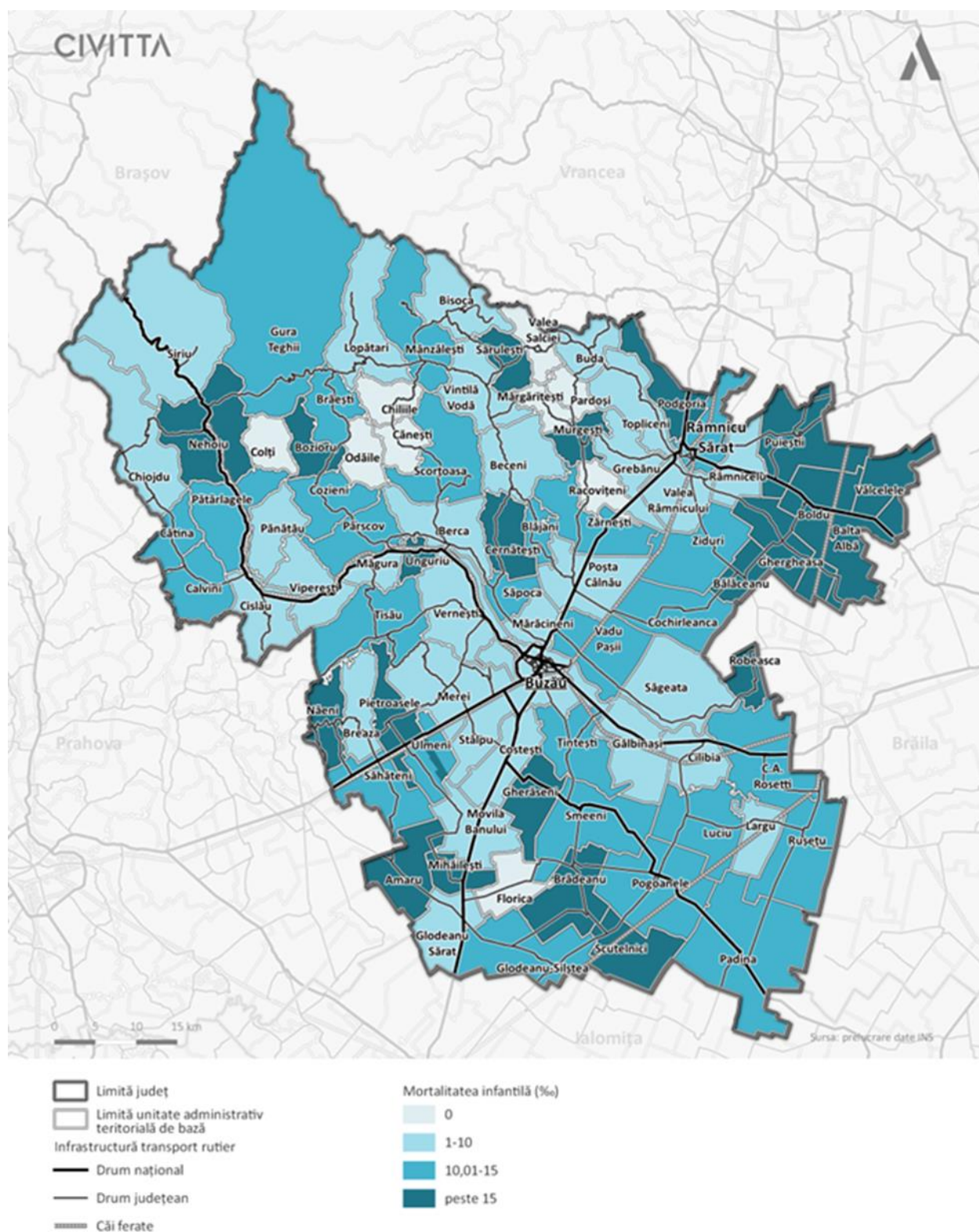
Valori mari, peste 15‰, sunt în 21 de comune (fig. nr. 43) în timp ce aproape 45% dintre UAT-uri au valori ale mortalității infantile de sub 10‰.

FIGURA 42: EVOLUȚIA RATEI MORTALITĂȚII INFANTILE PE MEDII DE REZIDENȚĂ (‰)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

FIGURA 43: RATA MORTALITĂȚII INFANTILE (RATA MEDIE MULTIANUALĂ – 2008-2018) (‰)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

MORTALITATEA PE CAUZE DE DECES

Principalele cauze de deces la nivel național sunt bolile aparatului circulator, tumorile, bolile aparatului digestiv, bolile aparatului respirator și leziunile traumatice (cu otrăvirile incluse). (DSP, 2012)¹⁰.

În județul Buzău, în anul 2018, peste 70% dintre decese se datorau bolilor aparatului circulatori (4018 decese, 8,5%) și tumorilor (1382 decese, 2,9%) (tabel nr. 5).

Bolile cardiovasculare și tumorile sunt asociate unui stil de viață nesănătos, specific societății moderne, pentru care nu s-au găsit remedii de combatere, în schimb bolile aparatului digestiv și cele ale aparatului respirator sunt mai ușor de tratat, de aceea mortalitatea prin aceste boli a scăzut semnificativ ca urmare a progreselor medicale realizate de-a lungul timpului.

TABEL 5: PRINCIPALELE CAUZE DE DECES (‰)

CLASIFICAREA INTERNATIONALA A MALADIILOR REVIZIA A X A 1994	ANUL 2008	ANUL 2009	ANUL 2010	ANUL 2011	ANUL 2012	ANUL 2013	ANUL 2014	ANUL 2015	ANUL 2016	ANUL 2017	ANUL 2018
Boli infectioase si parazitare	0.07	0.07	0.05	0.04	0.04	0.05	0.07	0.05	0.06	0.07	0.05
din care: Tuberculoza	0.04	0.03	0.03	0.02	0.03	0.03	0.03	0.02	0.03	0.02	0.01
Tumori	2.16	2.31	2.38	2.36	2.60	2.59	2.58	2.56	2.78	2.84	2.93
Boli endocrine, de nutritie si metabolism	0.20	0.13	0.15	0.14	0.12	0.12	0.17	0.11	0.14	0.24	0.22
din care: Diabet zaharat	0.17	0.13	0.12	0.11	0.11	0.11	0.15	0.10	0.13	0.21	0.20
Tulburari mentale si de comportament	0.05	0.06	0.03	0.05	0.03	0.04	0.03	0.02	0.04	0.01	0.03
Boli ale sistemului nervos, boli ale ochiului si anexele sale, boli ale urechii si apofizei mastoide	0.10	0.14	0.16	0.22	0.23	0.18	0.20	0.17	0.18	0.27	0.22
Boli ale aparatului circulator	8.10	8.30	8.36	8.28	8.03	8.29	8.17	8.28	8.18	8.21	8.53
din care: Boala ischemica a inimii	1.74	1.77	1.91	1.75	1.69	1.60	1.47	1.68	1.64	1.72	1.78
din care: Boli cerebro-vasculare	2.84	3.19	2.89	2.47	2.47	2.55	2.51	2.64	2.59	2.46	2.97
Boli ale aparatului respirator	0.65	0.70	0.67	0.73	0.70	0.80	0.84	0.97	0.94	0.96	0.86
Boli ale aparatului digestiv	0.80	0.81	0.93	0.87	0.79	0.82	0.86	0.84	0.88	0.86	0.94
Boli ale aparatului genito-urinar	0.08	0.08	0.12	0.17	0.21	0.19	0.24	0.25	0.25	0.29	0.30

¹⁰ Direcția de Sănătate Publică, *Baza de date a României: anul 2012*, București

CLASIFICAREA INTERNATIONALA A MALADIILOR REVIZIA A X A 1994	ANUL 2008	ANUL 2009	ANUL 2010	ANUL 2011	ANUL 2012	ANUL 2013	ANUL 2014	ANUL 2015	ANUL 2016	ANUL 2017	ANUL 2018
Unele afecțiuni a caror origine se situează în perioada perinatală	0.05	0.03	0.05	0.03	0.04	0.04	0.03	0.03	0.01	0.02	0.02
Malformații congenitale, deformații și anomalii cromozomiale	0.03	0.01	0.01	0.01	0.02	0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	0.02
Leziuni traumatice, otrăviri și alte consecințe ale cauzelor externe	0.48	0.50	0.52	0.51	0.47	0.46	0.51	0.51	0.47	0.36	0.50
Alte cauze	0.04	0.06	0.04	0.03	0.03	0.03	0.06	0.07	0.08	0.05	0.07

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Mortalitatea prin boli ale aparatului circulator poate fi asociată cu vârsta, multe dintre cazurile de deces prin boli ale aparatului circulator fiind înregistrate în rândul populației vârstnice¹¹.

MORBIDITATEA SPECIFICĂ

Morbiditatea se referă la numărul de cazuri de îmbolnăviri dintr-un an de referință. Principala cauză de îmbolnăvire la nivel național era reprezentată de bolile aparatului circulator, urmată de boli cerebrovasculare, boli coronariene (hipertensiunea arterială fiind extrem de frecventă în rândul vârstnicilor, și adulților, ca urmare directă a stilului de viață nesănătos și a atitudinii indifferente vis a vis de păstrarea stării de sănătate, control periodic și prevenție) (INS, 2004)¹².

În județul Buzău, principala cauză de îmbolnăvire este reprezentată de boli ale aparatului respirator, urmată de bolile digestive, boli ale sistemului osteo-articular, cele cardiovasculare și cele ale aparatului genito-urinar.

Explicația acestei diferențe între modelele de mortalitate și morbiditate este dată de ușurința cu care bolile respiratorii și digestive apar, având simptome ușor de depistat și tratat. Boli grave precum tumorile și bolile sistemului circulator sunt mai puțin diagnosticate, fapt vizibil în ponderea mică pe care o au în modelul de morbiditate, ca urmare a lipsei unui control regulat. Simptomele în cazul bolilor sistemului respirator și digestiv sunt vizibile, în timp ce bolile sistemului circulator și tumorile nu au simptome dureroase și pot fi ușor trecute cu vederea, iar oamenii au în general tendința de a merge la medic doar în caz de urgență¹³.

Bolile cronice cele mai frecvent întâlnite sunt hipertensiunea arterială, diabetul, bolile pulmonare cronice obstructive și cancerul. În județul Buzău se aflau în evidență în anul 2018 189419 de bolnavi cronici, cu 23983 mai mulți față de anul 2012 (tabel nr. 6).

¹¹ Taloș Ana Maria (2016), *Stilul de viață și impactul acestuia asupra stării de sănătate a populației. Studiu de caz: județul Ialomița*, Editura Universității din București

¹² Institutul Național de Statistică, (2004), *Anuarul Statistic al României*, București

¹³ Taloș Ana Maria (2016), *Stilul de viață și impactul acestuia asupra stării de sănătate a populației. Studiu de caz: județul Ialomița*, Editura Universității din București

TABEL 6: PRINCIPALELE BOLI CRONICE (NUMĂR ȘI PREVALENȚĂ)

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
Boli cronice	nr	P (%)	nr	P (%)	nr	P (%)	nr	P (%)	nr	P (%)	nr	P (%)	nr	P (%)
Hipertensiunea arterială	59512	12,3	61508	12,7	63310	13,1	64757	13,4	66410	13,9	67608	14,2	68748	14,6
Cardiopati a ischemică	33135	6,8	33360	6,9	33269	6,9	33277	6,8	34260	7,1	34721	7,3	35016	7,4
Diabetul zaharat	20257	4,2	21355	4,4	22601	4,6	24986	5,1	26300	5,5	27295	5,7	28875	6,1
Ciroza, hepatite cronice	8767	1,8	9142	1,9	9237	1,9	9126	1,8	9098	1,9	9399	1,9	9538	2,0
Boala ulceroasă	8372	1,7	8845	1,7	8433	1,7	8540	1,7	9126	1,8	8428	1,7	8533	1,8
Boli pulmonare cronice obstructive	8464	1,7	8637	1,7	8946	1,8	9331	1,9	9577	2	9998	2,1	10093	2,1
Boli psihice	9467	1,9	9647	2	9842	2,04	10016	2,0	10199	2,1	6474	1,3	6556	1,4
Boli cerebro-vasculare	7416	1,5	7959	1,6	8231	1,7	8674	1,7	9689	2,0	10305	2,1	10681	2,2
Tumori maligne	7936	1,6	8170	1,6	8401	1,7	8670	1,7	8578	1,7	8742	1,8	8945	1,9
Epilepsie	2110	0,4	2232	0,4	2283	0,4	2356	0,4	2413	0,5	2459	0,5	2434	0,5
Total	165436		170855		174553		179733		185650		185429		189419	

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

În ceea ce privește cazurile noi înregistrate, acestea au aceeași ierarhie ca și în cazul celor aflate în evidență (tabelul nr.7).

TABEL 7: PRINCIPALELE BOLI CRONICE (NUMĂR DE CAZURI NOI ȘI INCIDENȚĂ)

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
Boli cronice	nr	I (‰)	nr	I (‰)	nr	I (‰)	nr	I (‰)	nr	I (‰)	nr	I (‰)	nr	I (‰)
Hipertensiunea arterială-	4009	8.31	5315	11.02	5209	10.79	4595	9.52	5605	11.75	5019	10.56	4117	8.79

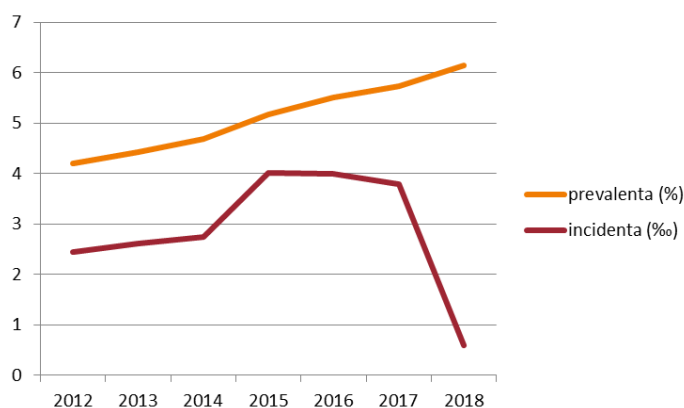
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
Cardiopatia ischemica	1827	3.78	2348	3.78	1943	4.02	2293	4.75	3248	6.81	2654	5.58	1995	4.26
Diabetul zaharat	1182	2.45	1258	2.61	1326	2.74	1943	4.02	1907	3.99	1804	3.79	315	0.6
Ciroza, hepatite cronice	602	1.24	1080	2.24	645	1.33	566	1.17	686	1.43	862	1.81	786	1.67
Boala ulceroasa	420	0.87	517	1.2	438	0.91	481	0.99	414	0.86	445	0.93	391	0.83
Boli pulmonare cronice obstructive	702	1.45	882	1.83	972	2.01	1018	2.11	964	2.11	1027	2.16	867	1.85
Boli psihice	173	0.36	173	0.36	195	0.4	174	0.36	183	0.38	73	0.15	82	0.17
Boli cerebro-vasculare	1447	3	1219	2.52	1219	2.52	1336	2.76	1980	4.15	1773	3.73	1300	2.77
Tumori maligne	1438	3.04	1070	2.55	1013	2.1	1499	3.1	1526	3.2	1476	3.1	1448	3.93
Epilepsie	153	0.31	274	0.57	209	0.43	216	0.44	202	0.42	162	0.34	201	0.42

Sursa: date prelucrate din *Rapoartele de activitate DSP Buzău (2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018)*

Numărul bolnavilor de diabet nou depistați la nivelul cabinetelor de nutriție și boli metabolice în perioada 2012-2018 a scăzut de la 1182 la 315, determinând o incidență prin diabet zaharat de 2,45 (la 1000 locuitori) în 2014 și de 0,6 (la 1000 locuitori) în 2018, având un trend descendent doar pentru 2017-2018 (care poate fi accidental).

În ceea ce privește prevalența (numărul celor rămași în evidență la 100 de locuitori) rezultă o creștere de la 4,2% la 6,14% pentru același interval (fig 44).

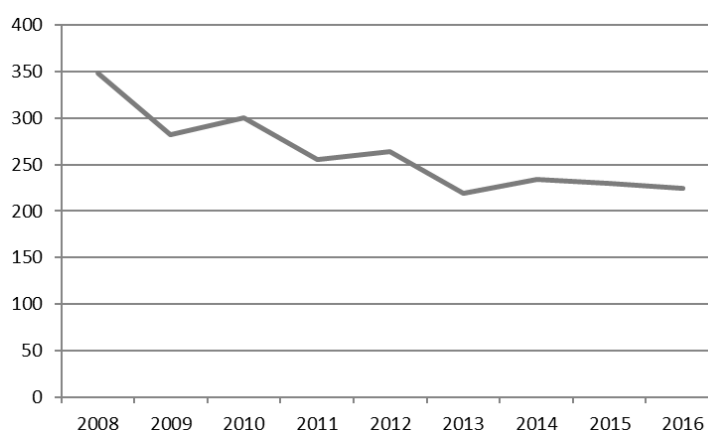
FIGURA 44: EVOLUȚIA INCIDENȚEI ȘI PREVALENȚEI PRIN DIABET



Sursa: date prelucrate din *Rapoartele de activitate DSP Buzău (2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018)*

Cazurile noi de tuberculoză au înregistrat o scădere de la 348 în anul 2008 la 225 în 2016. Tendința este de de scădere (chiar dacă lentă) și dacă ne raportăm la un interval mai mare de timp (2008-2016) (fig. nr. 45).

FIGURA 45: EVOLUȚIA INCIDENȚEI PRIN TUBERCULOZĂ



Sursa: prelucrarea datelor: <http://data.gov.ro/dataset/principali-indicatori-ai-starii-de-sanatate-2016>

Nu aceeași tendință descendentă o regăsim și în ceea ce privește bolnavii de cancer, atât în ceea ce privește cazurile nou înregistrate (incidența a crescut de la 3,04 ‰ în anul 2012 la 3,93 ‰ în anul 2018), cât și la cei rămași în evidență al căror număr a crescut de la 7936 la 8945. Prognoza privind incidența prin cancer până în anul 2025 arată tendința de creștere a cazurilor noi de bolnavi de cancer, ceea ce impune o mai mare atenție acordată profilaxiei acestei boli prin screeninguri, unde este posibil, pentru a determina o reducere a costurilor și a mortalității prin această boală¹⁴.

Infecțiile nosocomiale sunt importante pentru că reprezintă un indicator al stării sistemului spitalicesc. Acestea au avut o evoluție fluctuantă pentru intervalul 2008-2016, dar cu diferențe mici de la un an la altul. Cele mai mari valori s-au înregistrat în anul 2015 (148 de cazuri). În anul 2016 s-a înregistrat o scădere față de anul anterior (102 cazuri).

INFRASTRUCTURĂ SANITARĂ/ SERVICIILE SANITARE

O cauză importantă ce determină inegalități în starea de sănătate o reprezintă cantitatea, calitatea și accesibilitatea serviciilor medicale. Acestea pot introduce diferențieri la nivelul stării de sănătate a populației.

Pentru evaluarea resurselor sanitare (numărul spitalelor și numărul personalului sanitar) s-a calculat gradul de acoperire cu medici și cu personal sanitar mediu, prin raportarea numărului de medici la 1000 de locuitori, respectiv numărul personalului sanitar mediu din anul respectiv la 1000 de locuitori

În anul 2018, în județul Buzău funcționau 5 spitale publice (Buzău, Râmnicu Sărat, Nehoiu, Săpoca și Smeeni) și 3 de spitale private (Buzău și Vintilă Vodă). Față de anul 2008, numărul spitalelor publice a scăzut cu 2 (în municipiul Buzău), în timp ce numărul celor private a crescut cu 2. În plus, în județul Buzău există ambulatorii de specialitate (două publice în municipiul Buzău și Merei și unul privat în orașul Pătârlagele), patru policlinici (Buzău), patru dispensare medicale (în Buzău, Râmnicu Sărat, Nehoiu și Pogoanele) și două centre de sănătate în municipiul Buzău. La acestea se pot adăuga 175 de cabinete stomatologice (aproape 80% dintre acestea fiind situate în mediul urban), 183 cabinete medicale de specialitate (93% dintre acestea situate în mediul urban), 32 de laboratoare medicale, 216 cabinete medicale de familie și 174 de farmacii. În ceea ce privește cabinetele medicale de familie, care asigură asistența medicală primară,

¹⁴ Cucu Maria Alexandra (coord.) (2016), *Raportul național a stării de sănătate a populației României*, Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de Evaluare și Promovare a Stării de Sănătate, București

acestea s-au redus de la 224 în anul 2008 la 216 în anul 2018 (conform INS). Pentru anul 2018, la nivelul județului, conform INS, există trei UAT-uri (Movila Banului, Odăile și Scutelnici) care nu au cabinet medical de familie. De asemenea, există doar trei UAT-uri (Săhăteni, Luciu și Pogoanele) care, conform INS, nu beneficiază de nici un cabinet stomatologic.

Personalul medical este foarte important în asigurarea calității serviciilor sanitare. În acest scop s-a calculat numărul de medici ce revin la 1000 de locuitori, constatându-se o creștere de la 1,1 medici/1000 locuitori în anul 2008 la 1,4 medici/1000 locuitori în anul 2018. Județul Buzău se situează din acest punct de vedere sub media națională (de 2,7 medici/1000 de locuitori) cât și sub cea regională (de 1,8 medici/1000 de locuitori). În cadrul regiunii este situat după județele Constanța, Galați și Brăila, având aceeași valoare a acestui indicator ca și județele Vrancea și Tulcea (tabel nr. 8). Regiunea Sud-Est deține o poziție medie-inferioară în acoperirea cu personal sanitar la nivel național. Fără județul Constanța regiunea ar fi printre cele mai slab acoperite din țară.

TABEL 8: MEDICI LA 1000 DE LOCUITORI – CONTEXT REGIONAL

MACROREGIUNI, REGIUNI DE DEZVOLTARE SI JUDEȚE	ANI										
	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
ROMANIA	2.2	2.2	2.3	2.3	2.4	2.4	2.5	2.5	2.6	2.6	2.7
Regiunea Sud- Est	1.5	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7	1.7	1.7	1.8	1.8
Buzău	1.1	1.1	1.1	1.1	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.4
Brăila	1.4	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4	1.5	1.5	1.4	1.5	1.5
Constanța	2.4	2.6	2.5	2.5	2.5	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.8
Galați	1.3	1.3	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4	1.5	1.5	1.5	1.5
Tulcea	1.3	1.4	1.4	1.5	1.3	1.4	1.4	1.5	1.5	1.4	1.4
Vrancea	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.4

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Discrepanța cea mai mare se înregistrează între cele două medii, mediul urban beneficiind, la nivelul anului 2018, de 2,42 medici la 1000 de locuitori, în timp ce mediul rural deține o valoare de numai 0,59 medici la 1000 de locuitori. În mediul rural există destul de multe UAT-uri în care nu există nici un medic (tabel nr. 9). Valori de sub 0,5 medici/1000 de locuitori înregistrează 36 de UAT-uri (inclusiv orașul Pătârlagele). Oricum dintre UAT-urile rurale doar patru depășesc media județului la acest indicator (Mărgăritești, Vintilă Vodă, Măgura, Unguriu și Săpoca), în timp ce trei orașe înregistrează valori peste media județeană (Buzău, Râmnicu Sărat și Nehoiu) (fig nr. 46). Însă valorile mari înregistrate în Măgura, Unguriu și Săpoca se datorează amplasării aici a secțiilor Spitalului de Psihiatrie (Nifon, Ojasca și Săpoca) unde, evident, și personalul medical este mai numeros.

TABEL 9: UAT-URI CARE NU BENEFICIAZĂ DE NICI UN MEDIC LA 1000 LOCUITORI

NR. CRT.	UAT	ANUL DIN CARE NU MAI EXISTĂ MEDICI
1.	Bozioru	2015

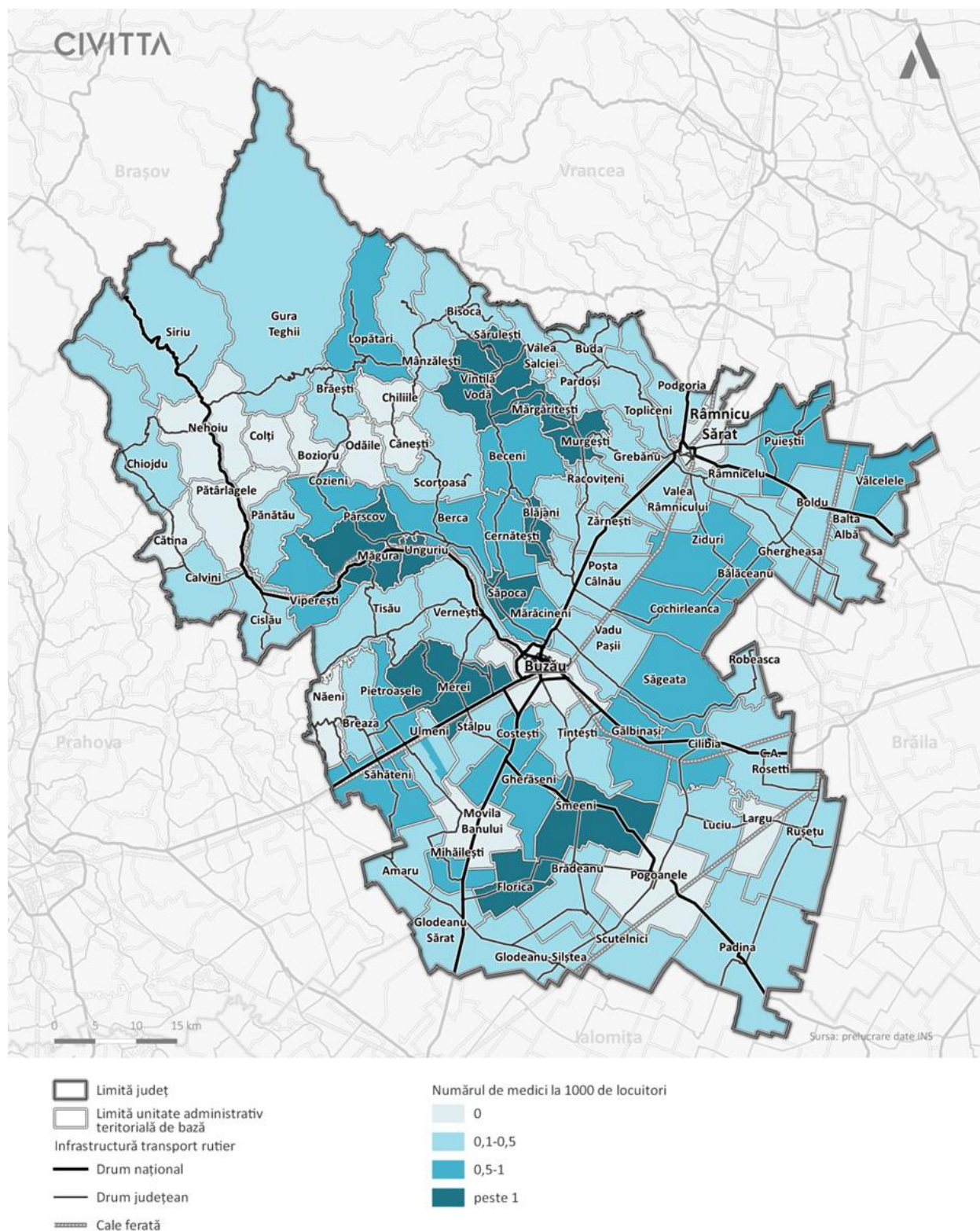
NR. CRT.	UAT	ANUL DIN CARE NU MAI EXISTĂ MEDICI
2.	Cănești	2015
3.	Cătina	anterior anului 2008
4.	Chiliile	anterior anului 2008
5.	Colți	2010
6.	Largu	anterior anului 2008
7.	Movila Banului	2018
8.	Năeni	2015
9.	Odăile	2017
10.	Pardoși	anterior anului 2008
11.	Racovițeni	anterior anului 2008
12.	Robeasca	anterior anului 2008
13.	Scutelnici	2017
14.	Valea Salciei	anterior anului 2008

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

În ceea ce privește personalul sanitar mediu, în anul 2018, media la nivel județean era de 6,875 la 1000 de locuitori, dar cu diferențe foarte mari între mediul rural (2,63) și cel urban (11,85). În mediul rural există un singur UAT în care nu există nici cadru sanitar mediu (Largu), dar există încă 15 UAT-uri care au valori de sub un cadru sanitar mediu/1000 de locuitori. Oricum dintre UAT-urile rurale doar 3 ating sau depășesc media județului la acest indicator (Măgura, Săpoca și Unguriu), datorită secțiilor de psihiatrie prezente aici. În cazul mediului urban trei orașe au medii de peste 7 cadre sanitare medii/1000 de locuitori (Buzău, Râmnicu Sărat și Nehoiu).

Un indicator relevant în ceea ce privește infrastructura medicală îl reprezintă numărul de paturi de spital ce revin la 1000 de locuitori. În această privință media la nivelul județului este de 5,45‰ în anul 2018, față de 5,39‰ în anul 2008. Totuși, numeric acestea au scăzut în perioada 2008-2018 cu 145 de paturi.

FIGURA 46: DIFERENȚIERI TERITORIALE -MEDICI/1000 LOC (2018)



Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

3.2.3. ASISTENȚA SOCIALĂ

Asistența socială asigurată populației vârstnice este reprezentată în județul Buzău de cămine pentru persoane vârstnice în subordinea Consiliului Județean (capacitate de 112 locuri), cămine pentru persoane vârstnice în subordinea Consiliilor locale (capacitate 129 de locuri) și cămine pentru persoane vârstnice administrate de furnizori privați (capacitate 301 locuri) (conform INS).

Situația acestora pe tipuri și localități, licențiate în 2018, conform Ministerului Muncii este cea din tabelul nr. 10:

TABEL 10: CĂMINE PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE LICENȚIATE LA 18.06.2018

NR. CRT	PUBLIC/PRIVAT	DENUMIRE SERVICIU SOCIAL	UAT
1.	Privat	Asociația Ortodoxă Filantropia Berca	Berca
2.	Public	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Buzău	Smeeni
3.	Public	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Buzău	Râmnicu Sărat
4.	Public	Primăria Comunei Vintilă Vodă - Compartimentul de Asistență Socială	Vintilă Vodă
5.	Public	Direcția de Asistență Socială a Municipiului Buzău	Buzău
6.	Privat	Fundația Pentru Copii Sfântul Sava	Amaru
7.	Privat	Fundația Pentru Copii Sfântul Sava	Robeasca
8.	Privat	Fundația Pentru Copii Sfântul Sava	Năeni
9.	Privat	Fundația Pentru Copii Sfântul Sava	Pietroasele
10.	Privat	Asociația Încredere Speranță Înțelegere	Tisău (2)
11.	Privat	Asociația Ortodoxă Filantropia Berca	Pârscov
12.	Privat	Asociația Istrița - Așezământ Pentru Bătrâni	Breaza
13.	Public	Primăria Comunei Costești-Compartiment Asistență Socială	Costești
14.	Privat	Asociația de Dezvoltare Ecologică Intercomunitară Sf. Maria	Pătârlagele

Sursa: date Ministerul Muncii

(http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2018/18062018-Camine_pt_persoane-vrstnice-liceniate.pdf)¹⁵

Există, de asemenea, un centru de urgență de zi și de noapte pentru persoanele adulte fără adăpost în subordinea Direcției de asistență socială a municipiului Buzău. Tot în subordinea acestei direcții din cadrul Primăriei Buzău se află și Centrul pentru recuperare, reabilitare și educație specială. În județul Buzău există

¹⁵ Ministerul Muncii (2018) http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2018/18062018-Camine_pt_persoane-vrstnice-liceniate.pdf

și două cantine sociale (conform Ministerului Muncii ¹⁶), una în Municipiul Buzău (capacitate 450 de locuri) și una în Municipiul Râmnicu Sărat (capacitate 350 de locuri).

Venitul minim garantat este una dintre formele de ajutor social acordate de stat, printre care se regăsesc și alocația pentru susținerea familiei (pentru familii cu venituri mici și copii), precum și ajutorul de încălzire (persoanelor/familiilor cu venituri mici doar pe perioada iernii). Venitul minim garantat au fost în valoare de 2.920.933 lei în anul 2017, beneficiarii acestora fiind un număr de 11059 persoane (conform Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, Ministerul Muncii).

În ceea ce privește protecția șomerilor, în anul 201, cheltuielile totale au fost de peste 33 milioane lei, din care o mare parte pentru plata indemnizației de șomaj (peste 7 milioane) (tabel nr. 11).

TABEL 11: CHELTUIELI ANUALE CU PROTECTIA SOCIALA A SOMERILOR DUPA CATEGORII DE CHELTUIELI (2019)

CATEGORII DE CHELTUIELI CU PROTECTIA SOCIALA A SOMERILOR	Lei RON
Total	33860764
Indemnizatie de somaj (someri cu experienta in munca)	7216432
Cheltuieli pentru formarea profesionala	249304
Alocație de sprijin	493452
Plata absolventilor	1223652
Plati pentru stimularea absolventilor	56500
Plati pentru stimularea somerilor care se angajeaza inainte de expirarea perioadei de somaj	393515
Combaterea marginalizarii sociale	111437
Plati pentru stimularea mobilitatii fortei de munca	176842
Plati pentru stimularea angajatorilor care angajeaza someri din categoria defavorizati	113680
Alte cheltuieli	21572491

Sursa: prelucrare date INS –tempo_online

Alte plăți în domeniul social sunt cele acordate persoanelor cu handicap. În județul Buzău, în anul 2018, numărul mediu de persoane beneficiare este 14436 (adulți cu handicap grav și accentuat), 782 (insotitorii persoanelor cu handicap vizual grav) și 16043 (persoanele cu handicap grav, accentuat sau mediu). Suma totală alocată pentru aceste categorii este de 79.408.833 lei.

¹⁶

Ministerului

Muncii

(2020)

http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/27012020_Cantine_sociale.pdf

3.3. ZONE MARGINALIZATE (URBAN, RURAL)

3.3.1. ZONE RURALE MARGINALIZATE

Conform Atlasului zonelor urbane marginalizate din România¹⁷, “dimensiunile cele mai pertinente, mai practice, mai măsurabile și mai utile pentru definirea diferitelor tipuri de zone dezavantajate sunt: (1) Capitalul uman (educație, sănătate și comportament demografic), (2) Ocuparea forței de muncă și (3) Calitatea locuirii”. Același studiu relevă următoarele:

- 1.139 sectoare de recensământ se încadrează în criteriile stabilite pentru zonele marginalizate, fiind situate în 264 de orașe și în capitală;
- este de așteptat să întâlnim aici o suprareprezentare a copiilor, a persoanelor cu nivel scăzut de educație, a celor neocupate în sectorul formal și a celor cu condiții precare de locuire.

Caracteristicile acestor zone (conform aceluiași studiu) sunt următoarele:

- ponderea copiilor (0-17 ani) este relativ mare (31,3%), în timp ce ponderea persoanelor vârstnice este de doar 4,1%. Populația autoidentificată de etnie romă atinge un procent de 20,7%.
- dimensiunea medie a gospodăriei este de 3,2 persoane comparativ cu media națională la nivel urban de 2,53 persoane. Numărul mediu al copiilor pe gospodărie este de 1,0 în zonele marginalizate față de doar 0,37 în zonele nedezavantajate (și 0,44 media națională la nivel urban). Aproape jumătate dintre locuitorii adulți (48,9%) ai zonelor marginalizate au absolvit 8 clase sau mai puțin.
- ponderea copiilor care merg la școală este mai scăzută decât în celelalte tipuri de zone, în special în cazul celor cu vârsta de peste 14 ani și în cel al romilor. Ponderea persoanelor ce nu sunt nici angajate, nici cuprinse într-o formă de învățământ sau formare este de trei ori mai ridicată în rândul tinerilor de 15-19 ani ce trăiesc în zone marginalizate.
- proporția persoanelor cu un loc de muncă în rândul populației de 20-64 ani ajunge la aproape 63% la nivel național în mediul urban, dar scade la aproximativ 48% în zonele marginalizate și chiar mai mult, până la 35%, în rândul femeilor, respectiv la 31% în cazul romilor din aceste comunități.
- o mare parte din casele situate în zone marginalizate sunt realizate din materiale de construcție ieftine (de exemplu, chirpici, lemn, plastic și alte materiale neconvenționale) și sunt slab dotate cu utilități urbane.

Conform acestui studiu, în județul Buzău 69,08% din populația urbană trăiește în zone nedezavantajate. Zonele dezavantajate se împart în trei categorii: dezavantajate pe locuire (în care trăiește 3,94% din populația urbană a județului), dezavantajate din perspectiva ocupării forței de muncă (11,34%) și dezavantajate din perspectiva capitalului uman (11,51%). Populația urbană care trăiește în zone marginalizate se ridică la un procent de 3,44%. În acest sens autorii atlasului identifică zonele marginalizate la nivelul municipiului Buzău (fig. nr. 46).

¹⁷ Swinkels R. (ed.), Stănculescu S.M., Anton S., Koo B., Man T., Moldovan C. (2014), *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*, Banca Mondială, Washington

FIGURA 47: COMUNITĂȚI MARGINALIZATE DECLARATE DE AUTORITĂȚILE LOCALE

Regiunea: Sud-Est
Județul: Buzău
Municipiul: Buzău

Legenda

Limita intravilan

Tipuri de comunități urbane marginalizate

- Zone de tip ghetou cu blocuri
- Zone de tip ghetou în foste colonii de muncitori
- Zone de tip mahala cu case
- Zone de tip mahala cu adăposturi improvizate
- Zone de locuințe sociale modernizate
- Zone istorice (centrale) cu locuințe sociale și/ sau clădiri ocupate abuziv
- Zone mixte

(număr) Estimare număr locuitori în zonă

Cartografie: ESRI, ArcGIS 10.1

Lângă zona marginalizată sunt menționate numele zonei și numărul estimat de locuitori din zonă doar dacă și așa cum au fost declarate acestea de către autoritățile locale.

Comunități marginalizate declarate de autoritățile locale



Sursa: Atlasul zonelor urbane marginalizate din România, 2014

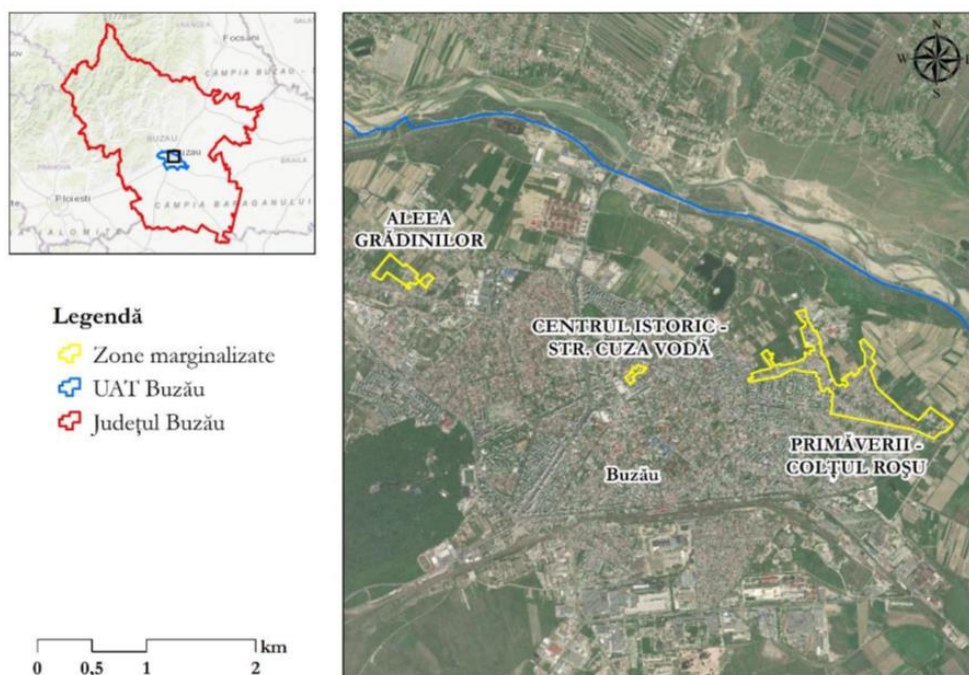
Un alt studiu, mai recent, care utilizează metodologia din *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România (2014)*¹⁸ și luând în calcul datele comunicate de primării, consideră că în orașele din județul Buzău există zone marginalizate de tip ghetou cu blocuri, zone de tip mahala cu case, zone de tip mahala cu locuințe improvizate, zone cu locuințe sociale modernizate și zone cu locuințe sociale sau clădiri ocupate abuziv în zone istorice.

Pentru municipiul Buzău documentul amintit identifică următoarele zone încadrate în categoria defavorizată sau marginalizată (fig. nr. 47):

1. Aleea Grădinelor - cartier Simileasca – zonă de tip mahala cu case la nivelul căreia sunt înregistrați 654 de locuitori (pondere a populației de etnie romă de 80%), cu 246 de locuințe, dintre care 212 în proprietate privată.
2. Cartierul Primăverii - „Colțul roșu” străzile Primăverii, Viilor, Dorobanți, Rahovei, Fundătura Sălciiilor – zonă de tip mahala cu locuințe improvizate la nivelul căreia există aproximativ 150 de locuitori (45% fiind de etnie romă), ce locuiesc în 60 de locuințe (toate proprietate private).
3. Centrul Istoric al Municipiului Buzău – Strada Cuza Vodă - zona cu case naționalizate aflate în proprietatea privată a statului român și administrate de Primăria Buzău aflate în stare de degradare avansată la nivelul căreia există 327 de locuitori (pondere de 15% a populației de etnie romă), cu un număr de 191 de locuințe, dintre care 181 proprietate privată.

¹⁸ Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est eds. (2019). Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est, Brăila, România

FIGURA 48: COMUNITĂȚI MARGINALIZATE LA NIVELUL MUNICIPIULUI BUZĂU

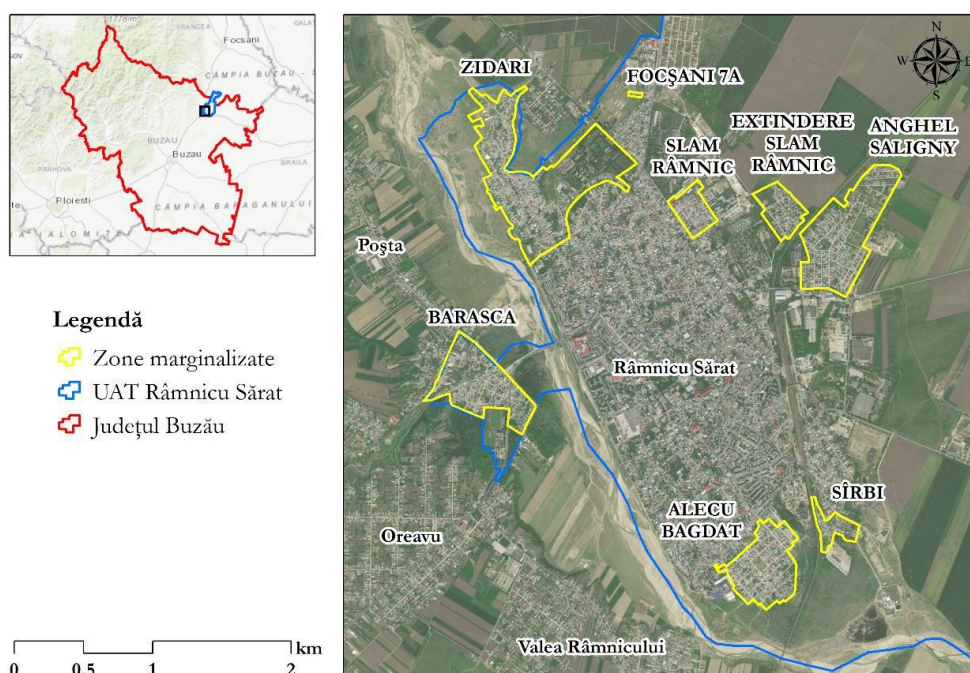


Sursa: Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est (2019)

Pentru municipiul Râmnicu Sărat zonele urbane marginalizate identificate sunt (fig. nr. 48):

1. Cartierul Alecu Bagdad,
2. Cartierul Sîrbi (str. Cămunul Morilor și Fundătura Morilor),
3. Cartierul Anghel Saligny, Cartierul Slam Râmnic (fost Cartier 7 Noiembrie),
4. Cartierul Extindere Slam Râmnic,
5. Cartierul Zidari,
6. Cartierul Barasca,
7. Ghetoul Focșani 7 A (aparține de Cartierul 1 Mai).

FIGURA 49: COMUNITĂȚI MARGINALIZATE LA NIVELUL MUNICIPIULUI BUZĂU



Sursa: Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est (2019)

Ponderea cea mai mare a populației urbane care trăiește în zone marginalizate aparține municipiului Râmnicu Sărat (6,38%), în timp ce cea mai mică pondere a acestora se înregistrează în orașul Nehoiu (1,36%) (tabel nr. 12). În orașul Pătârlagele nu există populație care să trăiască în zone marginalizate.

TABEL 12: DISTRIBUȚIA POPULAȚIEI URBANE ÎN FUNCȚIE DE TIPUL ARIEI DE REZIDENȚĂ

ORAȘ	PONDEREA POPULAȚIEI DIN ZONE NEDEZAVANTAJATE	PONDEREA POPULAȚIEI DIN ZONE DEZAVANTAJATE PE LOCUIRE	PONDEREA POPULAȚIEI DIN ZONE DEZAVANTAJATE PE OCUPARE	PONDEREA POPULAȚIEI DIN ZONE DEZAVANTAJATE PE CAPITAL UMAN	PONDEREA POPULAȚIEI DIN ZONE MARGINALIZATE
Buzău	80,30	4,99	4,44	7,02	2,91
Râmnicu Sărat	58,90	1,67	14,91	16,99	6,38
Nehoiu	49,04	2,12	24,83	20,57	1,36
Pătârlagele	33,35	0	50,0	15,85	0
Pogoanele	2,19	4,34	46,54	40,22	4,40
Județul Buzău (urban)	69,08	3,94	11,34	11,51	3,44

Sursa: date preluate din Atlasul zonelor urbane marginalizate din România, 2014

3.3.2. ZONE RURALE MARGINALIZATE

Conform *Atlasului zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România*¹⁹, zonele rurale marginalizate sunt “zone compacte intravilane (sectoare de recensământ) în care locuiesc persoane cu un capital uman disproporțional de scăzut, cu puține locuri de muncă declarate și cu condiții improprii de locuit, comparativ cu locuitorii din alte zone rurale”.

Conform acestui studiu indicatorii cheie cu pragurile naționale rurale (%) sunt următorii:

- Capital uman - ponderea populației adulte care a absolvit cel mult 8 clase de peste 59,3%
- Ocuparea forței de muncă – ponderea populației adulte care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nu urmează o formă de învățământ de peste 72,1%
- Locuire – ponderea locuințelor fără curent electric – 2,7%, ponderea locuințelor supraaglomerate de peste 26,1% și ponderea locuințelor fără apă curentă de peste 87,9%.

Datele acestui studiu relevă că un număr de 35 UAT-uri (42,68% dintre UAT-urile rurale) se încadrează în definiția marginalizării rurale, dar 6 dintre acestea (7,31% dintre UAT-urile rurale) prezintă o marginalizare severă (tabel nr. 13)

¹⁹ Dumitru S., Corad B., Iamandi-Cioinaru C., Man T.-C., Marin M., Moldovan C., Teșliuc E., Grigoras V., Neculau G., Stanculescu M. S. (2016), *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România*, Washington, D.C.: World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/237481467118655863/Atlasul-zonelor-rurale-marginalizate-și-al-dezvoltării-umane-locale-din-România>

TABEL 13: RATE ALE MARGINALIZĂRII RURALE DUPĂ TIPUL DE MARGINALIZARE

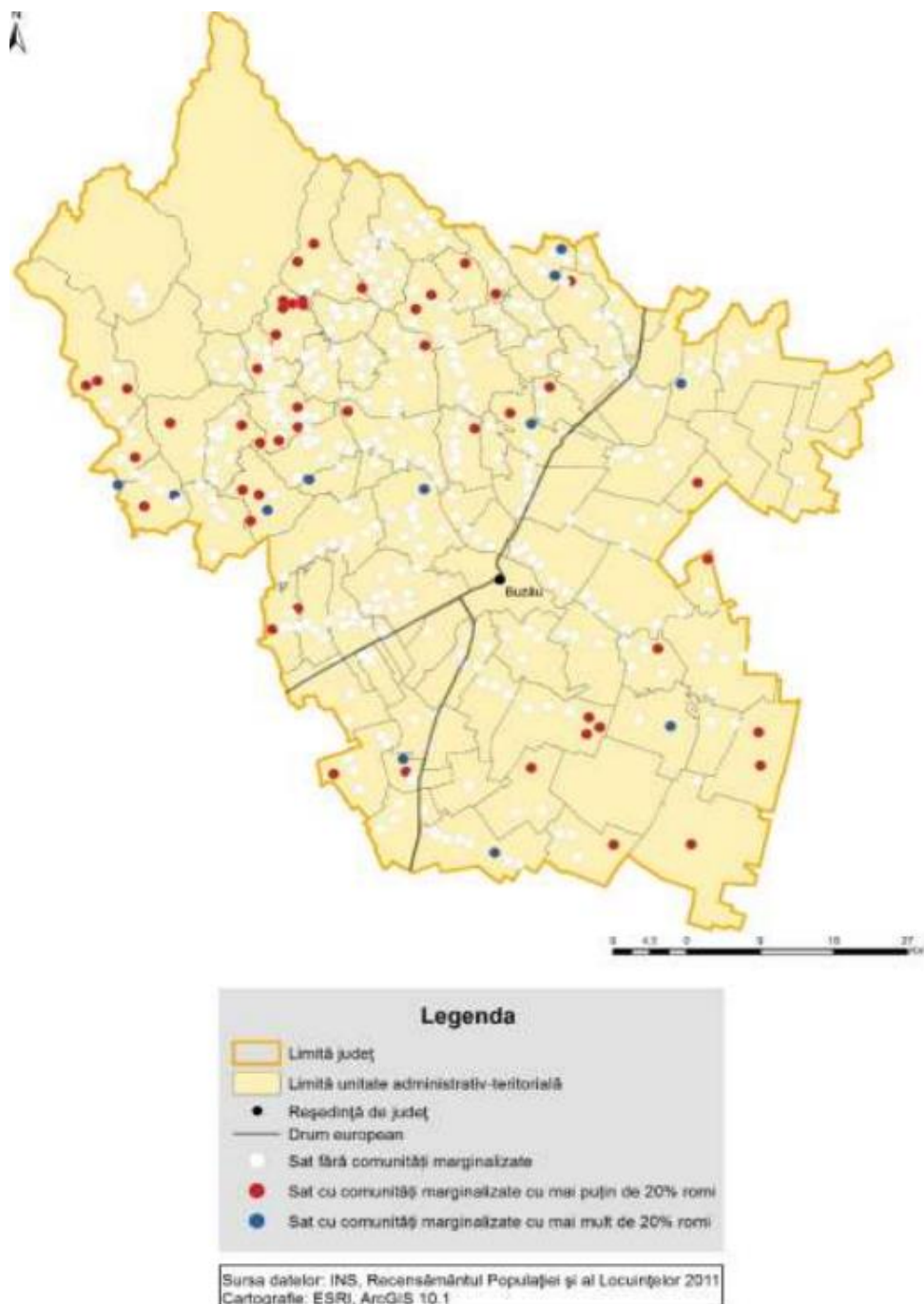
COMUNA	PONDERE POPULAȚIE ROMĂ	RATA MARGINALIZARE	TIPUL MARGINALIZARII
	(%)	(%)	
BRĂEȘTI	0,00	24+	marginalizare severă
BUDA	13,94	24+	marginalizare severă
CALVINI	40,39	24+	marginalizare severă
MIHĂILEȘTI	26,92	24+	marginalizare severă
RÂMNICELU	39,24	24+	marginalizare severă
VIPEREȘTI	11,77	24+	marginalizare severă
BĂLĂCEANU	2,39	12-<24	marginalizare peste medie
CĂTINA	8,33	12-<24	marginalizare peste medie
CHIOJDU	0,00	12-<24	marginalizare peste medie
CILIBIA	5,47	12-<24	marginalizare peste medie
COZIENI	0,56	12-<24	marginalizare peste medie
LOPĂTARI	0,00	12-<24	marginalizare peste medie
LUCIU	6,53	12-<24	marginalizare peste medie
MĂGURA	13,74	12-<24	marginalizare peste medie
NĂENI	0,44	12-<24	marginalizare peste medie
RACOVÎTENI	0,49	12-<24	marginalizare peste medie
SĂRULEȘTI	0,00	12-<24	marginalizare peste medie
VALEA SALCIEI	0,00	12-<24	marginalizare peste medie
BOZIORU	0,43	6.1-<12	marginalizare la medie
BRĂDEANU	3,04	6.1-<12	marginalizare la medie
GLODEANU SĂRAT	6,22	6.1-<12	marginalizare la medie
ROBEASCA	0,00	6.1-<12	marginalizare la medie
RUȘEȚU	3,06	6.1-<12	marginalizare la medie
SCUTELNICI	4,05	6.1-<12	marginalizare la medie
SMEENI	1,34	6.1-<12	marginalizare la medie
VERNEȘTI	8,73	6.1-<12	marginalizare la medie
VINTILĂ VODĂ	0,03	6.1-<12	marginalizare la medie
ZĂRNEȘTI	8,43	6.1-<12	marginalizare la medie
AMARU	1,29	0.1-<6.1	marginalizare sub medie
BERCA	0,57	0.1-<6.1	marginalizare sub medie
CERNĂTEȘTI	0,18	0.1-<6.1	marginalizare sub medie
PADINA	1,61	0.1-<6.1	marginalizare sub medie
PĂNĂTĂU	0,00	0.1-<6.1	marginalizare sub medie
SCORȚOASA	4,06	0.1-<6.1	marginalizare sub medie
TOPLICENI	2,97	0.1-<6.1	marginalizare sub medie

Sursa: date preluate din *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România, 2016*

Se poate observa o oarecare corelație dintre rata de marginalizare rurală și ponderea populației de etnie romă, cinci dintre comunele care se încadrează în această categorie au peste 10% populație de etnie romă. În același timp, zonele cu marginalizare severă se grupează în special în zona înaltă a județului sau în partea de sud-est, zone caracterizate și de alte vulnerabilități demografice (fig. nr. 49). La nivel de sat sunt puține

sate cu locuitori care trăiesc în zone marginalizate care au un procent de peste 20% populație romă (tabel nr. 14). Conform Tabelului 14., majoritatea localităților dețin procentaje de sub 20% populație romă, însă zonele cu cel mai mare grad de marginalizare sunt și zonele cu cea mai mare pondere a populației rome (Buda, Calvini, Mihăilești, Râmnicelu, Viperești).

FIGURA 50: LOCALITĂȚI RURALE CU ZONE MARGINALIZATE DIN JUDEȚUL BUZĂU



Sursa: date preluate din *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România, 2016*

TABEL 14: LISTA LOCALITĂȚILOR RURALE CU ZONE MARGINALIZATE, DIN JUDEȚUL BUZĂU

COMUNĂ	SAT	POPULAȚIE (NUMĂR)	PROCENT POPULAȚIE ROMĂ ÎN ZONELE MARGINALIZATE	NUMĂR LOCUITORI CE TRĂIESC ÎN ZONELE MARGINALIZATE*			
				1- 169	170- 256	257- 418	peste 418
AMARU	LACU SINAIA	299	Sub 20%	X			
BĂLĂCEANU	BĂLĂCEANU	1632	Sub 20%		X		
BERCA	BACENI	110	Sub 20%	X			
BOZIORU	SCĂENI	83	Sub 20%	X			
BRĂDEANU	BRĂDEANU	1129	Sub 20%		X		
BRĂEȘTI	BRĂTILEȘTI	438	Sub 20%				X
BRĂEȘTI	GOIDEȘTI	401	Sub 20%		X		
BRĂEȘTI	IVĂNEȚU	669	Sub 20%		X		
BRĂEȘTI	RUGINOASA	70	Sub 20%	X			
BUDA	MUCEȘTI DĂNULEȘTI	529	Peste 20%			X	
BUDA	TOROPĂLEȘTI	500	Peste 20%				X
CALVINI	BĂSCENII DE JOS	2355	Peste 20%				X
CALVINI	FRĂȘINET	134	Sub 20%	X			
CĂTINA	CĂTINA	804	Sub 20%		X		
CĂTINA	ZELETIN	233	Peste 20%		X		
CERNĂTEȘTI	BAEȘTI	50	Sub 20%	X			
CHIOJDU	BÂSCA CHIOJDULUI	1200	Sub 20%		X		
CHIOJDU	PLESCIOARA	164	Sub 20%	X			
CHIOJDU	POENIȚELE	238	Sub 20%	X			
CILIBIA	CILIBIA	532	Sub 20%			X	
COZIENI	CIOCĂNEȘTI	64	Sub 20%	X			
COZIENI	PIETRARU	77	Sub 20%	X			
COZIENI	PUNGA	69	Sub 20%	X			
COZIENI	VALEA BANULUI	115	Sub 20%	X			
GLODEANU SĂRAT	GLODEANU SĂRAT	2351	Peste 20%			X	
LOPĂTARI	FUNDATA	138	Sub 20%	X			
LOPĂTARI	PLOȘTINA	589	Sub 20%		X		
LOPĂTARI	POTECU	74	Sub 20%	X			
LOPĂTARI	SĂRENI	56	Sub 20%	X			
LOPĂTARI	TERCA	573	Sub 20%	X			
LUCIU	LUCIU	2004	Peste 20%				X
MĂGURA	CIUTA	822	Peste 20%			X	
MIHĂILEȘTI	COLȚĂNENI	240	Sub 20%	X			
MIHĂILEȘTI	MĂRGINEANU	822	Peste 20%				X
NĂENI	FINTEȘTI	659	Sub 20%		X		
NĂENI	VÂRF	152	Sub 20%	X			

COMUNĂ	SAT	POPULAȚIE (NUMĂR)	PROCENT POPULAȚIE ROMĂ ÎN ZONELE MARGINALIZATE	NUMĂR LOCUITORI CE TRĂIESC ÎN ZONELE MARGINALIZATE*			
				1- 169	170- 256	257- 418	peste 418
PADINA	PADINA	4111	Sub 20%		X		
PANATAU	LACU CU ANINI	121	Sub 20%	X			
RACOVÎTENI	BUDREA	264	Sub 20%			X	
RÂMNICELU	RÂMNICELU	3491	Peste 20%				X
ROBEASCA	ROBEASCA	735	Sub 20%	X			
RUȘETU	RUȘETU	3487	Sub 20%		X		
RUȘETU	SERGEANT IONEL ȘTEFAN	233	Sub 20%	X			
SĂRULEȘTI	GOICELU	214	Sub 20%	X			
SĂRULEȘTI	VALEA LARGĂ - SĂRULEȘTI	298	Sub 20%	X			
SCORTOASA	DELENI	114	Sub 20%	X			
SCUTELNICI	ARCANU	429	Sub 20%		X		
SMEENI	CĂLȚUNA	565	Sub 20%			X	
SMEENI	UDAȚI-LUCIENI	289	Sub 20%		X		
SMEENI	UDAȚI-MÂNZU	981	Sub 20%		X		
TOPLICENI	GURA FAGETULUI	123	Sub 20%	X			
VALEA SALCIEI	VALEA SALCIEI - CĂTUN	96	Sub 20%	X			
VERNEȘTI	CÂNDESTI	3154	Peste 20%				X
VINTILĂ VODĂ	VINTILĂ VODĂ	1070	Sub 20%	X			
VINTILĂ VODĂ	COCA- ANTIMIREȘTI	203	Sub 20%		X		
VIPEREȘTI	VIPEREȘTI	1190	Peste 20%				X
VIPEREȘTI	MUSCEL	171	Sub 20%	X			
VIPEREȘTI	RUȘAVĂȚ	232	Sub 20%	X			
VIPEREȘTI	TRONARI	970	Sub 20%				X
VIPEREȘTI	URSOAIA	362	Sub 20%		X		
ZĂRNEȘTI	PRUNENI	434	Sub 20%	X			
ZĂRNEȘTI	VADU SOREȘTI	1426	Peste 20%			X	

Sursa: Estimările Băncii Mondiale, pe baza Recensământului populației și al locuințelor, 2011, citată în *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România, 2016*

Conform datelor furnizate de Prefectura Buzău citate în studiul întocmit de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est (2019)²⁰ în patru localități cu zone rurale marginalizate din județul Buzău, existau persoane care trăiau în locuințe improvizate, în condiții de sărăcie extremă. cel mai mare număr de persoane care trăiau în locuințe improvizate se înregistra în Viperești (43 de persoane, din care 15 de etnie romă) și Mihăilești (38 de persoane, toate de etnie romă). În Calvini 30 de persoane trăiau în locuințe improvizate, din care 22 de etnie romă, iar în Buda 10 persoane trăiau în astfel de locuințe, toate de etnie romă (tabel nr. 15).

²⁰ Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est eds. (2019). Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est, Brăila, România

TABEL 15: NUMĂRUL PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN LOCUINȚE IMPROVIZATE

UAT	NR. PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN LOCUINȚE IMPROVIZATE	NR. PERSOANELOR DE ETNIE ROMĂ CARE TRĂIESC ÎN LOCUINȚE IMPROVIZATE
Buda	10	10
Calvini	30	22
Mihăilești	38	38
Viperești	43	15

Sursa: date furnizate de Prefectura Buzău citate în
Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est (2019)

Studiul amintit relevă și faptul că 9 localități cu zone rurale marginalizate, în care erau asistate familii de etnie romă. Cele mai multe familii de etnie romă asistate se înregistrează în localitățile Râmnicelu (567 familii), Calvini (159 familii) și Buda (124 familii) (tabel nr. 16).

TABEL 16: NUMĂRUL FAMILIILOR ROME ASISTATE/COPIILOR ROMI ASISTAȚI, ÎN LOCALITĂȚILE CU ZONE RURALE MARGINALIZATE DIN JUDEȚUL BUZĂU (2017)

UAT	NUMĂRUL FAMILIILOR ROME ASISTATE	NUMĂRUL DE COPII ROMI ASISTAȚI
Buda	124	55
Calvini	159	159
Cătina	16	10
Cilibia	64	87
Măgura	110	115
Mihăilești	94	221
Râmnicelu	567	1033
Topliceni	99	60
Viperești	39	300

Sursa: date furnizate de Prefectura Buzău citate în
Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est (2019)

Același studiu indică și faptul că incidența sărăciei extreme la nivelul localităților cu zone rurale marginalizate din județul Buzău, în anul 2017, aceasta era mai accentuată în cazul localităților Viperești (43 de persoane care trăiau în sărăcie extremă, din care 15 de etnie romă) și Mihăilești (38 de persoane care trăiau în sărăcie extremă, toate de etnie romă) (tabel nr. 17).

TABEL 17: NUMĂRUL PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN SĂRĂCIE EXTREMĂ, ÎN LOCALITĂȚILE CU ZONE RURALE MARGINALIZATE DIN JUDEȚUL BUZĂU (2017)

UAT	NUMĂRUL PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN SĂRĂCIE EXTREMĂ	NUMĂRUL PERSOANELOR DE ETNIE ROMĂ CARE TRĂIESC ÎN SĂRĂCIE EXTREMĂ
Buda	10	10
Calvini	30	22
Mihăilești	38	38
Viperești	43	15

Sursa: date furnizate de Prefectura Buzău citate în
Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est (2019)

4. CONCLUZII, PROBLEME, DISFUNCTİONALITĂȚI ȘI DISPARITĂȚI SPAȚIALE

- Din cele 87 de UAT-uri de la nivelul județului doar două înregistrau în anul 2018 o populație mai mare de 15000 de locuitori (Buzău și Râmnicu Sărat) ambele aparținând mediului urban. Peste 40% dintre UAT-urilor județului Buzău au o populație cuprinsă între 384 și 3000 de locuitori, deci au o mărime demografică mică.
- Densitatea medie a populației este de 77,17 loc./kmp, cu un ecart ridicat între cele două medii de rezidență: 531,62 loc./kmp în mediul urban și 55,66 loc./kmp în mediul rural. În profil teritorial densitatea prezintă diferențieri marcante de la 7,23 loc./kmp în comuna Pardoși până la 1642,04 loc./kmp în municipiul Buzău. Cele mai mici densități se înregistrează partea subcarpatică și montană a județului (sub 30 loc/kmp) (Gura Teghii, Siriu, Chiliile, Pardoși, Odăile, Valea Salciei, Cănești, Mărgăritești, Mânzălești), dar și în zona agricolă din câmpie (Padina, Florica) mai ales în partea sudică, sud-estică și estică a județului.
- În anul 2017 populația totală a județului Buzău era de 470954 locuitori, reprezentând 16,55% din populația regiunii Sud- Est și 2,12% din populația țării, cu 31929 locuitori mai puțin față de anul 2008, înregistrând, în medie, o scădere de 2902 locuitori anual, în intervalul 2008-2018. Cea mai mare parte a UAT-urilor (89,6%), însă, cunosc o evoluție descendentă, 35 dintre acestea cunoscând scăderi accentuate (de peste 10%), toate aparținând mediului rural. Cea mai mare parte a acestor comune sunt situate în extremitatea sudică și estică, precum și în zona înaltă a județului.
- Valorile ratei natalității în județul Buzău sunt inferioare celor care caracterizează nivelul național (9,34‰) dar inferioare celui regional (9,93‰), având o medie (pentru perioada 2008-2018) de 8,1‰, fiind cuprinse între 2,35‰ și 19,22‰. Pentru intervalul menționat, județul Buzău deține a cincea valoare a acestui indicator comparativ cu celelalte județe care fac parte din regiunea Sud-Est, după județele Constanța, Vrancea, Galați și Tulcea. Chiar și valorile anuale plasează județul Buzău în ultima parte a clasamentului la nivel regional în ceea ce privește rata natalității. Peste 12,6% dintre UAT-urile județului se încadrează în valori de sub 6‰ ale acestui indicator. Cea mai mare pondere o dețin UAT-urile cu rate ale natalității cuprinse între 6,01‰ și 8‰ (47,1%), fiind sub media județeană.
- Rata medie a mortalității în județul Buzău este de 13,66‰, situându-se peste media națională (11,49‰), dar și peste cea regională (11,67‰). Putem remarca diferențierile destul de mari între mediul urban (cu o medie de 9,35‰) și mediul rural (cu o medie de 16,84‰). Cele mai mari rate ale mortalității (de peste 20‰) se înregistrează în zonele rurale cu profil agricol din zona de câmpie (Padina, Robeasca, Săgeata, Glodeanu Siliștea, Balta Albă, Florica, Puiești, Ghergheasa, CA Rosetti) sau în zona înaltă a județului (Pardoși, Chiliile, Cănești, Cozieni). Cea mai mare valoare a ratei mortalității se înregistrează în comuna Pardoși (peste 25‰).
- Speranța de viață la naștere este de 74,67 ani ca medie pentru intervalul 2008-2018, valoare care se situează sub media națională (74,81 ani). Există diferențieri între cele două medii (76,18 ani pentru mediul urban și 73,48 ani pentru mediul rural), datorate, în special, accesului diferit la îngrijire medicală.
- Bilanțul natural la nivel județean, în medie pentru intervalul 2008-2018, este negativ având o valoare de -5,57‰, valoare mult mai mică decât media națională (-2,15‰) și regională (-2,95‰). La nivel județean se remarcă o diferențiere, foarte mare, între mediul urban (-5,57‰) și mediul rural (-8,72‰). Cele mai scăzute valori (sub -15‰) se înregistrează în comunele montane, caracterizate de o natalitate scăzută și o mortalitate ridicată, pe fondul îmbătrânirii populației. Valori similare înregistrează și comunele situate în zona de câmpie a județului, cu profil

predominant agricol, slab polarizate de centrele urbane (Balta Albă, Florica, Glodeanu- Siliștea, C.A. Rosetti).

- Indicele de vitalitate are o medie pentru județul Buzău de 59,40% (vitalitate scăzută), diferențiat pe cele două medii (68,14% pentru mediul urban și 47,37% pentru mediul rural), ambele reflectând tendința de scădere a populației. Vitalitatea cea mai redusă este caracteristică zonei rurale și orașelor mici, UAT-urile cu valori de sub 80% fiind situate în zona montană (Mărgăritești, Pardoși) sau în cea de câmpie (Balta Albă, Florica). UAT-urile cu vitalitate foarte redusă (de sub 50%) sunt destul de numeroase (56 UAT-uri reprezentând 64,3% din total)
- Rata medie a sosirilor a fost de 14,7‰ în medie la nivelul județului, fiind de 11,03‰ în mediul urban și de 17,53‰ în mediul rural. Cele mai mici valori ale acestui indicator (sub 10‰) s-au înregistrat în UAT-uri din zona montană: Colți, Nehoiu sau Lopătari.
- Rata medie a plecărilor la nivelul județului Buzău este de 16,36‰, ușor peste media regională (16,10‰) și sub cea națională (16,7‰), peste 70% dintre UAT-uri înregistrând valori de peste 15‰. Valoarea medie pentru mediul urban este de 17,49‰, în timp ce pentru mediul rural valoarea medie este ușor mai scăzută (15,52‰). Cele mai mari rate ale plecărilor le înregistrează comuna Pardoși (32,5‰) urmată, cu valori de peste 20‰ de o serie de comune situate în zona montană (Cănești, Chiliile, Bisoca, Mânzălești). Valori relativ mari înregistrează și câteva comune din zona de câmpie, majoritatea cu profil agricol dominant sau slab polarizate (Scutelnici, Mihăilești)
- Bilanțul migrator este negativ, ca medie, la nivelul județului (-1,66‰). Diferențele între mediul urban și cel rural sunt destul de semnificative. În mediul urban bilanțul migrator este negativ, cu o valoare medie de -6,44‰, în timp ce în mediul rural valoarea este pozitivă (2,01‰). Peste 45% dintre UAT-urile din județul Buzău înregistrează valori negative, adică deficit. Cele mai mari pierderi de populație (prin migrație) se înregistrează în zona montană și subcarpatică a județului, probabil datorită izolării și, uneori, a accesibilității reduse.
- Ritmul mediu anual de creștere înregistrează valori negative (-0,59‰), caracteristice atât pentru mediul urban (-0,74‰) cât și pentru cel rural (-0,82‰). Rezultă că județul Buzău în ansamblu este caracterizat de un declin demografic mediu. La nivel teritorial putem observa că peste 89% dintre UAT-uri înregistrează un declin demografic, unele dintre acestea având un ritm mediu anual mai mic de -1% (30 de UAT-uri).
- Gradul de urbanizare al județului este unul redus (cu 14% mai mic decât media națională), fiind situat și mult sub media regională (55,60%)
- Structura pe grupe de vârstă din anul 2008 și din anul 2017 relevă tendința generală de scădere a populației tinere, de stabilitate relativă a populației apte de muncă precum și de îmbătrânire a populației. În mediul urban populația de peste 65 de ani reprezintă 15,4%, în timp ce mediul rural se confruntă cu o pondere mai mare a acestei grupe de vârstă (21,14%) în detrimentul grupei adulte. Există o creștere a ponderii populației vârstnice la nivel județean (cu 0,86%) și în cadrul mediului urban (cu 4,36%), în timp ce în mediul rural putem discuta de o scădere (-1,52%). Acest aspect nu se traduce însă printr-o întinerire a populației din mediul rural ci se explică prin speranța de viață mai mică a acesteia, care determină o mortalitate mai ridicată în rândul vârstnicilor. Ponderile cele mai mari ale populației de peste 65 de ani (de peste 30%) se sunt caracteristice fie comunelor din zona înaltă a județului (Pardoși, Mărgăritești, Chiliile, Murgești, Odăile, Cozieni, Colți, Bozioru, Cănești, Blăjani), fie celor situate în zona de câmpie, aproape de limita cu județele Vrancea sau Brăila (Ghergheasa, Vâlcelele, Puiești, Balta Albă). Numitorul comun al acestor UAT-uri pare a fi lipsa infrastructurii majore de transport din care rezulta un anumit grad de izolare.
- La nivelul anului 2018 se poate observa tendința de îmbătrânire demografică ce caracterizează UAT-urile ce aparțin spațiului montan și subcarpatic, dar și, izolat, comune care se află situate în zona de câmpie (Balta Albă, Puiești, Florica), în partea estică a județului. Cele mai afectate de acest fenomen sunt comunele situate în zona înaltă a județului (Mărgăritești, Pardoși, Colți, Chiliile, Murgești, Odăile, Cozieni, Cănești) cu valori ale indicelui de îmbătrânire demografică ce depășesc 300%. Peste 85% dintre UAT-urile județului au valori de peste 100% ceea ce arată că fenomenul de

îmbătrânire demografică este deja prezent. Cu excepția municipiului Râmnicu Sărat, toate UAT-urile urbane au valori caracteristice îmbătrânirii demografice.

- Cele mai mari rate de dependență demografică se înregistrează în două comune din zona înaltă (Mărgăritești și Pardoși), cu valori ce depășesc 100%. Valori ridicate înregistrează și UAT-urile Murgești, Chiliile, Odăile sau Bozioru (cu valori de peste 75%). Aceleași valori ridicate sunt înregistrate și în patru UAT-uri situate în zona de câmpie a județului (Ghergheasa, Vâlcelele, Puiești și Balta Albă). În aceste comune există o îmbătrânire a populației și o pondere relativ scăzută a populației adulte.
- Structura pe sexe este ușor dezechilibrată, remarcându-se o ușoară dominanță a femeilor 51,17%, în timp ce populația de sex masculin reprezintă 48,83%. La nivel teritorial există însă UAT-uri care prezintă un dezechilibru mult mai accentuat. Astfel, în special în mediul rural (Boldu, Puiești, Rușetu, Berca, Valea Salciei, Pietroasele), dar și în două UAT-uri urbane (Buzău și Râmnicu Sărat) ponderea populației de sex feminin este de peste 52%.
- Structura populației după nivelul de instruire pentru județul Buzău arată că se află destul de aproape de media națională în ceea ce privește populația fără școală absolvită (3,63% pentru județul Buzău față de 3% media națională) sau în ceea ce privește ponderea analfabeților (1,68% față de 1,36% la nivel național). În schimb ponderea populației cu studii superioare se situează cu peste 5% sub media națională (9,03% față de 14,37%).
- Infrastructura educațională este oarecum deficitară în mediul rural prin lipsa unităților de învățământ liceal. Și la nivel județean structura arată predominanța unităților școlare primare și gimnaziale.
- Se înregistrează un declin al numărului de absolvenți (de toate nivelurile), la nivelul județului, consecință a numărului mai mic de elevi înscriși în unitățile de învățământ, dar și ratei de abandon școlar, care este a doua la nivel național pentru mediul urban (1,15%) și destul de mare pentru mediul rural (1,31%).
- Valorile ratei mortalității infantile, indicator al stării de sănătate a populației, sunt mai mari în județul Buzău atât în raport cu nivelul național. Valori mari, peste 15‰, caracterizează 21 de UAT-uri.
- Personalul medical este deficitar (1,4 medici/1000 locuitori), județul Buzău, situându-se atât sub media națională (de 2,7 medici/1000 de locuitori) cât și sub cea regională (de 1,8 medici/1000 de locuitori). Între cele două medii există diferențe foarte mari în această privință, mediul urban beneficiind, la nivelul anului 2018, de 2,42 medici la 1000 de locuitori, în timp ce mediul rural deține o valoare de numai 0,59 medici la 1000 de locuitori. În mediul rural există un foarte multe UAT-uri în care nu există nici un medic (Bozioru, Cănești, Cătina, Chiliile, Colți, Largu, Movila Banului, Năeni, Odăile, Pardoși, Racovițeni, Robeasca, Scutelnici și Valea Salciei). Valori de sub 0,5 medici/1000 de locuitori înregistrează 36 de UAT-uri (inclusiv orașul Pătârlagele).
- Populația urbană care trăiește în zone marginalizate se ridică la un procent de 3,44% la nivel județean. Ponderea cea mai mare a populației urbane care trăiește în zone marginalizate aparține municipiului Râmnicu Sărat (6,38%).
- Un număr de 35 de UAT-uri se încadrează în definiția marginalizării rurale, dar 6 dintre acestea (7,31% dintre UAT-urile rurale) prezintă o marginalizare severă (Brăești, Buda, Calvinii, Mihăilești, Râmnicele și Viperești).

Analiza SWOT |

Analiza mediului intern |

DOMENIUL SOCIO-DEMOGRAFIC

Puncte tari	Puncte slabe
10,3% din UAT-urilor județului au o rată a natalității mai mare de 10‰ 49 de UAT-uri au rată a fertilității de peste 0,04 copii/femeie. - la nivel regional, județul Buzău are cea mai a doua cea mai mare valoare a speranței de viață (după județul Vrancea), aceeași poziție menținându-se și pe medii (urban și rural). - rata sosirilor a fost de 14,7‰ în medie (2008-2018) la nivelul județului (11,03‰ pentru mediul urban și 17,53‰ pentru mediul rural) - rata medie a plecărilor la nivelul județului Buzău este de 16,36‰, sub media națională. Pentru mediul rural (15,52‰) este situată sub media națională (15,67‰) sau regională (16,46‰), fiind județul cu cea mai scăzută rată din regiune. - potențialul de forță de muncă (grupa de vârstă adultă) a rămas relativ constant în anul 2018 față de nivelul anului 2008 - rata de dependență demografică are valori ridicate pentru mediul rural, în anul 2018 (61,8%), dar este în scădere față de anul 2008 (cu 7,8%) - pentru mediul urban rata de dependență demografică este relativ scăzută (în medie de 45,1%) - structură etnică relativ omogenă - populația urbană care trăiește în zone marginalizate are o pondere mică (3,44%).	- peste 40% dintre UAT-urilor județului Buzău au o mărime demografică mică cu o populație cuprinsă între 384 și 3000 de locuitori. - densitatea medie a populației este de 77,17 loc./kmp, situându-se ușor sub media regiunii de 79,53 loc/kmp, dar destul de mult sub nivelul național (93,17 loc./kmp). - scădere a populației între 2008-2018 cu 31929 locuitori (-6,34%). - din cele 87 de UAT-uri care compun județul Buzău, doar două înregistrau în anul 2018 o populație mai mare de 15000 de locuitori. - cea mai mare parte a UAT-urilor (peste 89%), au o evoluție descendentă a populației, 35 dintre acestea având scăderi accentuate de peste 10%. - valori ale natalității (8,1‰) mai mici decât media națională și regională - rata medie a mortalității este de 13,66‰, situându-se peste media națională, dar și peste cea regională. - medie (2008-2018) negativă a bilanțului natural la nivelul județului (-5,57‰) cu o valoare de -8,71‰ la nivelul mediului rural - bilanț migratoriu negativ (-1,66‰), peste 45% dintre UAT-uri înregistrând deficit. - gradul de urbanizare al județului este unul redus (cu 14% mai mic decât media națională), fiind situat și mult sub media regională (55,60%). - tendința de îmbătrânire a populației și de reducere a grupei de vârstă tinere în cazul ambelor sexe. - populația tânără deține un procent relativ scăzut (14,07%), în timp ce vârstnicii reprezintă 18,72%. - populație îmbătrânită în mediul rural (ponderi de peste 21% ale grupei de peste 65 de ani). - ușoară feminizare a populației. - infrastructură școlară și sanitară deficientă în mediul rural. - personal medical insuficient în mediul rural (14 UAT-uri nu au medic). - trei UAT-uri care nu au cabinet medical de familie.

Analiza mediului extern |

DOMENIUL STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ

Oportunități	Riscuri
--------------	---------

DOMENIUL STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> • populație în vârstă de muncă mai numeroasă în mediul urban, constituind o premisă pentru dezvoltarea activităților economice. • fonduri europene pentru recalificarea forței de muncă (Fondul Social European). • forță de muncă relativ ieftină | <ul style="list-style-type: none"> • politica demografică la nivel național care nu încurajează creșterea natalității • ineficiența strategiilor naționale privind învățământul și asistența medicală • pierderi de populație tânără și adultă datorită migrațiilor pentru muncă în străinătate pe o perioadă îndelungată • izolarea unor UAT-uri datorată lipsei infrastructurii care va conduce la accentuarea migrației populației tinere. |
|--|---|

VULNERABILITĂȚI DEMOGRAFICE

Pentru a vedea care este vulnerabilitatea demografică a UAT-urilor județului Buzău s-a realizat un indicator agregat calculat în baza următorilor indicatori demografici (tabel nr. 18) :

- Dinamica populației (2008-2018)
- Bilanțul natural al populației (medie pentru intervalul 2008-2018)
- Bilanțul migratoriu al populației (medie pentru intervalul 2008-2018)
- Mortalitatea infantilă (medie pentru intervalul 2008-2018)
- Rata de dependență demografică (2018)
- Ponderea populației de sub 14 ani (2018)

În urma calculării acestui scor (prin adunarea valorilor obținute de fiecare UAT în cazul fiecărui indicator) s-au stabilit mai multe clase de vulnerabilitate demografică:

- Vulnerabilitate demografică scăzută (scor 16 sau mai mic);
- Vulnerabilitate demografică medie (scor 16-19) ;
- Vulnerabilitate demografică ridicată (scor 20 sau mai mare).

TABEL 18: INDICATORII ȘI CLASELE CORESPONDENTE

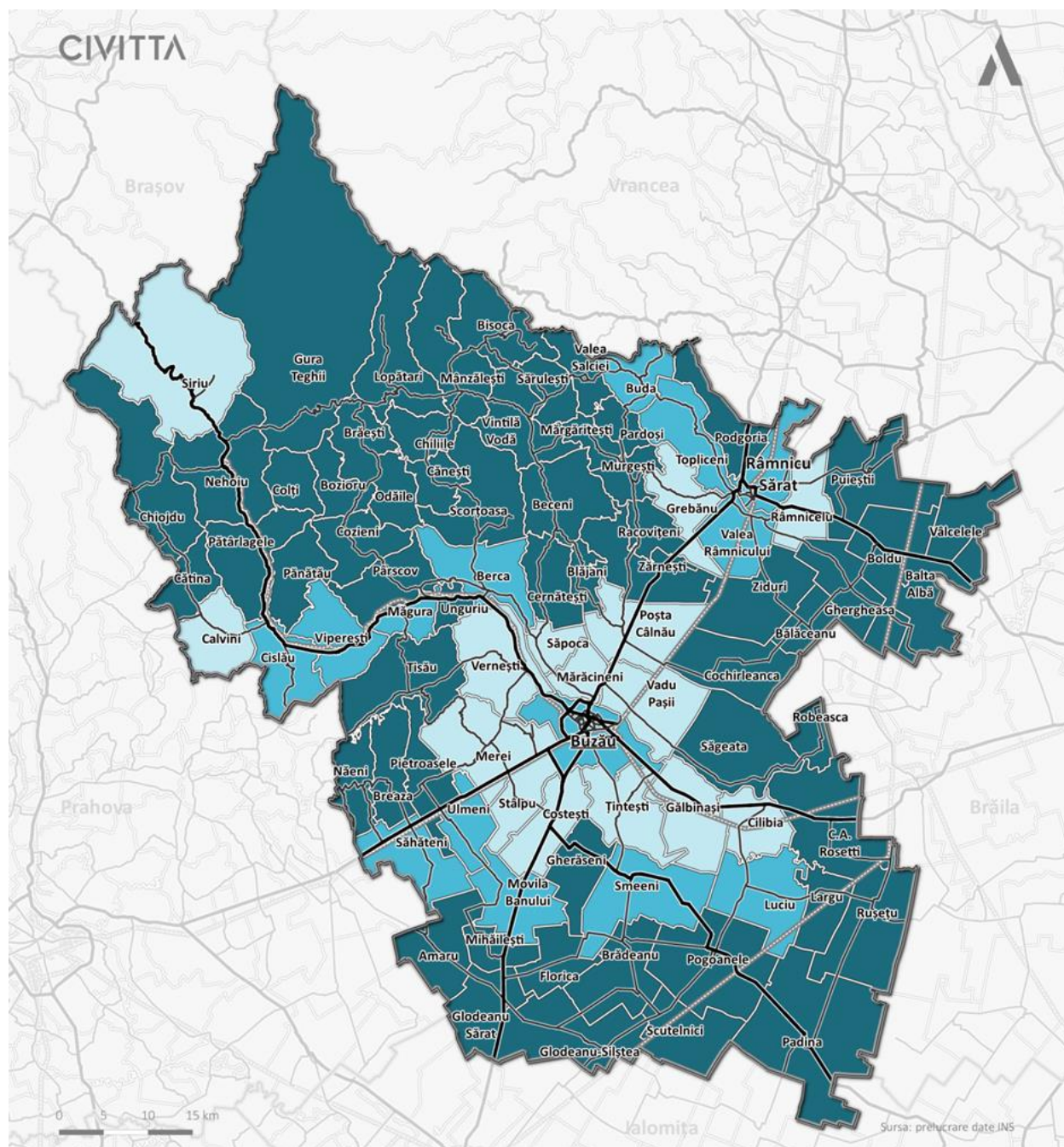
INDICATOR	CLASA 1	CLASA 2	CLASA 3	CLASA 4	CLASA 5
Dinamica populației	Peste 10%	1,01-10%	1- -1%	-1,01- -10%	Sub -10%
Bilanțul natural	Peste 0‰	-5-0‰	-10 - -5‰	-10 - -15‰	Sub -15‰
Bilanțul migratoriu	Peste 5‰	1,01-5‰	-1,01- 1,01‰	-5,01- -1‰	Sub -5‰
Rata de dependență demografică	Sub 45%	45-50%	50,01-55%	55,01-60%	Peste 60%
Mortalitatea infantilă	Sub 1‰	1,01-5‰	5,01-10‰	10,01-15‰	Peste 15‰

INDICATOR	CLASA 1	CLASA 2	CLASA 3	CLASA 4	CLASA 5
Ponderea populației de sub 14 ani	Peste 17%	15-17%	13-15%	11-13%	Sub 11%

Doar 15 UAT-uri (toate aparținând mediului rural) se încadrează în clasa de vulnerabilitate scăzută. Din datele obținute rezultă că în această categorie se încadrează cele care se află situate în proximitatea orașelor Buzău (Mărăcineni, Vernești, Costești, Gălbinași, Vadu Pașii, Poșta Câlnău, Săpoca, Merei, Stâlp), Râmnicu Sărat (Grebanu), beneficiind de un bilanț migratoriu pozitiv și, în anumite cazuri, și de un bilanț natural pozitiv. Excepție sunt comunele Calvini (caracterizat de un bilanț natural ridicat și o populație tânără) și Siriu (cu un bilanț migratoriu ridicat). În același timp, comuna Râmnicelu chiar dacă se află situată lângă municipiul Râmnicu Sărat își datorează vitalitatea demografică ridicată în special bilanțului natural foarte ridicat și a populației tinere.(fig. 50).

În clasa cu vulnerabilitate medie se încadrează 14 UAT-uri, inclusiv cele două municipii din cadrul județului (Buzău și Râmnicu Sărat). În schimb, aproape 70% dintre UAT-urile județului Buzău (inclusiv orașele Pogoanele, Pătârlagele și Nehoiu) au o vulnerabilitate demografică ridicată.

FIGURA 51: INDICELE DE VULNERABILITATE



- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură transport rutier
- Drum național
- Drum județean
- Căi ferate

- Indicele de vulnerabilitate
- Vulnerabilitate demografică scăzută (sub 16)
 - Vulnerabilitate demografică medie (16-19)
 - Vulnerabilitate demografică ridicată (peste 20)

Sursa: prelucrare proprie

5. RECOMANDĂRI

5.1. EVOLUȚIE: PROGNOZE, SCENARII SAU ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE

PROGNOZA DEMOGRAFICĂ

Scopul proiectării demografice a populației este acela de a se anticipa (pe baza analizei unor indicatori demografici (natalitate, mortalitate, migrație) evoluția probabilă a acesteia până în anul 2030 atât pentru grupele mari de vârstă cât și pentru total populație.

Prognoza numărului total de locuitori a vizat trei variante: medie, optimistă și pesimistă. Estimarea tendințelor viitoare ale evoluției județului au avut la bază următoarele elemente: numărul și structura pe sexe și vârste a populației; caracteristicile evoluției populației urbane și rurale; caracteristicile mișcării naturale și migratorii; aprecierea consecințelor în timp ale dezechilibrelor demografice grave apărute în mediul rural, ca urmare a exodului demografic.

Aceste considerente conduc la aprecierea că în următorii 15-20 de ani, județul își va menține tendința din perioada trecută (din ultimii 20 de ani), întrucât circumstanțele creșterii demografice nu s-au schimbat în ultima perioadă pe total județ.

VARIANTA I (EXPLORATIV - TENDENȚIALĂ) DE PROGNOZĂ

În această variantă de prognoză populația județului Buzău ar scădea cu 34831 locuitori (cu o medie de aproximativ 2902 locuitori pe an). În această ipoteză de evoluție se presupune existența unei continuități în ce privește parametrii de evoluție demografică, menținându-se tendințele manifestate în perioada ultimilor ani, rezultând o variantă explorativ - tendențială, în care populația urbană ar scădea cu 1393 persoane anual, față de cea rurală care ar înregistra o scădere de 1509 persoane anual.

În această ipoteză populația urbană va scădea cu 16717 persoane până în anul 2030, în timp ce în mediul rural se va înregistra o scădere de 18114 persoane.

VARIANTA II (PESIMISTĂ) - DE PROGNOZĂ

Dacă am considera că parametrii evoluției demografice s-ar modifica semnificativ prin creșterea mișcării migratorii a populației și chiar o relativă depopulare a spațiului rural și prin modificarea intensității fenomenelor demografice (îmbătrânirea accentuată a populației, intensificarea plecărilor definitive și a celor temporare pentru muncă), s-ar modifica esențial și contribuția componentelor populației. S-ar părea că această ipoteză de evoluție este mai puțin probabilă, ducând la o scădere semnificativă a populației.

În urban, principalul factor al creșterii demografice ar urma să fie sporul natural: principalul contingent feminin care va asigura reproducerea populației în următorii 10-15 ani se va menține relativ constant, neexistând astfel speranța creșterii natalității. Se înregistrează o creștere a numărului persoanelor vârstnice, rata mortalității putând avea o tendință de creștere. Este deci puțin probabilă o creștere semnificativă a bilanțului natural. Se poate estima și o reducere simțitoare a aportului migrator, bilanțul migrator devenind un factor de scădere demografică. Singura cale de creștere a efectivelor populației urbane în ansamblul județului vor fi trecerea unor comune în categoria așezărilor urbane.

În aceste condiții, scăderea populației va fi destul de mare (tabelul nr.19), cu peste 6536 de locuitori anual la nivelul județului (peste 2916 de locuitori pe an în mediul urban și peste 35620 de locuitori pe an pentru mediul rural).

În ambele medii se va asista în continuare la descreșterea populației, principala cauză a reducerii populației fiind plecările către orașe mai mari (dar și migrația externă temporară sau definitivă), precum și repartiția pe vârste a populației care va genera scăderea în continuare, pe cale naturală, a populației.

În ambele variante descrise mai sus însă, efectul evoluției demografice se va resimți în structura rețelei de localități a județului, talia medie a comunelor județului se va reduce simțitor în următorii ani.

TABEL 19: PROGNOZA POPULAȚIEI (2030)

	Varianta medie de prognoză	Varianta pesimistă de prognoză	Varianta optimistă de prognoză
POPULAȚIA TOTALĂ	436122	392510	479734
POPULAȚIA URBANĂ	182767	164491	201044
POPULAȚIA RURALĂ	253354	228019	278689

Sursa: date calculate după date INS

VARIANTA III (OPTIMISTĂ) - DE PROGNOZĂ

O altă variantă de prognoză este cea optimistă, care, ar trebui să conducă la o creștere de populație . Aceasta este puțin probabilă având în vedere situația demografică și economică a județului și gradul de îmbătrânire al populației din zonele rurale (care va conduce la un bilanț natural negativ și în următorii ani). Totuși, în această variantă s-ar înregistra un plus de populație de 1559 locuitori în mediul urban. În mediul rural, în această variantă, s-ar înregistra o creștere de populație de 7220 persoane.

Evoluția populației va cunoaște însă unele diferențieri în cadrul județului, în funcție de ritmul de creștere a populației (vitalitate diferită, gradul inegal de deteriorare al structurii demografice, dezechilibrele deja instalate) dar și de gradul de dezvoltare economică, precum și de eficiența activităților agricole și de afirmarea altor tipuri de activități economice în spațiul rural.

DIFERENȚIERI TERITORIALE ALE POPULAȚIEI PROGNOZATE

Există diferențieri teritoriale în ceea ce privește populația medie prognozată. Practic, peste 56% dintre UAT-urile județului se vor încadra în clasa de mărime 2000-6000 de locuitori însă peste 29% dintre UAT-uri vor avea sub 2000 de locuitori. Peste 20000 de locuitori vor avea doar cele două municipii (Buzău cu 122207 locuitori și Râmnicu Sărat cu 37300 locuitori). În mediul rural există două comune care vor depăși 10000 de locuitori: Vadu Pașii și Mărcăneni (cu un bilanț migratoriu pozitiv).

Și în celelalte două variante de prognoză se mențin aceleași zone de viabilitate demografică, rezultând că, în cazul de față, factorul economic este unul determinant pentru menținerea unui anumit nivel de populație. Diferențe apar doar în cazul ponderii diferitelor categorii de mărime din total UAT-uri (tabelul nr. 20).

TABEL 20: VARIANTE DE PROGNOZĂ PE CATEGORII DEMOGRAFICE

Categorie	Varianta medie % (nr. UAT-uri)		Varianta pesimista % (nr. UAT-uri)		Varianta optimista % (nr. UAT-uri)	
Sub 2000 locuitori	26	29,89	32	36,78	20	22,99
2000-4000	35	40,22	32	36,78	39	44,83
4000-6000	14	16,09	15	17,24	15	17,24
6000-8000	6	6,90	2	2,30	6	6,90
8000-10000	2	2,30	4	4,60	1	1,14
10000-20000	2	2,30	0	0	4	4,60
Peste 20000	2	2,30	2	2,30	2	2,30

Sursa: date calculate după date INS

CREȘTEREA MEDIE

Creșterea medie la nivelul județului Buzău pentru perioada 2018-2030 va fi (pe baza datelor prognozate) de -7,39% la nivelul județului, cu valori mai pesimiste în cazul mediului urban (-8,38%), în special datorită ratei plecărilor, pe fondul unui bilanț natural negativ. În cazul mediului rural rata este de -6,67%, deci tot negativă, având în vedere că și în cazul UAT-urilor rurale putem discuta despre o rată mare a plecărilor și de o natalitate relativ scăzută.

Peste 88% dintre UAT-urile județului vor înregistra scăderi de populație, rata de creștere fiind negativă, cu valori cuprinse între -1,1% și -38,52% (Chiliile). Doar nouă dintre UAT-urile județului vor înregistra o rată de creștere pozitivă, cu valori cuprinse între 0,6% și 16,56% (Mărăcineni), în timp ce comuna Calvini va înregistra o stagnare a populației. Nici unul dintre orașele județului nu vor avea rate de creștere pozitive.

În profil teritorial, față de situația actuală, cele mai mari descreșteri (cu valori mai mici de -15%) se vor înregistra în zona montană și subcarpatică a județului, în zona rurală, (cu valori de sub -20%) remarcându-se Chiliile, Mărgăritești, Cănești, Colți, Odăile, Pardoși, Murgești, Cozieni Valea Salciei, dar și izolat în zona de câmpie (Robeasca), afectate atât de îmbătrânirea populației, cât și de migrația ridicată.

Cele mai mari valori ale ratei de creștere (de peste 20%) se înregistrează în zona suburbană a municipiului Buzău (Vadu Pașii și Mărăcineni) sau în UAT-uri cu o rată a natalității peste media județeană (Râmnicelu).

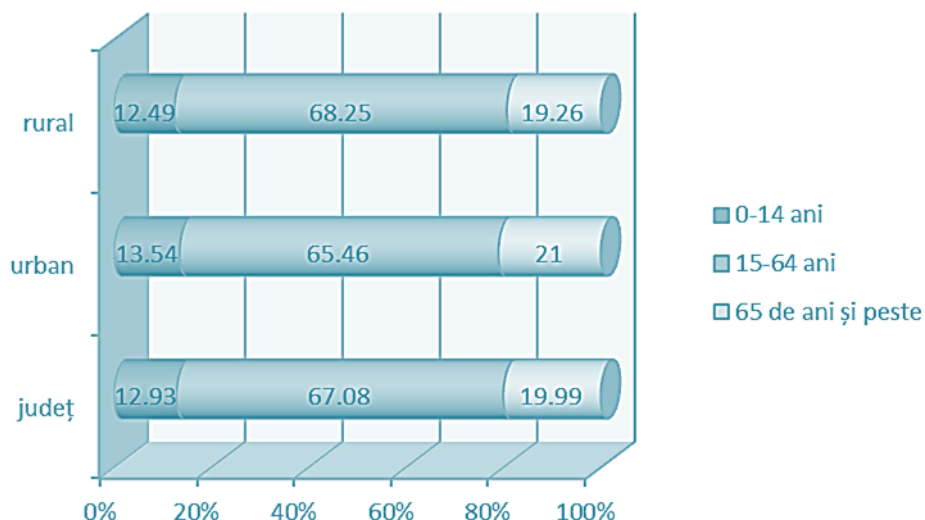
PROGNOZA POPULAȚIEI PE PRINCIPALELE GRUPE DE VÂRSTĂ

La nivelul județului se constată o creștere a populației de 65 de ani și peste, accentuându-se tendința de îmbătrânire a populației, dar, mai ales o tendință îngrijorătoare de scădere a populației din grupa de vârstă tânără (0-14 ani) și mai ales din cea adultă.

Dacă facem o analiză pe cele trei mari grupe de vârstă constatăm, atât la nivelul județului cât și pe cele două medii, că populația tânără va avea o pondere de sub 14%, în timp ce ponderea vârstnicilor va fi destul de mare, ajungând până la peste 19%, menținându-se tendința de îmbătrânire a populației (fig. nr.51). Populația adultă (aptă de muncă) va înregistra valori de sub 70% în ambele medii, aspect care ridică probleme serioase legate de volumul de forță de muncă dar și de perspectiva demografică a județului

Buzău. Diferențele dintre cele două medii sunt semnificative, populația urbană având o tendință mai accentuată de îmbătrânire.

FIGURA 52: STRUCTURA PE GRUPE MARI DE VÂRSTĂ -2030 (%)



Sursa: date calculate după INS

Populația tânără a județului va înregistra o scădere cu 14,86% față de valorile actuale. Astfel, în anul 2030 aceasta va ajunge la 56410 persoane, împărțită relativ inegal pe cele două medii (24753 persoane în mediul urban și 31657 persoane în mediul rural).

Din totalul de 93 de UAT-uri ale județului, aproape 70% se vor confrunta cu probleme legate de populația tânără, în timp ce 62 dintre acestea vor avea peste 500 de persoane în vârstă de 0-14 ani.

Cele mai defavorizate UAT-uri din acest punct de vedere se regăsesc grupat la nivelul județului aparținând în totalitate mediului rural, cu valori pentru anul 2030 de sub 200 de persoane care să aparțină grupei de vârstă 0-14 ani, respectiv sub 5% din total populație (Colți, Cănești, Chiliile, Mărgăritești, Odăile, Pardoși, Valea Salciei).

Rata de creștere a populației tinere pentru intervalul 2017-2030 va fi negativă la nivelul județului, de -14,86%, fiind mult mai drastică în cazul mediului rural (-19,14%) față de cel urban (-8,67%). În profil teritorial rata de creștere negativă caracterizează aproape toate UAT-urile (cu excepția comunelor Brăești, Vernești, Poșta Câlnău, Viperești, Vadu Pașii, Măcăneni, Pardoși și Râmnicelu – cu cea mai mare valoare de peste 23,7%). Cele mai mici rate (de sub -60%) se vor înregistra în comunele Colți (-181%), Cănești (-111%), Chiliile (-103%), Mărgăritești (-94%) și Odăile (-75%).

Populația adultă va înregistra o pierdere netă de 24017 persoane, dar cu discrepante remarcabile pe cele două medii. În timp ce mediul urban va avea o pierdere netă la această grupă de vârstă de 22009 de persoane, mediul rural va înregistra o pierdere de doar 2008 de persoane.

Rata de creștere a populației adulte va fi, în intervalul 2016-2030, în medie de -7,5%, dar cu diferențe foarte mari între mediul urban (-15,53%) și mediul rural (-1,14%). Ratele negative caracterizează toate unitățile urbane.

Dintre cele 87 UAT-uri ale județului 27,5% vor avea o descreștere accentuată (sub -10%) a populației adulte (inclusiv municipiile Buzău și Râmnicu Sărat), iar 37,9% vor avea o descreștere moderată (cu valori cuprinse

între -1% și -9,9%). Creșteri se vor înregistra în 27,5% dintre UAT-uri, iar stagnări ale populației adulte va înregistra doar comuna Siriș. Cele mai mari valori ale ratei de creștere vor fi în comuna Măcăcineni (17,59%). Populația vârstnică (65 de ani și peste) va înregistra o descreștere medie de -1,09% în următorii ani, cu mari diferențieri între mediul urban, unde se va înregistra o creștere de peste 24% și cel rural care va fi caracterizat de o scădere a acestei grupe de vârstă cu 15%.

În mediul urban această valoare este o consecință directă a îmbătrânirii populației, dar și a unui volum de populație de vârstă adultă relativ mare care va trece în grupa de peste 65 de ani, în timp ce în mediul rural scăderea este dată de speranța de viață mai mică și de contingentul actual redus de populație adultă. Totuși ponderile pe care această grupă de vârstă le va avea la nivelul celor două medii sunt sensibil egale (19-21%), reflectând un fenomen de îmbătrânire demografică generalizat. Așa se explică faptul că scăderile cele mai mari ale populației vârstnice se vor înregistra în UAT-urile care deja sunt afectate de fenomenul îmbătrânirii demografice (Cănești, Chiliile).

Din totalul UAT-urilor județului, 51% vor avea ponderi de peste 20% ale populației vârstnice și chiar peste 30% (Pardoși, Mărgăritești, Chiliile, Odăile, Mugești, Colți, Sărulești, Bozioru, Ghergheasa). Doar două UAT-uri vor avea ponderi de sub 12% a populației de 65 de ani și peste (Cilibia și Râmnicelu).

Îmbătrânirea demografică va conduce și la alte probleme cum ar fi rate înalte ale mortalității, costuri mari legate de îngrijirea medicală și chiar costuri sociale având în vedere că mare parte din populație nu este salariată în momentul de față, și deci nu va beneficia decât de pensia minimă sau de ajutor social.

TENDINȚE DE DEZVOLTARE –INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII SOCIALE

În cazul infrastructurii școlare, aceasta ar putea fi îmbunătățită prin înființarea unor unități de învățământ în UAT-urile care au un trend ascendent al populației tinere (Calvini, Râmnicelu).

În ceea ce privește infrastructura sanitară, există două aspecte care ar trebui luate în calcul. Pe de o parte înființarea unor cabinete medicale de familie acolo unde acestea lipsesc (Movila Banului, Odăile și Scutelnici), iar pe de altă parte evaluarea necesităților populației vârstnice în acele UAT-uri unde prognoza pentru această grupă de vârstă arată o creștere de peste 20% (în special în zona subcarpatică și montană greu accesibilă). O altă problemă de care trebuie ținut cont în ceea ce privește infrastructura sanitară este cea a mortalității infantile de peste 15‰ (Puești, Vâlcelele, Ghergheasa, Balta Albă, Scutelnici, Amaru, Robeasca). Aceasta poate fi diminuată prin eventuala angajare (măcar pentru o perioadă de timp) a unui medic pediatru care, pe lângă îngrijirea medicală efectivă, să poată informa/instrui mamele. O altă problemă o reprezintă lipsa/insuficiența personalului medical în anumite UAT-uri (Bozioru, Cănești, Cătina, Chiliile, Colți, Largu, Movila Banului, Năeni, Odăile, Pardoși, Racovițeni, Robeasca, Scutelnici, Valea Salciei) pentru care ar trebui luate măsuri de atragere a medicilor în aceste zone prin oferirea unor facilități.

Luând în considerare toate aceste aspecte, se impune realizarea unei oferte de servicii de sănătate care să răspundă nevoilor prezente și viitoare ale fiecărei comunități locale.

Infrastructura socială va trebui îmbunătățită, atât în cadrul UAT-urilor cu largi comunități marginalizate (Brăești, Buda, Calvini, Mihăilești, Râmnicelu și Viperești), cât și în UAT-urile în care grupa vârstnică va cunoaște creșteri relative mari.

5.2. PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNCTIUNILOR

- Vor fi necesare măsuri pentru a putea stabili populația și a revigora zona din punct de vedere demografic. În acest sens necesitățile vor fi de ordin investițional, atât în ceea ce privește infrastructura (infrastructura deficitară se corelează cu depopularea și îmbătrânirea populației) dar mai ales revitalizarea economică, dar și ridicarea calității vieții.
- Realizarea unor programe de sprijinire ale comunităților marginalizate (urbane și rurale) printr-o ofertă adecvată de locuri de muncă și prin monitorizarea populației școlare (pentru prevenirea abandonului școlar).
- Necesitatea îmbunătățirii accesului la educație și servicii de sănătate în special în zonele rurale afectate de îmbătrânirea populației sau în cele în care grupa de vârstă tânără deține ponderi importante.
- Asigurarea personalului medical pentru serviciile primare de sănătate în toate UAT-urile.
- Reducerea ratelor de mortalitate infantilă
- Programe speciale pentru comunitățile de romi din Râmnicelu și Calvini (mai ales în ceea ce privește accesul la educație)

5.3. PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE

- Crearea centrelor teritoriale de reconversie profesională.
- Centre de consultanță pentru șomeri în vederea obținerii sprijinului financiar pentru înființarea unor IMM-uri.
- Stimularea agenților economici pentru angajarea absolvenților.
- Încurajarea populației tinere pentru a urma o formă superioară de învățământ.
- Instruirea populației active pentru domeniile cerute pe piața muncii.
- Informarea populației privind riscurile pentru sănătate.
- Informarea mamelor privind riscurile pentru sănătate ale copiilor de sub 1 an.
- Asigurarea unor servicii medicale și sociale specifice pentru populația vârstnică.
- Completarea infrastructurii sanitare, în special a celei de bază, prin acordarea de facilități medicilor care doresc să deschidă cabinete medicale în zone dezavantajate.

BIBLIOGRAFIE

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est eds. (2019) *Comunitățile marginalizate și gradul de sărăcie din Regiunea Sud-Est*, Brăila, România

ARACIP (2015) *Rapoarte de cercetare ARACIP Vol. II / 2015 Concluzii rezultate din analiza datelor colectate Anul școlar 2013-2014*, București

Cucu Maria Alexandra (coord.) (2016), *Raportul național a stării de sănătate a populației României*, Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de Evaluare și Promovare a Stării de Sănătate, București

Direcția de Sănătate Publică, *Baza de date a României: anul 2012*, București

DSP Buzău (2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018) *Rapoarte de activitate DSP Buzău*, <https://www.dspbz.ro/rapoarte.php>

Dumitrache Liliana, (2004), *Starea de sănătate a populației României. O abordare geografică*, Editura Univers Enciclopedic, București

Dumitru S., Corad B., Iamandi-Cioinaru C., Man T.-C., Marin M., Moldovan C., Teșliuc Grigoras V., Neculau G., Stanculescu M. S. (2016), *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România*, Washington, D.C.: World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/237481467118655863/Atlasul-zonelor-rurale-marginalizate-si-al-dezvoltarii-umane-locale-din-Romania>

Guvernul României, data.gov.ro, <http://data.gov.ro/dataset/principali-indicatori-ai-starii-de-sanatate-2015>

Harper, S. (2006), *Ageing societies: myths, challenges and opportunities*, Hodder Arnold, New York

Ianoș I, Guran L. (1995), *Comportamentul demografic recent al orașelor României*, S.C.G., t XLII, București

Ianoș I., coord. (2015), *Instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale*. Documentații pentru geografi urbaniști, Editura Uiversitară, București

Institutul Național de Statistică, (2004), *Anuarul Statistic al României*, București

Institutul national de Statistică, tempo_online <http://statistici.insse.ro/shop/?lang=ro>

Institutul național de Statistică, Recensământul populației și locuințelor 2011

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (2018),
http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2018/18062018-Camine_pt_persoane-vrstnice-liceniate.pdf

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (2020),
http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/27012020_Cantine_sociale.pdf

Ministerul Muncii, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, <http://www.mmanpis.ro>

Rotariu T. (2003), *Demografie și sociologia populației*, Editura Polirom, Iași

Roussel L. (1985), *Demographie et sociologie: deux disciplines solidaire*, European Journal of Population, 1,1

Swinkels R. (ed.), Stănculescu S.M., Anton S., Koo B., Man T., Moldovan C. (2014), *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*, Banca Mondială, Washington

Taloș A. M. (2016), *Stilul de viață și impactul acestuia asupra stării de sănătate a populației. Studiu de caz: județul Ialomița*, Editura Universității din București

WHO (2008), *The Global Burden of Disease: 2004 Update*, World Health Organization, Geneva

